

Domov>Sprožitve sodnega postopka>Mediacija>Mediacija v državah EU

Mediacija v državah EU

Stopnje razvoja mediacije v državah članicah so različne. Nekatere imajo celovito zakonodajo ali postopkovna pravila na področju mediacije, v drugih zakonodajni organi niso pokazali velikega zanimanja za ureditev tega področja. Kljub temu pa je kultura mediacije, ki temelji večinoma na samourejanju, v nekaterih državah dobro razvita.

Število sporov, ki jih obravnavajo sodišča, se nprestano povečuje, Posledica so daljše čakalne dobe pri reševanju sporov, kot tudi tolikšno povišanje pravnih stroškov, da ti niso več sorazmerni z vrednostjo spora.

Mediacija je v večini primerov hitrejši in zato ponavadi stroškovno učinkovitejši postopek kot običajen sodni postopek. To velja predvsem za države, v katerih so veliki sodni zaostanki pri sodnem reševanju sporov in povprečen sodni postopek traja več let.

Zato je zanimanje za mediacijo, kot alternativno sredstvo za reševanje sporov, ki lahko nadomesti sodne postopke, vse večje, čeprav se njena področja in metode v Evropski uniji zelo razlikujejo.

Za podrobnejše informacije o posamezni državi izberite ustrezno zastavico.

Zadnja posodobitev: 18/01/2019

Stran vzdržuje Evropska komisija. Informacije na teh straneh ne izražajo nujno uradnega stališča Evropske komisije. Komisija ne sprejema nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki, vsebovanimi ali navedenimi v tem dokumentu. Pravila glede avtorskih pravic spletnih strani EU so navedena v pravnem obvestilu.

Komisija glede na prihajajoči izstop Združenega kraljestva iz Evropske unije posodablja nekatere vsebine na tem spletišču. Če spletna stran vključuje vsebino, ki še ne odraža izstopa Združenega kraljestva, je nenamerna in jo bomo ustrezno odpravili.

Izvirna jezikovna različica te strani je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Mediacija v državah članicah - Belgija

Zakaj ne bi poskušali rešiti spora z mediacijo, namesto da greste na sodišče? To je način alternativnega reševanja sporov, pri katerem mediator pomaga strankam v sporu, da dosežejo dogovor. Vlada in pravosodni delavci v Belgiji se zavedajo prednosti mediacije.

Na koga se obrniti?

Zvezna komisija za mediacijo.

Zvezna komisija sicer sama ne izvaja mediacije, vendar pa zakonsko ureja poklic in posodablja seznam akreditiranih mediatorjev.

Sekretariat Komisije zagotavlja informacije v nizozemščini in v francoščini. Nanjo se je mogoče obrniti prek e-poštnega naslova in na naslednjem naslovu:

SPF Justice

Commission fédérale de médiation

Rue de la Loi, 34

1000 Bruselj

Tel: (+32) 2 224 99 01

Faks: (+32) 2 224 99 07

Zvezna komisija za mediacijo zagotavlja (z dovoljenjem mediatorjev) kakovost in razvoj mediacije.

Seznam mediatorjev je na voljo v nizozemščini in v francoščini.

Na katerih področjih je mediacija dopustna in/ali se najpogosteje uporablja?

Mediacija je **dopustna** na področju:

civilnega prava (vključno z družinskimi spori);

gospodarskega prava;

delovnega prava;

obstaja tudi kazenska in odškodninska mediacija, vendar ti področji nista v pristojnosti Zvezne komisije za mediacijo.

Mediacija se **najpogosteje uporablja** v civilnopravnih zadevah, zlasti v družinskih zadevah.

Ali je treba upoštevati posebna pravila?

Uporaba mediacije je **prostovoljna odločitev strank** in se v primeru neuspeha ne sankcionira.

V skladu z najnovejšimi določbami družinskega zakonika je sodnik dolžan stranke obvestiti o obstoju in možnosti mediacije.

Obstaja „**kodeks ravnanja**“ mediatorjev, ki je na voljo v nizozemščini in v francoščini.

Informacije in usposabljanje

Na spletni strani je v nizozemščini in v francoščini na voljo veliko informacij, ki pojasnjujejo različne vidike mediacije (potek mediacije, stroški, naslovi, ...).

Kotiček za strokovnjake

V tem delu spletne strani so navedeni podatki o **merilih za akreditacijo in pogojih usposabljanja** mediatorjev.

Zvezna komisija za mediacijo je zakonsko uredila usposabljanje mediatorjev, usposabljanje pa zagotavlja zasebni sektor.

Program vsebuje skupno 60 ur, ki se delijo na najmanj 25 ur teoretičnega usposabljanja in najmanj 25 ur praktičnega usposabljanja.

Skupno jedro zajema splošna načela mediacije (etika/filozofija), obravnava različne **načine alternativnega reševanja sporov**, veljavno pravo, sociološke in psihološke vidike ter proces mediacije.

Praktične vaje zajemajo vsebine iz programa in s pomočjo igre vlog razvijajo pogajalske in komunikacijske spretnosti.

Poleg skupnega jedra obstajajo tudi posebni programi za posamezne vrste mediacije (najmanj 30 ur, ki se prosto razdelijo na teoretično in praktično usposabljanje).

Obstajajo posebni programi za družinsko, civilno in gospodarsko ter socialno mediacijo.

Merila za akreditacijo

merila za akreditacijo mediatorjev,

smernice za uvedbo vloge za pridobitev akreditacije za mediatorja v skladu z zakonom z dne 21. februarja 2005,

seznam prilog k vlogi za priznanje mediatorja (Word)

Merila za usposabljanje / redno usposabljanje

Osnovno usposabljanje

Odločba z dne 1. februarja 2007 o pogojih in postopkih izdaje akreditacije centrom za usposabljanje in usposabljanju akreditiranih mediatorjev (PDF)

Institucije za usposabljanje mediatorjev z akreditacijo Zvezne komisije za mediacijo

Redno usposabljanje

Odločba z dne 18. decembra 2008, ki opredeljuje dogovorjene obveznosti akreditiranih mediatorjev na področju stalnega usposabljanja in merila odobritve programov na tem področju

Kodeks ravnanja

Kodeks ravnanja akreditiranega mediatorja (Word)

Upravljanje pritožb

Odločba o postopku odvzema akreditacije, določitvi sankcij, ki izhajajo iz kodeksa ravnanja, in o postopku uporabe teh sankcij

Kakšni so stroški mediacije?

Mediacija ni brezplačna. **Plačilo** mediatorju je **odvisno od dogovora** med zasebnim mediatorjem in strankami. Zakon ga ne ureja. Praviloma vsaka stranka plača polovico.

Stranka lahko dobi tudi **pomoč** pri plačilu stroškov mediatorju, če ima majhne dohodke in če je mediator akreditiran.

Ali je sporazum, dosežen z mediacijo, izvršljiv?

V skladu z [Evropsko Direktivo 2008/52/ES](#) mora biti mogoče vložiti zahtevo za prisilno izvršbo z mediacijo doseženega pisnega dogovora. Države članice sporočijo, katera sodišča in drugi državni organi so pristojni za sprejem takih zahtev. Belgija teh informacij še ni sporočila.

V skladu s členoma 1733 in 1736 Sodnega zakonika pa lahko dogovor, dosežen z mediacijo, potrdi sodnik, s čimer je tak dogovor verodostojen in izvršljiv.

Kar zadeva obliko, je dogovor s tem pretvorjen v sodbo.

Obstaja alternativa za potrditev. Dogovor, dosežen z mediacijo, je mogoče prenesti v notarski zapis pri notarju. Na ta način dogovor postane verodostojen in izvršljiv, ne da bi se bilo treba obrniti na sodnika. Ta možnost je mogoča le, če se strinjajo vse stranke.

Sorodne povezave

[Zvezna javna služba za pravosodje](#)

[Zvezna komisija za mediacijo](#)

Zadnja posodobitev: 06/08/2019

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zaradi izstopa Združenega kraljestva iz Evropske unije države članice posodablja strani z nacionalno vsebino na tem spletišču. Če spletna stran vključuje vsebino, ki še ne odraža izstopa Združenega kraljestva, je nenamerna in jo bomo ustrezno odpravili.

Izvirna jezikovna različica te strani [bg](#) je bila pred kratkim spremenjena. To

jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Mediacija v državah članicah - Bolgarija

Zakaj ne bi spora namesto na sodišču raje rešili z mediacijo? To je alternativen način reševanja sporov, s katerem mediator pomaga strankam postopka doseči sporazum. Bolgarska vlada in pravosodni delavci v državi poznajo prednosti mediacije.

Na koga se obrniti?

Bolgarsko ministrstvo za pravosodje je pripravilo register mediatorjev, ki je del centralnega registra neprofitnih organizacij, ki ponujajo javne storitve.

Na spletni strani [ministrstva za pravosodje](#) lahko najdete:

[seznam mediatorjev](#)

podatke o zasebnih organizacijah, ki izvajajo program usposabljanja za mediatorje.

Na katerih področjih je mediacija dopustna in/ali se najpogosteje uporablja?

Mediacija je dopustna na mnogih pravnih področjih, vendar pa ta področja niso urejena ali omejena s pravnimi predpisi. Zaenkrat je večina registriranih mediatorjev specializiranih za mediacijo v gospodarskih sporih in sporih med podjetji.

Ali je treba upoštevati posebna pravila?

Uporaba mediacije je povsem prostovoljna. Čeprav je alternativen način reševanja sporov izven sodišča, njena izvedba ni pogoj za sprožitev postopka. Mediatorji nimajo posebnega kodeksa ravnanja, vendar pa so določbe o etičnih standardih vključene v zakon o mediaciji in uredbo št. 2 z dne 15. marca 2007, v katerih so opredeljeni pogoji in postopek potrjevanja organizacij, ki izvajajo mediacijo.

Informiranje in usposabljanje

Programi usposabljanja mediatorjev izvajajo organizacije iz zasebnega sektorja.

Teme programa usposabljanja vključujejo sodni postopek in etična pravila za ravnanje mediatorjev ter postopek, ki je opredeljen v **zakonu o mediaciji in uredbi št. 2 z dne 15. marca 2007**.

Kakšni so stroški mediacije?

Mediacija ni brezplačna, višina **honorarja** pa je odvisna od dogovora med mediatorjem in strankami v sporu.

Ali je sporazum, dosežen z mediacijo, izvršljiv?

V skladu z [direktivo 2008/52/ES](#) (spodbujanje in omogočanje mediacije kot alternativne oblike reševanja čezmejnih sporov v EU) mora obstajati možnost, da stranke zahtevajo izvršitev vsebine pisnega dogovora, ki je bil dosežen v okviru mediacije.

Države članice o tem obvestijo sodišča in ostale organe, pristojne za sprejetje tovrstnih zahtev.

Sorodne povezave

[Register mediatorjev](#)

[Register mediatorjev \(iskanje\)](#)

Zadnja posodobitev: 17/12/2018

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zaradi izstopa Združenega kraljestva iz Evropske unije države članice posodablja strani z nacionalno vsebino na tem spletišču. Če spletna stran vključuje vsebino, ki še ne odraža izstopa Združenega kraljestva, je nenamerna in jo bomo ustrezno odpravili.

To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Opozorjamo, da so že na voljo naslednje jezikovne različice.

Mediacija v državah članicah - Češka

Zakaj ne bi namesto na sodišču svojega spora rešili s pomočjo mediacije?

To je oblika alternativnega reševanja sporov, kjer mediator pomaga strankam, da dosežejo dogovor. Prednost mediacije je čas, ki ga prihranite s takim reševanjem sporov (v primerjavi z dolgotrajnim sodnim postopkom), pogosto pa je to tudi cenejši način (v primerjavi s stroški sodnega postopka).

Na koga se obrniti?

 Služba Češke republike za pogojno kazni in poravnavanje je osrednji organ, pristojen za poravnavanje kot sredstvo za obravnavanje posledic kaznivga dejanja med storilcem in žrtvijo v kazenskem postopku. Za to službo je pristojno **Ministrstvo za pravosodje Češke republike**.

Za mediacijo v civilnopравниh zadevah se lahko obrnete na katerega od mediatorjev, ki ponujajo to storitev. Kontaktnne podatke mediatorjev, ki delajo v Češki republiki, lahko najdete na različnih spletnih straneh, tako da kot izraz za iskanje vnesete „mediacija“.

Seznam mediatorjev je na primer na voljo na spletnih straneh Češkega združenja mediatorjev, Češkega odvetniškega združenja in Združenja Češke republike za postopke arbitraže in mediacije. Kontaktni podatki Službe Češke republike za pogojno kazni in poravnavanje, ki deluje v pristojnosti ustreznih okrožnih sodišč, so na voljo na spletni strani te službe. Kmalu naj bi bil objavljen seznam mediatorjev, registriranih na podlagi Zakona št. 202/2012 o mediaciji, ki ga vodi Ministrstvo za pravosodje Češke republike.

Z mediacijo se ukvarja precej nevladnih organizacij in subjektov.

Na katerih področjih je mediacija dopustna in/ali se najpogosteje uporablja?

Mediacija je dopustna na vseh pravnih področjih, razen kadar je z zakonom izključena. To vključuje **družinsko, gospodarsko** in **kazensko pravo**. V skladu z zakonikom o civilnem postopku lahko predsedujoči sodnik – če je to praktično in primerno – strankama v postopku odredi udeležbo na uvodnem triurnem sestanku z mediatorjem. V takih primerih je mogoče postopek za največ tri mesece začasno ustaviti.

Ali je treba upoštevati posebna pravila?

Da, mediacija je zdaj urejena z Zakonom št. 202/2012 o mediaciji, poravnavanje v kazenskem postopku pa z Zakonom št. 257/2000 o Službi Češke republike za pogojno kazni in poravnavanje.

Informacije in usposabljanje

Registrirani mediator, ki deluje v skladu z Zakonom št. 202/2012, mora opraviti strokovni izpit pred komisijo, ki jo imenuje Ministrstvo za pravosodje Češke republike. Poravnalec, ki deluje v okviru Službe Češke republike za pogojno kazni in poravnavanje v skladu z Zakonom št. 257/2000, mora opraviti zahtevani izpit.

Usposabljanje poravnalcev, ki delujejo v kazenskopravnem sistemu, zagotavlja Služba Češke republike za pogojno kazni in poravnavanje, usposabljanje na področju mediacije v zadevah, ki ne spadajo na kazenskopravno področje, pa ponujajo številni organi in izobraževalne institucije.

Kakšni so stroški mediacije ali poravnavanja?

Poravnavanje, ki ga zagotovi Služba Češke republike za pogojno kazni in poravnavanje, je brezplačno ali pa stroške plača država.

Če sodišče začasno ustavi civilni postopek in strankama odredi udeležbo na uvodnem sestanku z mediatorjem, se prve tri ure plačajo po tarifi, določeni v izvedbeni zakonodaji (400 CZK za vsako začeto uro). Stroške si enakomerno razdelita obe stranki (če sta oproščeni plačila sodnih taks, stroške plača država). Če mediacija traja več kot tri ure, si nadaljnje stroške enakomerno razdelita obe stranki v mediaciji (tj. stranki v postopku), ki poravnata znesek, za katerega se dogovorita z mediatorjem.

Ali je dogovor, dosežen z mediacijo ali poravnavanjem, izvršljiv?

 Direktiva 2008/52/ES omogoča tistim, ki so udeleženi v sporu, da zahtevajo izvršljivost pisnega dogovora, doseženega z mediacijo. Dogovor med strankama v mediaciji v civilni zadevi je mogoče predložiti sodišču, ki ga lahko odobri v nadaljnjem postopku. Rezultate poravnavanja, ki ga v kazenskem postopku zagotovi Služba Češke republike za pogojno kazni in poravnavanje, lahko upoštevata državni tožilec in sodišče v sodbi, ki se izda v obravnavani zadevi.

Zadnja posodobitev: 05/03/2018

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zaradi izstopa Združenega kraljestva iz Evropske unije države članice posodablja strani z nacionalno vsebino na tem spletišču. Če spletna stran vključuje vsebino, ki še ne odraža izstopa Združenega kraljestva, je nenamerna in jo bomo ustrezno odpravili.

Mediacija v državah članicah - Danska

Na Danskem se lahko uporabljajo storitve mediacije na zasebni osnovi. Mediacija na zasebni osnovi ni zakonsko urejena in stroške zanjo krijejo stranke.

Poleg tega v skladu z zakonom obstaja možnost mediacije v civilnih zadevah pred okrožnim sodiščem, Višjim sodiščem ali pred pomorskim in gospodarskim sodiščem ter možnost reševanja sporov v kazenskih zadevah (glej spodaj).

Mediacija v civilnih zadevah

V poglavju 27 Zakona o organizaciji pravosodja so določena pravila o sodni mediaciji v civilnih zadevah, ki so v postopku pred okrožnim sodiščem, Višjim sodiščem ali pred pomorskim in gospodarskim sodiščem.

Sodišče lahko na zahtevo strank imenuje sodnega mediatorja, ki strankama pomaga, da sporazumno rešita spor (sodna mediacija).

Namen tega postopka je, da imajo stranke v postopkih pred sodiščem možnost, da skušajo rešiti spor drugače kot z običajnim postopkom poravnave na sodišču po veljavnih pravilih ali s sodbo sodišča. Sodna mediacija je lahko priložnost za dogovor o rešitvi spora; ta način naj bi bil ugodnejši za obe stranki, saj jima dogovor, dosežen z mediacijo, omogoča večji vpliv na potek dogodkov in upoštevanje njunih glavnih interesov, potreb in prihodnosti.

Mediator je lahko sodnik ali uradnik zadevnega sodišča, ki je imenovan za mediatorja, ali odvetnik, ki ga je sodna uprava potrdila za mediatorja v zadevnem okrožju Višjega sodišča.

Mediator določi potek mediacije ob posvetu s strankama. Če se stranki tako dogovorita, ima lahko mediator sestanke s strankama ločeno.

Vsaka stranka krije svoje stroške mediacije, razen če se stranki dogovorita drugače.

Če se z mediacijo doseže dogovor o poravnavi spora, se lahko sestavi uradni zapisnik, nato pa se lahko zadeva zaključi.

V skladu s členom 478(1)(2) Zakona o organizaciji pravosodja se poravnava, sklenjena pred sodiščem ali drugim organom, lahko izvrši, če zakon dovoljuje izvrševanje sodnih odločb.

V skladu s členom 478(1)(4) Zakona o organizaciji pravosodja se lahko izvrši tudi pisna izvensodna poravnava neplačanih dolgov, če je v dogovoru o poravnavi izrecno določeno, da je ta lahko podlaga za izvršitev.

Zakon o organizaciji pravosodja je na voljo na spletni strani [Pravne informacije](#).

Mediacija v kazenskih zadevah

Zakon št. 467 z dne 12. junija 2009 o svetih za reševanje sporov v kazenskih zadevah, ki je začel veljati 1. januarja 2010, uvaja stalen državni sistem za reševanje sporov v kazenskih zadevah.

Policijski komisar vsakega policijskega okrožja imenuje svet za reševanje sporov, v okviru katerega se lahko sestanejo žrtev, storilec kaznivega dejanja in nepristranski mediator.

Mediacija v okviru sveta za reševanje sporov je možna le, če stranke privolijo v tako sodelovanje. Otroci in mladostniki do 18 let pa lahko sodelujejo samo ob privolitvi njihovega zakonitega skrbnika. Mediacija v okviru sveta za reševanje sporov je možna le, če je storilec kaznivega dejanja priznal kaznivo dejanje. Mediator po posvetovanju s strankama določi ravnanje sveta za reševanje sporov. Mediator med reševanjem spora strankama pomaga, da se pogovorita o kaznivem dejanju, lahko pa jima pomaga tudi pri oblikovanju morebitnega dogovora.

Mediacija v okviru sveta za reševanje sporov ni nadomestilo za kazen ali kakršne koli pravne posledice kaznivega dejanja.

Zakon o svetu za reševanje sporov v kazenskih zadevah je na voljo na spletni strani [Pravne informacije](#).

Na koga se obrniti?

V civilnih zadevah se lahko obrnete na sodišče, ki obravnava zadevo. Naslov, telefonska številka in druge informacije zadevnega sodišča so na voljo na spletni strani [Domstolsstyrelsen](#) ([Sodna uprava](#)).

V kazenskih zadevah se lahko obrnete na policijsko okrožje, ki obravnava zadevo. Naslov, telefonska številka in druge informacije zadevnega policijskega okrožja so na voljo na spletni strani [danske policije](#).

Na katerih področjih je mediacija dopustna in/ali se najpogosteje uporablja?

Glej zgoraj.

Ali obstajajo posebna pravila, ki jih je treba upoštevati?

Glej zgoraj.

Informacije in usposabljanje

Glej zgoraj.

Stroški mediacije

Glej zgoraj.

Ali je dogovor, dosežen z mediacijo, izvršljiv?

Glej zgoraj.

Zadnja posodobitev: 13/08/2019

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zaradi izstopa Združenega kraljestva iz Evropske unije države članice posodablajo strani z nacionalno vsebino na tem spletišču. Če spletna stran vključuje vsebino, ki še ne odraža izstopa Združenega kraljestva, je nenamerna in jo bomo ustrezno odpravili.

Izvirna jezikovna različica te strani [de](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Mediacija v državah članicah - Nemčija

Zakaj ne bi namesto pred sodiščem svojega spora rešili s pomočjo mediacije? Mediacija je postopek alternativnega reševanja sporov (ADR), v katerem mediator pomaga strankama v sporu, da se sporazumeta. Nemški javni organi in pravosodni delavci se zavedajo prednosti mediacije.

Na koga se obrniti?

Mediacijo ponujajo številne organizacije. Spodaj so naštet nekatera večja združenja:

[Zvezno delovno združenje za družinsko mediacijo](#) (Bundes-Arbeitsgemeinschaft für Familien-Mediation e.V. (BAFM), Rosenthaler Straße 32, 10178 Berlin, Nemčija),

[Zvezno združenje za mediacijo](#) (Bundesverband Mediation e.V. (BM), Kirchweg 80, 34119 Kassel, Nemčija),

[Zvezno združenje za mediacijo v gospodarskih in delovnih sporih](#) (Bundesverband Mediation in Wirtschaft und Arbeitswelt e.V. (BMWA), Prinzregentenstr. 1, 86150 Augsburg, Nemčija),

[Center za mediacijo](#) (Centrale für Mediation GmbH & Co. KG (CfM), GustavHeinemann-Ufer 58, 50968 Köln, Nemčija),

[Delovno združenje za mediacijo pri Zvezi nemških odvetnikov](#) (Arbeitsgemeinschaft Mediation im Deutschen Anwaltverein, Littenstraße 11, 10179 Berlin, Nemčija).

To so strokovna združenja za pomoč strankam, ki potrebujejo mediatorja.

Na katerih področjih je mediacija dopustna in/ali se najpogosteje uporablja?

Mediacija je na splošno vedno dovoljena, ko ni uradne zakonske zahteve, da je treba neki spor ali zadevo obravnavati na sodišču. Najpogosteje za uporablja na področjih družinskega, dednega in gospodarskega prava.

Ali je treba upoštevati posebna pravila?

V Nemčiji je 26. julija 2012 začel veljati Zakon o mediaciji (*Mediationsgesetz*), člen 1 Zakona za spodbujanje mediacije in drugih postopkov za zunaj sodno reševanje sporov z dne 21. julija 2012, objavljen v *Bundesgesetzblatt I*, str. 1577. To je bil prvi del zakonodaje, ki formalno ureja storitve mediacije v Nemčiji. S tem zakonom je v nemško zakonodajo prenesena tudi evropska direktiva o mediaciji (Direktiva 2008/52/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2008 o nekaterih vidikih mediacije v civilnih in gospodarskih zadevah, UL L 136, 24.5.2008, str. 3). Področje uporabe nemškega zakona o mediaciji presega zahteve evropske direktive, saj pokriva vse oblike mediacije v Nemčiji ne glede na vrsto spora ali prebivališče zadevnih strank, medtem ko direktiva ureja mediacijo le v čezmejnih civilnih in gospodarskih sporih.

Nemški zakon o mediaciji določa le splošne smernice, saj mediatorji in zadevne stranke v postopku mediacije potrebujejo veliko manevrskega prostora.

Zakon na začetku opredeljuje izraza „mediacija“ in „mediator“, da mediacijo ločuje od drugih oblik reševanja sporov. V skladu z zakonom je mediacija strukturiran postopek, v katerem si zadevne stranke prostovoljno in samostojno prizadevajo medsebojno rešiti spor ob pomoči enega ali več mediatorjev.

Mediatorji so neodvisne in nepristranske osebe brez pristojnosti za sprejemanje odločitev, ki zadevne stranke vodijo skozi postopek mediacije. Zakon se namerno izogiba določitvi natančnega kodeksa ravnanja za postopek mediacije. Vseeno pa določa več obveznosti z zvezi z razkritjem in omejitve dejavnosti, da zaščiti neodvisnost in nepristranskost mediatorskega poklica. Poleg tega zakonodaja uradno določa obveznost za mediatorje, da strogo varujejo zaupnost strank.

Zakon spodbuja sporazumno reševanje sporov z vključitvijo številnih spodbud v uradne zakonike o postopkih (npr. Zakonik o civilnem postopku, *Zivilprozessordnung*). Odslej morajo na primer stranke, ki pri sodišču vložijo tožbo, povedati, ali so že poskušale spor rešiti z zunajsodnimi postopki, kot je mediacija, in ali imajo posebne razloge, da o tem niso razmišljale. Sodišče lahko poleg tega predlaga, naj stranke poskusijo rešiti spor z mediacijo ali drugo obliko zunajsodnega reševanja sporov; če stranke zavrnejo to možnost, se lahko sodišče odloči začasno prekiniti postopek. Za zdaj pravna pomoč za mediacijo ni predvidena.

Zvezna vlada bo morala v skladu z zakonom Bundestagu (spodnji dom parlamenta) pet let po začetku veljavnosti zakona poročati o njegovem učinku. Ugotoviti mora tudi, ali je treba uvesti dodatne zakonodajne ukrepe v zvezi z usposabljanjem in poklicnim izpopolnjevanjem mediatorjev.

Informacije in usposabljanje

Splošne informacije so na voljo na spletni strani [Zveznega ministrstva za pravosodje](#) (*Bundesministeriums der Justiz*).

Poklicni profil mediatorja ni zakonsko predpisan. Prav tako ni omejen dostop do tega poklica. Mediatorji so sami odgovorni za to, da imajo potrebno znanje in izkušnje (ki jih pridobijo na ustreznem usposabljanju in nadaljnjih izpopolnjevanjih), da lahko zanesljivo vodijo stranke skozi postopek mediacije. Nemška zakonodaja določa splošno znanje, veščine in postopke, ki jih je treba osvojiti z ustreznim predhodnim usposabljanjem. Vsi, ki izpolnjujejo ta merila, lahko delajo kot mediatorji. Najnižja starost ni določena niti ni na primer določena zahteva, da mora mediator imeti univerzitetno izobrazbo.

Zvezno ministrstvo za pravosodje je pristojno za sprejetje predpisov, s katerimi se uvaja dodatno usposabljanje in nadaljnje izpopolnjevanje za poklic. V tem primeru bodo osebe z uspešno opravljenim usposabljanjem, ki ustreza temeljnim pogojem iz te zakonodaje, upravičene do uporabe strokovnega naziva „pooblaščen mediator“ (*zertifizierter Mediator*).

Za zdaj formalna pobuda ni predvidena.

Usposabljanje za mediatorje zdaj ponujajo združenja, organizacije, univerze, družbe in posamezniki.

Kakšni so stroški mediacije?

Mediacija ni brezplačna; plačilo sporazumno določijo zasebni mediator in zadevne stranke.

Predpisov o plačilu mediacije ni, prav tako ni statističnih podatkov o stroških. Razumno je pričakovati, da je približna urna postavka od 80 EUR do 250 EUR.

Ali je sporazum, dosežen z mediacijo, izvršljiv?

Načeloma je sporazum, dosežen z mediacijo, izvršljiv ob pomoči odvetnika ali notarja (glej člene 796a do 796c in člen 794(1)(5) Zakonika o civilnem postopku).

Sorodne povezave

[Zvezno delovno združenje za družinsko mediacijo](#)

[Zvezno združenje za mediacijo](#)

[Zvezno združenje za mediacijo v gospodarskih in delovnih sporih](#)

[Center za mediacijo](#)

[Zveza nemških odvetnikov](#)

Zadnja posodobitev: 12/04/2018

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zaradi izstopa Združenega kraljestva iz Evropske unije države članice posodablajo strani z nacionalno vsebino na tem spletišču. Če spletna stran vključuje vsebino, ki še ne odraža izstopa Združenega kraljestva, je nenamerna in jo bomo ustrezno odpravili.

To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Opozarjamo, da so že na voljo naslednje jezikovne različice.

Mediacija v državah članicah - Estonija

Zakaj ne bi poskušali rešiti spora z mediacijo, namesto da greste na sodišče? To je način alternativnega reševanja sporov, pri katerem mediator strankam v sporu pomaga doseči dogovor. Vlada in pravni strokovnjaki v Estoniji se zavedajo prednosti mediacije.

Na koga se obrniti?

V Estoniji je treba razlikovati med mediacijo in spravo (koncilijacijo). Mediacija je širok koncept, ki zajema vse dejavnosti, pri katerih neodvisna tretja oseba posreduje med osebama v sporu, ne da bi imela pravice sodnega arbitra.

Na nekaterih stopnjah je mediator lahko tudi pravosodni kancler (õiguskantslerit). Čeprav pojem varuha človekovih pravic ni uporabljen v zakonu o pravosodnem kanclerju, lahko pravosodni kancler opravlja tudi naloge varuha človekovih pravic, med katere spada spremljanje, ali vladni organi spoštujejo temeljne pravice in svoboščine posameznikov ter načela dobrega upravljanja, pa tudi nadzor nad organi lokalnih skupnosti, pravnimi osebami javnega prava ter zasebnimi subjekti, ki opravljajo javne funkcije. Pravosodni kancler od leta 2011 opravlja tudi naloge varuha otrokovih pravic v skladu s členom 4 Konvencije o otrokovih pravicah. Več informacij je na voljo na [spletni strani](#) urada pravosodnega kanclerja.

V estonskem pravu se sprava nanaša na dejavnosti spravnega posredovalca ali spravnega organa v civilnih zadevah. Sprava je urejena v zakonu o spravnem postopku, mediacija pa v posebnem zakonu o mediaciji. Zakon o spravnem postopku je bil oblikovan v postopku prenosa Direktive 2008/52/ES o nekaterih vidikih mediacije v civilnih in gospodarskih zadevah v estonsko zakonodajo.

V skladu z zakonom o spravnem postopku je spravni posredovalec lahko vsaka fizična oseba, ki jo stranki zaprosita, naj ravna kot spravni posredovalec.

Tudi odvetniki in notarji so lahko spravni posredovalci. Vloga spravnega posredovalca se lahko na podlagi posebnega zakona dodeli tudi organu državnih ali lokalne vlade.

Seznam notarjev, ki so pripravljani biti spravni posredovalci, je na voljo na [spletni strani](#) notarske zbornice.

Seznam odvetnikov, ki so pripravljani biti spravni posredovalci, je na voljo na [spletni strani](#) notarske zbornice.

Ministrstvo za socialne zadeve načrtuje razvoj dejavnosti družinskih mediatorjev in spravnih posredovalcev.

Obrnete se lahko tudi na naslednje nevladne organizacije:

[Združenje mediatorjev Estonije](#) zagotavlja informacije v estonščini in angleščini. Kontaktna oseba je [Anneli Liivamägi](#);

[estonska zveza za dobrobit otrok](#) je nepridobitno združenje, ki podpira pravice otrok. Med njene dejavnosti spada tudi svetovanje staršem, ki se želijo razvezati, s spodbujanjem k uporabi storitev spravnih posredovalcev za zaščito interesov otrok. Zveza je organizirala več usposabljanj na področju družinske mediacije;

[estonsko zavarovalno združenje](#) je določilo zavarovalnega mediatorja za reševanje sporov med zavarovanci in zavarovatelji oziroma zavarovalnimi posredniki.

Na podlagi zakona o reševanju kolektivnih delovnih sporov imajo stranke v primeru kolektivnega delovnega spora (spor v zvezi s pogoji kolektivne pogodbe) pravico do uporabe javnega spravnega posredovalca. Javni spravni posredovalec je neodvisen strokovnjak, ki pomaga strankam delovnega spora, da dosežejo sporazum.

Kontaktni naslov javnega spravnega posredovalca za kolektivne delovne spore je Henn Pärn, javni upravni posredovalec, telefon, e-naslov Henn.Parn@riikliklepitaja.ee. Več informacij lahko najdete na spletni strani [spletni strani](#) javnega spravnega posredovalca.

Na katerih področjih je mediacija dopustna in/ali se najpogosteje uporablja?

Spravni postopek na podlagi zakona o spravnem postopku se na splošno lahko uporabi za reševanje vseh vrst civilnih sporov. Spravni postopek lahko poteka v civilnih zadevah, kadar spor zadeva razmerje zasebnega prava, ki ga obravnava okrajno sodišče. Čeprav ni primerjalnih statističnih podatkov, je verjetno, da se mediacija pogosteje uporablja na področju družinskega prava.

Pravosodni kancler rešuje spore v zvezi z diskriminacijo, kadar posameznik poda izjavo, da je bil diskriminiran na podlagi spola, rase, narodnosti (etničnega porekla), barve, jezika, porekla, vere, političnega ali drugega prepričanja, finančnega ali socialnega statusa, starosti, invalidnosti, spolne usmerjenosti ali drugih osebnih okoliščin, določenih z zakonom. Mediatorji lahko ukrepajo tudi v primeru kršitve temeljnih pravic.

Javni upravni posredovalec deluje kot spraven posredovalec v kolektivnih delovnih sporih.

Ali je treba upoštevati posebna pravila?

Uporaba spravnega postopka je po estonskem pravu na splošno prostovoljna.

Združenje mediatorjev Estonije je pripravilo poklicni standard, ki se bo zahteval za pravne posredovalce, ki bodo želeli delati na področju družinske mediacije v Estoniji.

Estonski zakon o pravnem postopku ima posebno pravilo, ki določa, da v situacijah, ko roditelj krši odredbo glede stikov z otrokom, spraven postopek vodi sodnik. V skladu s členom 563 zakonika lahko sodišče na podlagi vloge enega starša pozove oba starša pred sodišče, da se tak spor reši sporazumno. Sodišče pozove starša, da se zglasita osebno, in ju obvesti o možnih pravnih posledicah (denarna kazen ali pripor), če tega ne storita.

Zakon o pravnem postopku tudi določa, da lahko sodišče od strank zahteva sodelovanje v spravnem postopku na podlagi zakona o spravnem postopku, če meni, da je to glede na dejstva in potek postopka v zadevi nujno za rešitev spora.

Spravni postopek, ki ga vodi pravosodni kancler, je urejen v členih 355–3515 zakona o pravosodnem kanclerju.

Reševanje kolektivnih delovnih sporov, dejavnosti javnega spravnega posredovalca ter pravice in obveznosti strank v postopku so urejeni v zakonu o reševanju kolektivnih delovnih sporov.

Poslovník zavarovalnega mediatorja estonskega zavarovalnega združenja je na voljo na [spletu](#).

Ministrstvo za socialne zadeve pomaga pri razvoju družinske mediacije. To vključuje pripravo standardne kvalifikacije za družinsko mediacijo. V prihodnosti bodo lahko državni organi ali organi lokalnih skupnosti nudili mediacijo in krili stroške določenih storitev mediacije.

Informacije in usposabljanje

Informacije o spravnih posredovalcih, ki delujejo na podlagi zakona o spravnem postopku, vključno z notarji in odvetniki, so na voljo na zadevnih spletnih straneh. Seznam notarjev, ki so pripravljene biti spraven posredovalec, je na voljo na [spletni strani](#) notarske zbornice. Seznam odvetnikov, ki so pripravljene biti spraven posredovalec, je na voljo na [spletni strani](#) estonske odvetniške zbornice.

Informacije o dejavnostih pravosodnega kanclerja kot spravnega posredovalca lahko najdete na [spletni strani](#) pravosodnega kanclerja.

Informacije o dejavnostih javnega spravnega posredovalca lahko najdete na [spletni strani](#) javnega spravnega posredovalca.

Usposabljanje za mediatorje zagotavlja zasebni sektor (npr. združenje mediatorjev Estonije). Usposabljanje za mediatorje ni pravno urejeno.

Kakšni so stroški mediacije?

V skladu z zakonom o spravnem postopku tak postopek ni brezplačen; o plačilu se sporazumejo mediator in stranki v sporu. Glede na podatke na spletni strani združenja mediatorjev je leta 2013 družinska sprava stala 60 EUR na srečanje. Stroški mediacije se enakovredno razdelijo med stranki.

Če se sodišču zdi potrebno pozvati spravnega posredovalca ali mediatorja za rešitev spora, lahko premoženjsko šibkejša stranka zaprosi za pomoč države, da poravnata stroške.

Kadar pravosodni kancler deluje kot spraven posredovalec, se ne plača nobena taksa. Lahko pa nastanejo dodatni stroški v zvezi s spravnim postopkom.

Pravosodni kancler odloči, kdo jih mora poravnati.

Tudi reševanje kolektivnih delovnih sporov s strani javnega spravnega posredovalca je brezplačno. Stroške reševanja kolektivnega delovnega spora plača stranka, ki je kriva, ali pa se sporazumno razdelijo med stranki.

Zavarovalni mediator estonskega zavarovalnega združenja zaračuna upravno takso v višini 50 EUR, zavarovalni spraven posredovalec tega združenja pa takso v višini največ 160 EUR. Če spraven postopek ni uspešen, se plača samo polovica takse zavarovalnega spravnega posredovalca.

Ali je sporazum, dosežen z mediacijo, izvršljiv?

V skladu z zakonom o spravnem postopku je sporazum, dosežen v takem postopku, izvršljiv, potem ko je bil na podlagi vloge v ustreznem postopku razglašen za izvršljivega (člena 6271 in 6272 zakona o pravnem postopku). Sporazum, dosežen v spravnem postopku, v katerem je bil spraven posredovalec notar ali odvetnik, lahko razglasi za izvršljivega tudi notar v skladu z določbami zakona o notariatu.

Sporazum, dosežen s pomočjo javnega spravnega posredovalca za rešitev kolektivnega delovnega spora, zavezuje obe stranki in velja od dneva, ko je podpisan, če ni dogovorjen drug datum za začetek veljavnosti. Vendar pa ta vrsta sporazuma ni izvršilni naslov.

Zadnja posodobitev: 11/12/2014

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zaradi izstopa Združenega kraljestva iz Evropske unije države članice posodablja strani z nacionalno vsebino na tem spletišču. Če spletna stran vključuje vsebino, ki še ne odraža izstopa Združenega kraljestva, je nenamerna in jo bomo ustrezno odpravili.

Izvirna jezikovna različica te strani [en](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Mediacija v državah članicah - Irska

Na koga se obrniti?

Ni osrednjega državnega organa, ki bi bil pristojen za zagotavljanje mediacijskih storitev.

Na katerih področjih je uporaba mediacije dopustna in/ali se najpogosteje uporablja?

Mediacija se najpogosteje uporablja v povezavi s telesnimi poškodbami, družinskimi in gospodarskimi zadevami ter v zadevah s pravnimi sredstvi zoper nezakonito diskriminacijo, kakor je določena z zakonodajo o enakopravnosti.

Ali je treba upoštevati posebna pravila?

Telesne poškodbe

Na splošno je izbira mediacije prostovoljna. Zakon o civilni odgovornosti in sodiščih iz leta 2004 (člena 15 in 16) omogoča mediacijo. Člen 15 opredeljuje mediacijsko konferenco. Sodišče lahko napoti stranki v pravdi zaradi telesne poškodbe, da na srečanju razpravljata o možnostih poravnave ter jo poskusita skleniti. Če stranka ne upošteva takšnega napotka, lahko sodišče tej stranki naloži plačilo posledično nastalih stroškov.

Mediator je lahko v taki zadevi v določenih okoliščinah oseba, ki jo imenuje organ, „ki je za namene tega člena določen z odredbo ministra za pravosodje, enakopravnost in reformo zakonodaje“.

Več informacij je na voljo v [Odluku iz leta 2005 \(organi, določeni v delu 15\)](#), izdanem na podlagi Zakona o civilni odgovornosti in sodiščih iz leta 2004, in [Odluku iz leta 2005 \(št. 2\)](#), izdanem na podlagi Zakona o civilni odgovornosti in sodiščih iz leta 2004 (organi, določeni v delu 15).

Družinsko pravo

Na področju družinskega prava številni zakoni zahtevajo, da se pravna zastopnika strank, ki se ločujeta/razvezujeta, z vlagateljem predloga za razvezo ali drugo stranko (kot ustreza) pogovorita o možnosti udeležbe v mediaciji. Cilj je pomoč pri zagotovitvi sporazumne ločitve/razveze na podlagi, o kateri se dogovorita zakonca. Pravna zastopnika morata zadevnima strankama prav tako dati imena in naslove oseb, ki so usposobljene za nudenje mediacijskih storitev za odtujene zakonce – in sodišču predložiti dokaz, da sta izpolnila te zahteve. Če tega dokaza ni, lahko sodišče prekine postopke za tako dolgo, kot se mu zdi primerno, da se pravni zastopnik udeleži ustreznih razgovorov.

Več informacij je na voljo na spletni strani [agencije za podporo družini \(Family Support Agency\)](#) in [službe za družinsko mediacijo \(Family Mediation Service\)](#).

Gospodarsko pravo

Pri obravnavanju zadev z gospodarskega seznama lahko sodnik (v skladu z aktom 63A [Pravilnika vrhovnega sodišča](#) [Gospodarski postopki] iz leta 2004) na podlagi vloge katere koli stranke ali na lastno pobudo odredi, da: „se postopek ali povezano vprašanje po potrebi preloži za največ osemindvajset dni, da stranke lahko preučijo ali bi se tak postopek ali vprašanje lahko reševalo z mediacijo, spravo ali arbitražo, in če se stranke odločijo za to, podaljša rok za stranke za izpolnjevanje katere koli določbe teh pravil ali katere koli odločbe Sodišča.“

Tribunal za enakopravnost (The Equality Tribunal)

Informacije o tribunalu za enakopravnost so na voljo na [spletni strani za informiranje državljanov](#) in na spletni strani [tribunala za enakopravnost](#).

Informacije in usposabljanje

Na splošno usposabljanje mediatorjev ne sodi v pristojnost države. Sodi pa med naloge agencije za podporo družini, da zagotovi usposabljanje v zvezi z družinsko mediacijo. Prijava na usposabljanje je možna za posilce, ki so opravili 60 ur treninga iz splošne mediacije in so sodelovali v zahtevnem izbirnem postopku.

Obiščite spletno stran [agencije za podporo družini](#) za več informacij.

Kakšni so stroški mediacije?

Na splošno mediacija ni brezplačna; plačilo se določi z dogovorom mediatorja in strank.

Vendar lahko [služba za družinsko mediacijo](#) in [tribunal za enakopravnost](#) nudita brezplačne storitve.

Ali je sporazum, dosežen z mediacijo, izvršljiv?

Poravnava, dosežena z mediacijo, se lahko izvrši kot pogodba.

Zadnja posodobitev: 11/12/2019

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zaradi izstopa Združenega kraljestva iz Evropske unije države članice posodablja strani z nacionalno vsebino na tem spletišču. Če spletna stran vključuje vsebino, ki še ne odraža izstopa Združenega kraljestva, je nenamerna in jo bomo ustrezno odpravili.

Izvirna jezikovna različica te strani [el](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Mediacija v državah članicah - Grčija

Zakaj ne bi namesto pred sodiščem svojega spora rešili s pomočjo mediacije? Mediacija je postopek alternativnega reševanja sporov (ARS), v katerem mediator pomaga strankama v sporu, da se sporazumeta. Grška vlada in pravosodni delavci se zavedajo prednosti mediacije.

Na koga se obrniti?

V Grčiji izvajajo mediacijo naslednji organi:

V skladu z Zakonom št. 3898/2010 (Vladni uradni list, serija I, št. 211, 16. 12. 2010), s katerim se prenaša Direktiva 2008/52/ES, mora biti mediator posebej potrjen odvetnik. Odbor za potrjevanje mediatorjev (*Επιτροπή Πιστοποίησης Διαμεσολαβητών*), ki je ustanovljen z navedenim zakonom, deluje v okviru ministrstva za pravosodje, preglednost in človekove pravice ter je odgovoren za potrjevanje mediatorjev. Mediator je potrjen, ko uspešno opravi izpit pred izpitno komisijo, ki jo sestavljajo dva člana odbora za potrjevanje mediatorjev in en pravosodni uslužbenec. Oddelek za pravniški poklic in sodne izvršitelje (*Τμήμα Δικηγορικού Λειτουργήματος και Δικαστικών Επιμελητών*) generalnega direktorata za pravosodje za pravosodje, preglednost in človekove pravice je odgovoren za potrjevanje mediatorjev in izdajanje upravnih aktov, potrebnih za potrjevanje. Oddelek tudi zagotavlja pripravo seznamov organizacij z dovoljenjem za usposabljanje mediatorjev in potrjenih mediatorjev, pri čemer se ti seznanjajo posredujejo sodiščem. Seznanjati potrjenih mediatorjev so na voljo na spletišču [ministrstva za pravosodje, preglednost in človekove pravice](#).

Ministrstvo za delo, socialno varnost in blaginjo ponuja vladno storitev, ki delavcu omogoča, da zaprosi za uradno obravnavo delovnega spora. Postopek izvaja inšpektorat za delo (*Επιθεώρηση Εργασίας*). Usposobljeni inšpektor organizira zaslišanje, na katerem delodajalec razloži svoje stališče. To zaslišanje ni del sodnega postopka.

Varuh potrošnikov (*Συνήγορος του Καταναλωτή*) je neodvisen organ za zaščito pravic potrošnikov, ki deluje v okviru ministrstva za regionalni razvoj in konkurenčnost. Varuh je izvensodni organ za sporazumno reševanje potrošniških sporov in svetovalna institucija, ki deluje skupaj z vlado in si prizadeva za reševanje težav, ki so v njeni pristojnosti. Poleg tega varuh nadzoruje [odbore za mirno reševanje sporov](#) (*Επιτροπές Φιλικού Διακανονισμού*) v okviru lokalnih prefekturnih svetov (*Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις*), ki lahko delujejo v primeru, da ne poteka noben vzporedni sodni postopek.

Na katerih področjih je mediacija dopustna in/ali se najpogosteje uporablja?

Mediacija se izvaja:

za civilne in gospodarske zadeve,

na področju delovnega prava in za reševanje potrošniških sporov, kot je opisano zgoraj,

v primeru žrtve domačega nasilja (Zakon št. 3500/2006) ter

za nekatera kazniva dejanja, kot so določena z Zakonom št. 3094/2010.

Ali je treba upoštevati posebna pravila?

Grčija je prenesla [Direktivo 2008/52/ES](#) z Zakonom št. 3898/2010 (Vladni uradni list, serija I, št. 211, 16. 12. 2010).

V skladu z navedenim zakonom se mediacija lahko uporablja v zasebnih pravnih sporih ob soglasju strank in pod pogojem, da lahko stranki prosto rešita predmet spora. Soglasje z uporabo mediacije v sporu je mogoče dokazati z dokumentom ali evidenco sodišča, pred katerim spor poteka, ureja pa ga materialno pogodbeno pravo.

Mediacija je možna: (a) če stranki privolita v mediacijo pred pravnim postopkom ali po njem; (b) če sodišče, pred katerim zadeva poteka, ob upoštevanju vseh vidikov zadeve pozove stranki k uporabi mediacije, pri čemer mora ob soglasju strank prestaviti obravnavo zadeve za tri do šest mesecev; (c) če mediacijo odredi sodišče v drugi državi članici in (d) če je mediacija potrebna v skladu z zakonodajo.

Sklep ministrstva za pravosodje, preglednost in človekove pravice št. 109088 določa: (a) posebne pogoje za potrjevanje mediatorjev in postopek priznavanja potrdila v drugi državi članici EU, pri čemer je za tako priznavanje in začasen ali dokončen preklic potrdila potrebno predhodno soglasje odbora za potrjevanje mediatorjev; (b) etični kodeks za potrjene mediatorje; (c) posebne pogoje za uporabo kazni zaradi kršitve etičnega kodeksa, pri čemer imajo lahko te kazni, za katere je potrebno predhodno soglasje odbora, obliko začasnega ali dokončnega preklica potrdila, ter (d) vsa druga ustrezna vprašanja. V postopku mediacije obe stranki ali njuna pravna zastopnika nastopita s svojim odvetnikom.

Mediatorja imenujeta stranki ali druga oseba, ki jo stranki za to določita.

Postopek mediacije določi mediator ob soglasju strank, ki lahko postopek kadar koli zaključita. Postopek mediacije je zaupen, razprave pa se ne evidentirajo. Mediator lahko v okviru postopka mediacije stopi v stik in se sreča s katero koli od strank. Mediator informacij, ki jih je pridobil na srečanju z eno stranko, brez soglasja slednje ne sme posredovati drugi stranki.

Oseba, ki je predlagana za mediatorja, lahko zavrne imenovanje. Mediator je lahko v postopku mediacije kazensko odgovoren le za namen prevare.

Mediator sestavi evidenco postopka mediacije, ki mora vključevati:

(a) polno ime mediatorja;

(b) kraj in datum mediacije;

(c) polna imena vseh udeležencev postopka mediacije;

(d) sporazum, na podlagi katerega je bila mediacija izvedena;

(e) sporazum, ki sta ga stranki dosegli med mediacijo, ali potrditev neuspešnega poskusa sporazuma, vključno z razlogom za spor.

Po mediaciji mediator, stranki in njuna odvetnika podpišejo evidenco o mediaciji. Mediator na zahtevo vsaj ene od strank zagotovi, da se izvirna evidenca predloži sekretariatu enočlanskega senata sodišča prve stopnje v regiji, v kateri je bila mediacija izvedena. Za to je treba plačati dajatev, pri čemer sta osnovni in prilagojeni znesek dajatve določena s skupnim sklepom ministra za finance ter ministra za pravosodje, preglednost in človekove pravice. Če je mediacija neuspešna, lahko evidenco o mediaciji podpiše le mediator.

Ko se evidenca o mediaciji predloži sekretariatu enočlanskega senata sodišča prve stopnje, se lahko v skladu s členom 904(2)(c) Zakona o civilnem postopku uporabi kot nalog za izvršbo, če vključuje sporazum med strankama o izvršljivi zahtevi.

Alternativno reševanje sporov (ARS) v praksi

Edini mehanizem ARS, ki se redno izvaja v Grčiji, je **arbitraža**:

V skladu s členom 99 ff. grškega Zakona o stečajju je v postopku stečajja lahko imenovan mediator, in sicer po vložitvi zahteve fizične ali pravne osebe pri stečajnem sodišču (*πρωχρητικό δικαστήριο*).

Stečajno sodišče prouči veljavnost zahteve in lahko imenuje mediatorja, ki ga izbere s seznama izvedencev. **Naloga mediatorja je z vsemi primernimi sredstvi doseči sporazum med dolžnikom in (zakonsko določeno) večino upnikov, da se zagotovi obstoj podjetja dolžnika.**

Mediator lahko kreditno ali finančno institucijo zaprosi za informacije o gospodarskih dejavnostih dolžnika, ki bi lahko bile koristne za uspešen postopek mediacije.

Če sporazum ni dosežen, mediator o tem takoj obvesti predsednika sodišča, ki začne postopek pred stečajnim sodiščem. Vloga mediatorja se na tej stopnji konča.

Informacije in usposabljanje

Odbor za potrjevanje mediatorjev je odgovoren za potrjevanje mediatorjev, pri čemer zagotavlja, da organizacije za usposabljanje mediatorjev izpolnjujejo zahteve in da potrjeni mediatorji ravnajo v skladu z etičnim kodeksom, ter predlaga zakonsko določene kazni ministru za pravosodje, preglednost in človekove pravice.

Usposabljanje mediatorjev lahko na podlagi priporočila odbora za potrjevanje mediatorjev izvaja nedobičkonosna družba, ki jo sestavljata vsaj ena odvetniška zbornica in vsaj ena od nacionalnih zbornic ter ki deluje z dovoljenjem oddelka za pravniški poklic in sodne izvršitelje generalnega direktorata za pravosodje pri ministrstvu za pravosodje, preglednost in človekove pravice. Predsedniška uredba št. 123/2011, ki je bila izdana na predlog ministra za pravosodje, preglednost in človekove pravice, ministra za finance, ministra za konkurenčnost in ladijski promet ter ministra za izobraževanje, vseživljenjsko učenje in verske zadeve, določa posebne pogoje za izdajanje dovoljenj organizacijam za usposabljanje mediatorjev in njihovo delovanje, vsebino učnih načrtov za začetno in nadaljnje usposabljanje, trajanje usposabljanja, kraj usposabljanja, kvalifikacije vodij usposabljanja, število udeležencev ter kazni, ki se uporabljajo v primeru neizpolnjevanja zahtev s strani organizacije za usposabljanje. Kazni imajo lahko obliko denarne kazni ali začasnega ali dokončnega preklica delovnega dovoljenja. Merila za izbiro in uporabo kazni so opredeljena v navedeni predsedniški uredbi. Za pridobitev delovnega dovoljenja mora organizacija za usposabljanje plačati javno dajatev, pri čemer sta osnovni in prilagojeni znesek dajatve določena s skupnim sklepom ministra za finance ter ministra za pravosodje, preglednost in človekove pravice.

Ministrstvo za pravosodje, preglednost in človekove pravice z vsemi primernimi sredstvi, zlasti prek spleta, obvešča javnost o načinih dostopa do mediacije.

Kakšni so stroški mediacije?

Mediatorji so plačani po urni postavki za največ 24 ur, vključno s časom, ki ga porabijo za pripravo. Mediator se lahko s strankama v sporu dogovori o drugačnem načinu plačila. Če ni določeno drugače, si stranki delita stroške mediatorja. Vsaka stranka krije stroške svojega odvetnika. Osnovna in prilagojena najvišja urna postavka sta določeni s sklepom ministra za pravosodje, preglednost in človekove pravice.

Ali je sporazum, dosežen z mediacijo, izvršljiv?

Po mediaciji mediator, stranki in njuna odvetnika podpišejo evidenco o mediaciji. Mediator na zahtevo vsaj ene od strank zagotovi, da se izvirna evidenca predloži sekretariatu enočlanskega senata sodišča prve stopnje v regiji, v kateri je bila mediacija izvedena. Za to je treba plačati dajatev, pri čemer sta osnovni in prilagojeni znesek dajatve določena s skupnim sklepom ministra za finance ter ministra za pravosodje, preglednost in človekove pravice. Če je mediacija neuspešna, lahko evidenco o mediaciji podpiše le mediator.

Ko se evidenca o mediaciji predloži sekretariatu enočlanskega senata sodišča prve stopnje, se lahko v skladu s členom 904(2)(c) Zakona o civilnem postopku uporabi kot nalog za izvršbo, če vključuje sporazum med strankama o izvršljivi zahtevi.

S postopkom mediacije, ki se začne s pravnimi sredstvi, se rok zastaranja za zahteve začasno ustavi, dokler se postopek mediacije ne zaključi. V skladu s členom 261 ff. Zakona o civilnem postopku se rok zastaranja nadaljuje, ko se sestavi evidenca o neuspešni mediaciji ali ko ena od strank drugi stranki in mediatorju predloži obvestilo ali drug akt, s katerim se postopek mediacije zaključi.

V skladu s členom 10 Direktive 2008/52/ES je treba zahteve predložiti pristojnemu organu, tj. sekretariatu enočlanskega senata sodišča prve stopnje v regiji, v kateri je bila mediacija izvedena (kot je določeno v členu 6(1) in (2) Direktive).

Sorodne povezave

- [odvetniška zbornica v Atenah](#)
- [ministrstvo za delo, socialno varnost in blaginjo](#)
- [varuh potrošnikov](#)
- [ministrstvo za pravosodje, preglednost in človekove pravice](#)
- [grški center za mediacijo in arbitražo](#)

Zadnja posodobitev: 25/06/2018

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zaradi izstopa Združenega kraljestva iz Evropske unije države članice posodablajo strani z nacionalno vsebino na tem spletišču. Če spletna stran vključuje vsebino, ki še ne odraža izstopa Združenega kraljestva, je nenamerna in jo bomo ustrezno odpravili.

To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Opozarjamo, da so že na voljo naslednje jezikovne različice.

Mediacija v državah članicah - Španija

Eden od dejavnikov, ki vplivajo na delovanje pravosodja v Španiji v zadnjih letih, je povečanje števila pravnih sporov, kar vpliva na njegovo nemoteno delovanje.

Zato se iščejo alternativni načini reševanja sporov, ki bodo učinkovitejši od tistih v okviru sedanjega modela.

Mediacija je skupaj z arbitražo in spravo eden od takih načinov.

Na koga se obrniti

Glej informacije, kako najti mediatorja v Španiji.

Na katerih področjih je mediacija dopustna in/ali se najpogosteje uporablja?

Zakon št. 5/2012 z dne 6. julija 2012 o mediaciji v civilnih in gospodarskih zadevah prenaša Direktivo 2008/52/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2008 v špansko pravo. Ta zakon določa minimalni okvir za izvajanje mediacije, ne da bi to posegalo v določbe, ki so jih sprejele avtonomne skupnosti.

Mediacija na delovno-socialnem področju

Mediacija se zelo pogosto uporablja v sporih na delovno-socialnem področju. Včasih je treba pred predložitvijo zadeve sodišču obvezno uporabiti mediacijo. Mediacija se običajno uporablja za kolektivne spore, pri individualnih sporih pa se uporablja v nekaterih avtonomnih skupnostih.

Avtonomne skupnosti imajo organe za mediacijo na področju zaposlovanja, ki so posebej usposobljeni za tovrstne zadeve. Medvezna služba za mediacijo in arbitražo (*Servicio Interconfederal de Mediación y Arbitraje – SIMA*) na nacionalni ravni ponuja brezplačne mediacijske storitve v sporih, za reševanje katerih organi [avtonomnih skupnosti](#) niso pristojni.

Zakon št. 36/2011, ki ureja delovna sodišča, uvaja resnično novost, in sicer vzpostavlja splošno pravilo, da je treba k vsaki vlogi priložiti potrdilo o predhodnem poskusu sprave ali mediacije pred ustreznimi upravnimi službami, Službo za mediacijo, arbitražo in spravo (SMAC) ali pred organi, ki te funkcije opravljajo na podlagi kolektivne pogodbe, pri čemer je v členu, ki sledi tej določbi, naveden seznam postopkov, za katere navedena zahteva ne velja. Zakon št. 36/2011 uvaja izrecno sklicevanje na mediacijo ne le v fazi pred sodnega postopka, ampak tudi v fazi sodnega postopka.

Mediacija na civilnem in družinskem področju

Zakon št. 5/2012 o mediaciji v civilnih in gospodarskih zadevah omogoča, da se stranki na pripravljalnem naroku obvestita o možnosti uporabe mediacije kot poskusu rešitve spora, poleg tega pa lahko sodišče, ob upoštevanju namena sodnega postopka, stranki pozove, naj poskusita doseči dogovor, s katerim bi se postopek končal ali ki bi jima omogočil, da zahtevata prekinitev postopka zaradi uporabe mediacije ali arbitraže.

Zakon št. 5/2012 vnaša veliko spremembo na to področje prava, saj v zakon o civilnem postopku uvaja izrecno sklicevanje na mediacijo kot eno izvensodnih metod za končanje postopka.

Kar zadeva španski sistem, je postopek mediacije najbolj strukturiran in dovršen na področju družinskega prava.

Na državni ravni prinaša zakon št. 5/2012 precejšen napredek, saj šteje mediacijo kot prostovoljno alternativno sredstvo za reševanje družinskih sporov in razglašja svobodo za eno najvišjih vrednot španskega pravnega sistema; določa, da lahko stranki kadar koli zaprosita sodišče za prekinitev postopka zaradi uporabe družinske mediacije in poskusita doseči sporazumno rešitev vprašanj, ki so predmet spora.

Poleg tega zakon o civilnem postopku določa možnost, da lahko stranki v medsebojnem soglasju zahtevata prekinitev postopka zaradi uporabe mediacije, vendar od sodišča ne zahteva, da postopek že na začetku začasno prekine, da bi stranki napotilo na informativni sestanek, niti takšnega ukrepa ne priporoča. Storitve, ponujene v okviru družinske mediacije, se zelo razlikujejo med avtonomnimi skupnostmi in celo med enotami na območju ene takšne skupnosti. V nekaterih avtonomnih skupnostih storitve družinske mediacije ponuja sama skupnost (na primer v Kataloniji), v drugih pa takšne storitve ponujajo lokalni organi (*Ayuntamientos*).

Splošni sodni svet (*Consejo General del Poder Judicial*) podpira in nadzira pobude za storitve mediacije, ki se izvajajo na različnih sodiščih v Španiji, ob podpori avtonomnih skupnosti, univerz, lokalnih organov ali združenj.

Mediacija na kazenskem področju

Cilj mediacije na kazenskem področju je po eni strani ponovna vključitev storilcev kaznivega dejanja v družbo, po drugi strani pa zagotovitev odškodnine žrtvam.

V mladoletniškem sodstvu (mladoletniki so osebe, stare od 14 do 18 let) je mediacija izrecno določena kot sredstvo za prevzgojo mladoletnika. Na tem področju mediacijo opravljajo podporne skupine, ki so del tožilstva za mladoletnike (*Fiscalía de Menores*), čeprav jo lahko opravljajo tudi organizacije iz avtonomnih skupnosti in drugi organi, kot so združenja.

Na področju sodstva, ki je pristojno za obravnavo kaznivih dejanj odraslih, mediacija ni urejena, čeprav se v praksi izvaja v nekaterih provincah na podlagi predpisov kazenskega materialnega in procesnega prava (ki omogočajo sklenitev sporazuma o priznanju krivde in znižanje kazni s povračilom škode) ter ustreznih mednarodnih pravil.

Mediacija se običajno izvaja v zvezi z manj hudimi kaznivimi dejanji (ki se kaznujejo z globo ali krajšo zaporno kaznijo), čeprav jo je mogoče uporabljati tudi pri hudih kaznivih dejanjih, če to zahtevajo okoliščine.

Kar zadeva nasilje v družini, sistemski zakon št. 1/2004 o celovitih zaščitnih ukrepih zoper seksistično nasilje izrecno prepoveduje mediacijo v zadevah, ki vključujejo nasilje na podlagi spola. Vendar je vse več zagovornikov mediacije tudi v tej veji pravnega sistema, saj je smiselno obravnavati posamezne primere in nato odločiti, ali bi bila mediacija primerno sredstvo ali ne. Glede tega je splošni sodni svet v svojem poročilu o nasilju v družini zaradi spola iz leta 2001 poudaril, da bi morala biti za zadeve v zvezi s kaznivimi dejanji, ki vključujejo nasilje v družini, pristojna civilna sodišča.

Splošni sodni svet podpira in nadzira pobude za mediacijo, ki se izvajajo na preiskovalnih sodiščih (*Juzgados de Instrucción*), kazenskih sodiščih (*Juzgados de lo Penal*) in deželnih sodiščih (*Audiencias Provinciales*) v Španiji. Do zdaj imata na tem področju največ izkušenj Katalonija in Baskija.

Mediacija na področju upravnih sporov

Zakon o upravnem sporu ne določa izrecno možnosti uporabe alternativnih sredstev za reševanje sporov s pomočjo tretje osebe, čeprav tovrstnih sredstev tudi ne prepoveduje.

Navedeni zakon določa možnost, da se lahko zakonitost upravnih dejanj presodi z drugimi sredstvi, ki dopolnjujejo sodna sredstva, da se prepreči večje število nepotrebnih postopkov pred sodišči ter se zagotovijo poceni in hitre metode za reševanje številnih sporov.

 Pravosodni portal vsebuje informacije o pravosodnih organih na področju civilnega, gospodarskega, kazenskega, družinskega ter delovnega in socialnega prava, ki zagotavljajo storitve mediacije na sodiščih, pa tudi različne storitve izvensodne mediacije, in sicer pogosto prek poklicnih združenj.

Ali je treba upoštevati posebna pravila?

Mediacijo na splošno opravlja nepristranska tretja oseba, ki jo zavezuje obveznost varovanja zaupnosti.

Stranki se lahko s pomočjo odvetnikov odločita, da bosta uporabila mediacijo, in o tem uradno obvestita sodišče, lahko pa jima to predlaga sodišče, če meni, da je zadeva primerna za mediacijo.

Na kazenskem področju se običajno najprej vzpostavi stik s storilcem kaznivega dejanja in šele po njegovem soglasju se vzpostavi stik z žrtvijo, da se poskusi izvesti mediacija.

Informacije in usposabljanje

Zakon št. 5/2012 o mediaciji v civilnih in gospodarskih zadevah določa, da mora imeti mediator uradno univerzitetno izobrazbo ali končano napredno poklicno usposabljanje ter specifično usposabljanje za izvajanje mediacije, ki ga pridobi z obiskovanjem enega ali več specifičnih tečajev, ki jih ponujajo ustrezno akreditirani zavodi. To usposabljanje je veljavna podlaga za izvajanje dejavnosti mediacije kjer koli v državi.

Le določeni predpisi v nekaterih avtonomnih skupnostih se nanašajo na usposabljanje, ki je potrebno za opravljanje funkcije družinskega mediatorja. Na splošno mora imeti mediator vsaj univerzitetno dodiplomsko izobrazbo in opravljeno posebno praktično usposabljanje za mediacijo, ki traja med 100 in 300 ur.

Posebno usposabljanje za mediacijo običajno izvajajo univerze in poklicna združenja, kot so združenja psihologov ali odvetnikov.

Kakšni so stroški mediacije?

Mediacija, ki jo zagotavlja sodišče, je na splošno brezplačna.

Na področju zaposlovanja so storitve avtonomnih skupnosti in Medzvezne službe za mediacijo in arbitražo brezplačne.

Na družinskem področju so storitve organov, ki sodelujejo s sodišči, na splošno brezplačne. V Kataloniji so stroški postopka mediacije pravno urejeni za osebe, ki niso upravičene do brezplačne pravne pomoči.

Na kazenskem področju je mediacija, ki jo ponujajo javni organi, brezplačna.

Ne glede na mediacijo, ki jo zagotavlja sodišče, lahko stranki uporabita izbranega mediatorja in plačata stroške, o katerih sta se dogovorili. Kar zadeva stroške mediacije, zakon št. 5/2012 izrecno določa, da se stroški (ne glede na to, ali se mediacija zaključi s sporazumom ali ne) razdelijo enakovredno med obe stranki, če se stranki ne dogovorita drugače.

Z namenom spodbujanja izvensodnih poravnav sporov zakon št. 10/2012, ki ureja nekatere takse na področju pravosodja in Nacionalnega inštituta za toksikologijo in forenziko, določa povračilo zneska takse, če izvensodna poravnava prihrani nekatere stroške ponujenih storitev.

Ali je sporazum, dosežen z mediacijo, izvršljiv?

Zakon št. 5/2012 določa, da lahko stranki v primeru sklenitve sporazuma v postopku mediacije ta sporazum uradno evidentirata.

Če naj se mediacijski sporazum uporablja v drugi državi, bo poleg uradnega evidentiranja potrebno po potrebi izpolniti še zahteve iz mednarodnih konvencij, katerih podpisnica je Španija, in pravila Evropske unije.

V primeru sklenitve sporazuma v postopku mediacije po začetku sodnega postopka morata stranki sodišče zaprositi, da sporazum potrdi v skladu z določbami zakona o civilnem postopku.

Možnost izvršitve mediacijskega sporazuma je odvisna od svobode delovanja strank v zvezi z vsebino sporazuma.

Sorodne povezave

 ŠPANSKA MEDZVEZNA SLUŽBA ZA MEDIACIJO IN ARBITRAŽO (SERVICIO INTERCONFEDERAL DE MEDIACIÓN Y ARBITRAJE DE ESPAÑA)

Zadnja posodobitev: 26/03/2019

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zaradi izstopa Združenega kraljestva iz Evropske unije države članice posodablajo strani z nacionalno vsebino na tem spletišču. Če spletna stran vključuje vsebino, ki še ne odraža izstopa Združenega kraljestva, je nenamerna in jo bomo ustrezno odpravili.

Mediacija v državah članicah - Francija

Zakaj ne bi spora rešili z mediacijo, namesto da začnete sodni postopek? Mediacija je alternativna oblika reševanja sporov, pri kateri mediator pomaga strankam, da dosežejo dogovor. Vlada in strokovnjaki v Franciji se zavedajo njenih prednosti.

Koho kontaktovati?

Vo Francúzsku neexistuje ústredný alebo vládny orgán zodpovedný za právnu úpravu povolania mediátorov. V súčasnosti sa ani neplánuje jeho vytvorenie. Existujú mimovládne organizácie, ktoré pôsobia v oblasti rodinného práva.

 APMF (Association Pour la Médiation Familiale – Združenie pre rodinnú mediaciu) v roku 2012 vykazovalo 700 členov, pričom väčšinu z nich tvoria rodinní mediátori. Poskytuje jednoducho prístupný zoznam mediátorov usporiadaný podľa jednotlivých regiónov.

 FENAMEF (Fédération Nationale des Associations de Médiation Familiale – Národná federácia združení pre rodinnú mediaciu) v roku 2012 uvádzala vyše 480 miest, na ktorých sa poskytujú služby rodinnej mediácie, a poskytuje ich adresár.

Informácie možno získať aj na týchto lokalitách:

 CMAP (Centre de Médiation et d'Arbitrage de Paris – Centrum mediácie a arbitráže v Paríži) rieši spory medzi (veľkými) podnikmi.

 IEAM (Institut d'Expertise, d'Arbitrage et de Médiation – Inštitút znaleckého posudzovania, arbitráže a mediácie) združoval v roku 2012 vyše 100 odborníkov z praxe vykonávajúcich znalecké posudky urovnania zmerom alebo súdnoznalecké posudky v hospodárskej a finančnej, právnej a daňovej, lekárskej oblasti, v oblasti stavebníctva a verejných prác, priemyslu, surovín a dopravy.

☞ **FMCML (Fédération des Médiateurs et Chargés de Mission libéraux – Federácia mediátorov a poverencov)** združuje stovku znalcov, ktorí popri znaleckej činnosti (stavebníctvo, nehnuteľnosti, priemysel, služby, obchod, sociálna a daňová oblasť, informatika, životné prostredie, lekárstvo a záchranné služby) vykonávajú aj mediácie.

☞ **FNCM (Fédération Nationale des Centres de Médiation – Národná federácia centier mediácie)** združovala v roku 2012 spolu 79 centier mediácie advokátskych komôr a v jednotlivých regiónoch. Tvoria ju prevažne advokáti, má podporu Národnej rady advokátskych komôr (Conseil National des Barreaux) a spolupracuje s mnohými sprostredkovateľmi v súdnictve. Na svojej webovej lokalite poskytuje zoznam členov.

☞ **ANM (Association Nationale des Médiateurs – Národné združenie mediátorov)** vzniklo v roku 1993 a v roku 2012 zoskupovalo okolo dvadsať združení a približne 300 členov, ktorí pôsobia v jedenástich regionálnych delegáciách. Toto združenie vypracovalo celoštátny etický kódex mediátorov. Na jeho webovej lokalite možno nájsť zoznam členov.

V ktorých oblastiach možno využiť mediáciu, resp. v ktorých oblastiach sa mediácia využíva najčastejšie?

Podľa francúzskeho práva môžu strany využiť mediáciu vo všetkých oblastiach práva, pokiaľ mediácia neporuší takzvaný **všeobecný verejný poriadok**.

Mediácia sa nemôže využiť napríklad so zámerom obísť záväzné predpisy týkajúce sa manželstva alebo rozvodu.

Mediácia sa uplatňuje najmä v **rodinných veciach** (sudca pre rodinné veci, prostredníctvom rodinného mediátora) a pri **menších sporoch** (konanie pred samosudcom alebo sudcom inštančného súdu, prostredníctvom zmierovateľa).

Aké pravidlá je potrebné dodržiavať?

Využitie mediácie

K mediácii možno pristúpiť len po **predbežnom súhlase strán**.

Ak však žaloba už bola podaná na súd, „sudca, ktorému bol postúpený spor, môže po získaní súhlasu strán určiť tretiu osobu, aby vypočula strany a porovnala ich názory s cieľom umožniť im nájsť riešenie konfliktu, ktorý ich stavia proti sebe“ (článok 131-1 Občianskeho súdneho poriadku).

V obmedzenej oblasti týkajúcej sa určenia výkonu rodičovských práv a povinností alebo predbežných opatrení vo veci rozvodu sudca môže takisto prikázať stranám, aby sa zúčastnili na informatívnom stretnutí o mediácii, ktoré je bezplatné a na ktoré sa nemôže vzťahovať nijaký osobitný postih (články 255 a 373-2-10 Občianskeho zákonníka).

Nariadením vlády č. 2011/1540 zo 16. novembra 2011 sa transponovala smernica 2008/52/ES, v ktorej sa ustanovuje rámec na podporu mimosúdného riešenia sporov strán prostredníctvom tretej osoby, ktorou je mediátor, pričom jej uplatňovanie sa rozširuje na cezhraničnú mediáciu, a súčasne aj na vnútroštátnu mediáciu, okrem sporov, ktoré sa týkajú pracovných zmlúv a výsostného správneho práva.

Nariadením vlády zo 16. novembra 2011 sa mení zákon z 8. februára 1995 s cieľom stanoviť všeobecný rámec mediácie. Vymedzuje sa v ňom pojem mediácia, spresňujú sa vlastnosti, ktorými sa musí vyznačovať mediátor, a pripomína sa zásada dôvernosti mediácie, ktorá je nevyhnutná na úspešnosť tohto postupu.

V nariadení vlády sa pripomína zásada, podľa ktorej sudca, ktorému je predložený spor, môže kedykoľvek určiť mediátora, ktorý môže byť prakticky zároveň zmierovacím sudcom. Sudca však nemôže mediátorovi postúpiť predbežné pokusy o zmier týkajúce sa rozvodu a rozluky. V nariadení sa uvádza, že sudca, ktorý nedosiahol súhlas strán, môže stranám nariadiť, aby sa stretli s mediátorom a oboznámili sa s predmetom a postupom mediačného opatrenia. Touto informačnou úlohou môžu podľa súčasného stavu práva poverení len zmierovací sudcovia a rodinní mediátori.

Dekrétom č. 2012-66 z 20. januára 2012, ktorý sa prijal v rámci uplatnenia nariadenia vlády zo 16. novembra 2011, sa v Občianskom súdnom poriadku vytvára kniha V o mimosúdnom urovnaní sporov, ktorej cieľom je spresniť platné pravidlá konvenčnej mediácie a zmiernu, ako aj pravidlá týkajúce sa postupu spolupráce. Kniha V je obdovou hlavy VI (o súdnom zmierní) a hlavy VIa (o súdnej mediácii) Občianskeho súdneho poriadku. Ďalej sa zmenil dekrét č. 78-381 z 20. marca 1978, ktorý po novom obsahuje len štatutárne ustanovenia týkajúce sa zmierovacích sudcov.

Regulácia mediácie

Na celoštátnej úrovni nejestvuje „kódex správania“ mediátorov.

Obchodná a priemyselná komora Paríža zaviedla kódex dobrého správania a zabezpečuje vlastnú reguláciu.

V rodinnej oblasti sa rodinní mediátori opierajú prostredníctvom svojho priameho členstva alebo prostredníctvom členstva organizácie, ktorá ich zamestnáva, na **etické kódexy alebo charty** dvoch združení zoskupujúcich organizácie rodinnej mediácie, **Association Pour la Médiation Familiale – Združenie pre rodinnú mediáciu** (☞ **APMF**) a **Fédération Nationale des Associations de Médiation Familiale – Národná federácia združení rodinnej mediácie** (☞ **FENAMEF**). Tieto kódexy alebo charty prevzali „etické pravidlá rodinnej mediácie“, ktoré prijala CNCMF (Conseil National Consultatif de la Médiation Familiale – Národná poradná rada rodinnej mediácie) 22. apríla 2003. Podľa svojej webovej lokality „APMF vydá etický kódex profesie, ktorý obsahuje etické pravidlá profesijnej praxe a podmienky výkonu rodinnej mediácie vo Francúzsku. Uznávajú ho všetci odborníci z praxe v tejto oblasti.“

☞ **FNCM (Fédération Nationale des Centres de Médiation – Národná federácia centier mediácie)** prijala v marci 2008 „etický kódex“ opierajúci sa o „Európsky kódex správania pre mediátorov“.

Informácie a odborná príprava

Neexistuje žiadna celoštátna oficiálna webová lokalita o mediácii.

Za daného stavu francúzske pozitívne právo nestanovuje nijaké osobitné vzdelávanie potrebné na výkon mediácie okrem rodinnej oblasti. V tejto oblasti sa totiž dekrétom z 2. decembra 2003 a výnosom z 12. februára 2004 zaviedol **diplom rodinného mediátora**.

V právnych predpisoch sa stanovuje v oblasti rodinnej mediácie odborná príprava zabezpečovaná akreditovanými inštitúciami a diplom, ktorý vystavuje prefekt regióna po absolvovaní odbornej prípravy alebo zložení certifikačných skúšok na potvrdenie nadobudnutých vedomostí. Odbornú prípravu zabezpečujú strediská akreditované Regionálnym riaditeľstvom pre zdravotné a sociálne veci (**Direction régionale des affaires sanitaires et sociales – DRASS**). Študenti absolvujú v týchto strediskách odbornú prípravu v rozsahu 560 hodín rozvrhnutých na tri roky s praxou v rozsahu aspoň 70 hodín. Po skončení cyklu uchádzač skladá skúšky na potvrdenie získaného vzdelania.

Aké sú náklady na mediáciu?

Zmimosúdna alebo súdna mediácia je platená služba pre osoby, ktoré využili tento alternatívny spôsob urovnania sporov. V oblasti súdnej mediácie môže **odmena mediátora** spadať do súdnej pomoci. V každom prípade ju stanovuje **sudca určujúci poplatky** po splnení úkonu a po predložení rozpisu alebo výkazu výdavkov (článok 119 dekrétu č. 91-1266 z 19. decembra 1991).

Sudca stanovuje výšku zálohy, ktorú musia strany zložiť, a výšku odmeny (články 131-6 a 131-3 Občianskeho súdneho poriadku). Keďže v právnych normách sa presne neurčuje sadzovník, jednotková **cena** za služby rodinnej mediácie je **variabilná**. Útvary, ktoré využívajú službu „rodinnej mediácie“, sa teda zaviazali v rámci celoštátneho protokolu podpísaného ministerstvom spravodlivosti, ministerstvom práce, sociálnych vecí, rodiny a solidarity, Štátnym fondom rodinných prídavkov a Ústredným fondom sociálnej poľnohospodárskej vzájomnej poisťovne, že budú dodržiavať **variabilný celoštátny sadzovník** podľa príjmov strán. Ak sudca nerozhodne inak, finančná účasť na ťarchu strán za každé zasadnutie a na osobu môže predstavovať 5 EUR až 131,21 EUR. V rodinnej oblasti zaviedol Štátny fond rodinných prídavkov (**Caisse nationale des allocations familiales – CNAF**) postup dohody o spolupráci, ktorý umožňuje štruktúram využiť službu rodinnej mediácie pod podmienkou dodržania istých pravidiel.

Vykonnosť dohody, ktorá je výsledkom mediácie

Ak nie je spor predložený sudcovi, podľa článku 1565 Občianskeho súdneho poriadku možno dohodu, ku ktorej strany dospeli, predložiť na účely vykonateľnosti na schválenie sudcovi príslušnému rozhodovať o spore v danej oblasti.

Ak sa mediácia využije v rámci súdneho konania, podľa článku 131-12 Občianskeho súdneho poriadku sudca, ktorému bol spor predložený, schvaľuje na žiadosť strán dohodu, ktorú mu predložia.

V článku L. 111-31 poriadku občianskeho exekučného konania sa stanovuje, že nútený výkon rozhodnutia predstavujú dohody vychádzajúce zo súdnej alebo mimosúdnej mediácie, ktorým všeobecné alebo správne súdy prisúdia vykonateľnosť.

Zadnja posodobitev: 13/02/2017

Strani v jazykoch členských štátov pripravujú posamezní národní orgány, njihov prevod pa zaisťuje prevádzková služba Európskej komisie. Prevodi zato morda ešte ne vberajú najnovšie zmeny, ktoré sa vložili do národných orgánov. Európska komisia ne prevzima zodpovednosť za informácie alebo údaje, ktoré sú súčasťou dokumentu. Za pravidla o autorských právach členských štátov, ktoré sú zodpovedné za tento článok, pozrite právne oznámenie.

Zaradiť zastavenie Zjednoteného kráľovstva z Európskej únie členských štátov členských štátov z národného zväzku na tomto mieste. Či súvisiaci článok zahŕňa zväzok, ktorý ešte neobsahuje zastavenie Zjednoteného kráľovstva, je nenáhodná a je to správne odpravené.

Mediácia v členských štátoch - Chorvátsko

Vlada Republike Chorvátska prekú ministerstva za spravodlivosť poskytuje silnú podporu (zákonodajnú, finančnú, technickú) rozvoju a podporu mediácie, ktorá sa stala jednou z hlavných častí stratégie reformy spravodlivého systému.

Súdna a mimosúdna mediácia

Postup mediácie sa môže uskutočniť pri všetkých druhoch sporov a špecializovaných súdoch prvej a druhej inštancie (občianska, župánska a hospodárska súdna a vysoká hospodárska súdna) v všetkých fázach postupu, t. j. medzi žalobou a súdom. Postup mediácie vedie výhradne k súdom, ktorí sú spôsobilí na mediáciu a sú uvedení v zozname súdnych mediátorov, ktorí sú vymenovaní predsedom súdu s ročným rozpisom práce. Súdnym mediátorom nikdy nevedie mediáciu v sporoch, v ktorých sú strany stranami.

Mimosúdnu mediáciu možno uskutočniť veľmi úspešne vďaka centrom pre mediáciu v Chorvátsku, Chorvátska odvetnícka komora, Chorvátska záručná ústava a Úrad za sociálne partnerstvo Vlády Republike Chorvátska. Izbraní mediátori môžu mediáciu uskutočniť aj mimo uvedených centier.

Ministerstvo za spravodlivosť na základe zákona o mediácii (Narodné noviny, št. 18/11) a pravidiel o registri mediátorov a štandardoch pre akreditáciu inštitúcií pre mediáciu a mediátorov (Narodné noviny, št. 59/11) vedie register mediátorov.

Komisia za alternatívne spôsoby riešenia sporov

Ministerstvo za spravodlivosť ustanovilo a pomenovalo Komisiu za alternatívne spôsoby riešenia sporov, ktorá sa skladá z predstaviteľov súdu, štátnej inštitúcie, Úradu za sociálne partnerstvo Vlády Republike Chorvátska, Chorvátskej hospodárskej komory, Chorvátskeho združenia podnikateľov, Chorvátskej komory a ministerstva za spravodlivosť.

Náplň komisie je sledovanie rozvoja alternatívnych spôsobov riešenia sporov, sledovanie realizácie existujúcich programov a predloženie opatrení na podporu rozvoja alternatívnych spôsobov riešenia sporov. Jej úlohou je tiež príprava stanov a odpovedí na otázky, ktoré sú jej súčasťou.

Komisia za alternatívne spôsoby riešenia sporov je na seji 26. novembra 2009 schválila etický kódex mediátorov.

Zákonodajný rámec

Mediácia ako spôsob riešenia sporov je podľa osobitného predpisu prvýkrát upravená zákonom o mediácii (Narodné noviny, št. 163/03; veľký od 24. októbra 2003), ktorý zahŕňa niektoré základné zásady z Prípustí Sveta Európy o mediácii v občianskych a hospodárskych sporoch a z zelenej knihy o alternatívnych spôsoboch riešenia sporov v občianskom a hospodárskom práve Európskej únie. Zákon bol zmenený v roku 2009, na začiatku roka 2011 sa stal účinným nový zákon o mediácii (Narodné noviny, št. 18/11), ktorý v celosti začal platiť na daný deň vstupu Republike Chorvátska do Európskej únie.

Po zákone o mediácii, ktorý sa týka najmä najmä, existujú ďalšie zákony, ktoré súvisia s týmto oblasťou, a tiež podzákonné akty na zabezpečenie realizácie zákona.

Postup mediácie

Postup mediácie sa začína návrhom jednej strany v sporoch, ktoré sa týkajú konkrétnej strany, na spoločný návrh oboch strán za mierneho riešenia sporu alebo návrhom tretej osoby (napríklad súdneho mediátora).

Mediátori sú osoby alebo viaceré osoby, ktoré na základe dohody medzi stranami vedú mediáciu. Mediátori musia byť technicky spôsobilí (technické znalosti) a spôsobilí na mediáciu (je to hlavná súčasť úspešnej mediácie) a musia byť nezávislí. Správna akadémia má výhradnú úlohu pri organizácii a realizácii spôsobilosti mediátorov.

Mediácia prebieha na základe, ktorým sa strany dohodnú. Mediátor pri vedení postupu poskytuje poštenú a rovnako obrábanú stranu. Mediátor sa v postupe mediácie môže stretnúť s každou stranou osobitne, informácie a údaje, ktoré jej poskytne od jednej strany, sa môžu odovzdať ostatným stranám iba s jej súhlasom, pokiaľ sa strany dohodnú inak. Mediátor môže zúčastňovať pri tvorbe dohody o riešení sporu a predložiť jej návrh.

Dohoda o riešení sporu, ktorá je výsledkom mediácie, zaväzuje strany, ktoré sa na ňu dohodli. Či strany s dohodou prevzajú určené záväzky, ktoré musia byť okamžite splnené. Dohoda o riešení sporu, ktorá je výsledkom mediácie, je záväzná, ak obsahuje záväzok na jej splnenie, o ktorom sa strany dohodli, a ktoré sa strany dohodnú, a výjav o priamom dodržaní (záväzok na jej splnenie).

Či strany nespĺňajú dohodu, každá nesie svoje náklady, celkové náklady mediácie sa však delia rovnomerne medzi stranami podľa osobitného zákona alebo pravidiel inštitúcií pre mediáciu.

Po mnení väčšiny členov komisie o oblasti mediácie je každý spor v súvislosti s právami, ktoré sa týkajú konkrétnej strany, ktoré sa môžu uskutočniť, primerané pre mediáciu, pretože strany sa musia snažiť nájsť mierne riešenie sporu. Mediácia je najmä vhodná pre spory v hospodárstve (t. j. hospodárske spory) a pre cezhraničné spory (jedna strana má stále alebo občasne bydlisko v členskom štáte Európskej únie) v občianskych a hospodárskych sporoch. Opatrenia je potrebné, aby sa cezhraničné spory nezaradili do daňových, colných a správnych sporov alebo sporov v súvislosti s zodpovednosťou štátu za činy alebo opustenie pri realizovaní oblasti.

Ďalšie odkazy

 [Nájsť mediátora](#)

 [Več informácií](#)

Zadnja posodobitev: 20/07/2016

Strani v jazykoch členských štátov pripravujú posamezní národní orgány, njihov prevod pa zaisťuje prevádzková služba Európskej komisie. Prevodi zato morda ešte ne vberajú najnovšie zmeny, ktoré sa vložili do národných orgánov. Európska komisia ne prevzima zodpovednosť za informácie alebo údaje, ktoré sú súčasťou dokumentu. Za pravidla o autorských právach členských štátov, ktoré sú zodpovedné za tento článok, pozrite právne oznámenie.

obvestilo.

Zaradi izstopa Združenega kraljestva iz Evropske unije države članice posodablajo strani z nacionalno vsebino na tem spletišču. Če spletna stran vključuje vsebino, ki še ne odraža izstopa Združenega kraljestva, je nenamerna in jo bomo ustrezno odpravili.

To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Opozarjamo, da so že na voljo naslednje jezikovne različice.

Mediacija v državah članicah - Italija

Zakaj ne bi poskušali rešiti spora z mediacijo, namesto da greste na sodišče? To je način alternativnega reševanja sporov, pri katerem mediator pomaga strankam v sporu, da dosežejo dogovor. Vlada in pravosodni delavci v Italiji menijo, da je mediacija zelo učinkovito orodje.

1. Na koga naj se obrnem?

Sistem mediacije v civilnih in gospodarskih zadevah, katere namen je reševanje sporov v zvezi s katero koli pravico, ki se ji stranke lahko odpovejo ali jo prenesejo, je bila v Italiji uvedena z zakonodajnim dekretom (*decreto legislativo*) št. 28/2010.

Storitve mediacije zagotavljajo mediacijske organizacije, ki so lahko javne ali zasebne in so vpisane v register mediacijskih organizacij (*registro degli organismi di mediazione*), ki ga vodi ministrstvo za pravosodje.

Register akreditiranih mediacijskih organizacij je objavljen na spletni strani ministrstva za pravosodje (<http://www.giustizia.it>).

Register vam omogoča vzpostavitev stika z mediacijsko organizacijo po vaši izbiri in vam pomaga pridobiti storitve mediatorjev, ki so člani te organizacije.

Dodatne informacije lahko dobite neposredno od zadevne organizacije.

2. Na katerih področjih prava je mogoče uporabiti mediacijo oziroma se najpogosteje uporablja?

Mediacijske organizacije lahko pomagajo strankam, da dosežejo zunaj sodno poravnavo v vsakem sporu, ki se nanaša na pravice, ki se jim stranke lahko prosto odpovejo oziroma jih prenesejo (*diritti disponibili*). Mediacija je prostovoljna, čeprav jo lahko predlaga sodnik ali se zahteva s pogodbo, sklenjeno med strankama.

3. Ali obstajajo posebna pravila?

Pravila, ki urejajo mediacijo v civilnih in gospodarskih zadevah, so trenutno določena z zakonodajnim dekretom št. 28/2010, ki je že bil omenjen, ter z ministrskim dekretom (*decreto ministeriale*) št. 180/2010.

4. Usposabljanje

Oseba, ki želi postati mediator, mora izpolnjevati pogoje iz člena 4(3)(b) ministrskega dekreta št. 18/2010: zlasti mora imeti izobrazbo ali diplomo, ki je vsaj enakovredna univerzitetni diplomu po treh letih študija, ali pa biti član poklicnega združenja ali organizacije in končati najmanj dveletne osvežitvene tečaje z izvajalci usposabljanja, ki jih pooblasti ministrstvo za pravosodje, ter v času tega dveletnega preusposabljanja kot asistirani pripravnik sodelovati pri najmanj dvajsetih primerih mediacije.

Izvajalce usposabljanja mediatorjev, ki izdajajo potrdila o končanem potrebnem usposabljanju, so javni ali zasebni organi, ki jih akreditira ministrstvo za pravosodje pod pogojem, da ti izpolnjujejo navedene standarde.

5. Koliko stane mediacija?

Merila za določitev mediacijske tarife (*indennità di mediazione*), ki vključuje pristojbino za sprožitev postopka in pristojbino za samo mediacijo, so določena v ministrskem dekretu št. 180/2010.

Zneski so navedeni v tabeli A, ki je priložena dekretu. Zneski se razlikujejo glede na vrednost predmeta spora.

6. Ali je mogoče doseči izvršljivost sporazuma o mediaciji?

Člen 12 zakonskega dekreta št. 28/2010 določa, da zapis sporazuma, če ta ni v nasprotju z javnim redom ali pomembnimi pravnimi pravili, na predlog obeh strank potrdi predsednik nižjega sodišča (*tribunale*), na čigar območju ima mediacijska organizacija sedež. V primeru čezmejnega spora v smislu člena 2 Direktive 2008/52/ES Evropskega parlamenta in Sveta mora zapis sporazuma potrditi predsednik nižjega sodišča, na čigar območju se izvrši sporazum.

Odobreni zapis sporazuma je izvršilni naslov za izvršbo na premoženje (*espropriazione forzata*), posebno izvršbo (*esecuzione in forma specifica*) ali vpis sodne hipoteke (*ipoteca giudiziale*).

7. Ali je dostop do podatkovne zbirke mediatorjev brezplačen?

Trenutno ni javnega registra mediatorjev, vendar ministrstvo za pravosodje redno objavlja seznam mediacijskih organizacij, katerim pripadajo posamezni mediatorji. Državljeni lahko ugotovijo, kateri mediatorji so člani mediacijske organizacije, tako da vprašajo za posebne informacije urad na ministrstvu, ki nadzoruje dejavnosti mediacijskih organizacij. Ta urad je mogoče kontaktirati prek spletne strani ministrstva.

Zadnja posodobitev: 06/03/2018

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zaradi izstopa Združenega kraljestva iz Evropske unije države članice posodablajo strani z nacionalno vsebino na tem spletišču. Če spletna stran vključuje vsebino, ki še ne odraža izstopa Združenega kraljestva, je nenamerna in jo bomo ustrezno odpravili.

Izvirna jezikovna različica te strani [\[el\]](#) je bila pred kratkim spremenjena. To

jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Mediacija v državah članicah - Ciper

Na koga se obrniti?

Za informacije o mediaciji na Cipru se obrnite na [\[el\]](#) odvetnika, registriranega na Cipru.

Na katerih področjih je mediacija dopustna in/ali se najpogosteje uporablja?

Mediacijo je mogoče uporabiti pri reševanju vseh sporov, če se s tem strinjata vpleteni strani.

Ali je treba upoštevati posebna pravila?

Drugače kot pri drugih oblikah alternativnega reševanja sporov (arbitraži) ni nobenih zakonov, ki posebej urejajo postopek mediacije, zato ni posebnih pravil, ki bi jih bilo treba upoštevati.

Opomba: predlog zakona o posebnem vprašanju mediacije v družinskih zadevah je bil predložen predstavnikiškemu domu (Βουλή των Αντιπροσώπων) in je trenutno v razpravi.

Kakšni so stroški mediacije?

Ni fiksnih stroškov mediacije; dejansko so odvisni od zapletenosti primera in ugleda mediatorja.

Ali je sporazum, dosežen z mediacijo, izvršljiv?

Izid mediacije ni sodba, ki bi jo bilo mogoče izvršiti tako kot sodbo sodišča.

Zadnja posodobitev: 08/02/2017

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zaradi izstopa Združenega kraljestva iz Evropske unije države članice posodablajo strani z nacionalno vsebino na tem spletišču. Če spletna stran vključuje vsebino, ki še ne odraža izstopa Združenega kraljestva, je nenamerna in jo bomo ustrezno odpravili.

Izvirna jezikovna različica te strani je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Mediacija v državah članicah - Latvija

Zakaj ne bi namesto pred sodiščem svojega spora rešili s pomočjo mediacije? Mediacija je postopek alternativnega reševanja sporov (ARS), v katerem mediator pomaga strankama v sporu, da se sporazumeta. V Latviji se kabinet ministrov in pravosodni delavci zavedajo prednosti mediacije.

Na koga se obrniti?

Uporaba mediacije za reševanje civilnih sporov je v Latviji trenutno v začetni fazi. Za regulacijo poklica mediatorja ni pristojen noben nacionalni organ.

Svet za mediacijo

 Svet za mediacijo (*Mediācijas padome*) je združenje, ki je bilo ustanovljeno 25. julija 2011 in povezuje številna v Latviji registrirana združenja, ki so dejavna na področju mediacije. Cilji združenja so oblikovanje skupnih standardov za izobraževanje mediatorjev in uvedba potrjevanja programov izobraževanja, priprava in sprejetje kodeksa ravnanja za pooblaščen mediatorje ter tudi predstavljanje pooblaščenih mediatorjev in njihovih stališč nacionalnim in lokalnim ter drugim organom in uradnikom, poleg tega pa tudi podajanje mnenj o zakonodajnih zadevah in pravni praksi v zvezi z mediacijo. Svet za mediacijo so ustanovila naslednja združenja:

Mediacija in ARS (*Mediācija un ADR*),

Celostna mediacija v Latviji (*Integrētā mediācija Latvijā*),

Vključevanje v družbo (Center za pomoč žrtvam) (*Integrācija sabiedrībai (Cietušo atbalsta centrs)*),

Združenje mediatorjev za gospodarske spore (*Komercediatoru asociācija*).

Mediacija in ARS

Združenje **Mediacija in ARS** (*Mediācija un ADR*) je bilo ustanovljeno 7. aprila 2005. Njegovi cilji so:

spodbujanje postopnega uvajanja in uporabe metod alternativnega reševanja sporov (mediacija, spravni postopek, nepristransko ugotavljanje dejstev, strokovna poročila, arbitraža itd.) v Latviji,

sodelovanje v postopkih oblikovanja politike, npr. v delovnih skupinah, ki jih ustanovijo javni organi,

spodbujanje izboljšanja standardov strokovne usposobljenosti članov združenja ter zagotavljanje najvišjih možnih standardov mediacije in storitev ARS, povezovanje strokovnjakov za ARS z namenom doseganja skupnih ciljev,

sodelovanje z mednarodnimi organizacijami ter drugimi fizičnimi in pravnimi osebami.

Organizacija svetuje strankam v sporu in njihovim zastopnikom glede izbire strokovnjaka, izvaja pa tudi predavanja in seminarje o mediaciji in ARS. Nekaj članov te organizacije opravlja poklic mediatorja ter je specializiranih za civilne in kazenske zadeve. Člani so pridobili znanja s področja pogajanj in mediacije tako na usposabljanjih v Latviji kot tudi v tujini, in sicer z izkušenimi mediatorji in reševalci sporov iz Združenih držav, Združenega kraljestva, Nemčije in drugih držav.

Celostna mediacija v Latviji

Združenje **Celostna mediacija v Latviji** (*Integrētā mediācija Latvijā — IMLV*) je bilo ustanovljeno 10. avgusta 2007. Njegova vizija je družba, ki je uspešna pri reševanju sporov, kjer so interesi vseh strani predstavljeni enakovredno in je postopek reševanja spora human, nepristranski in temelji na sodelovanju.

Združenje IMLV je bilo ustanovljeno v tesnem sodelovanju z nemškimi združenjem *Integrierte Mediation*. Načrtujejo sodelovanje na področju izobraževanja, dodatnega usposabljanja, nadzora, uvedbe storitev mediacije in sprejetja dobre prakse.

Cilj združenja IMLV je spodbujati razvoj mediacije na regionalni, državni in mednarodni ravni z vključevanjem mediacije v postopek reševanja sporov institucij in organizacij ter v delo strokovnjakov in družbo na splošno.

Za doseg tega cilja si je združenje IMLV zastavilo naslednje naloge:

spodbujati in razvijati idejo celostne mediacije v Latviji kot sodobne visoko kakovostne oblike reševanja sporov,

spodbujati sodelovanje med strokovnjaki, organizacijami in institucijami,

opredeliti in zagovarjati načela ter prednosti celostne mediacije,

obveščati in poučevati javnost o načelih in možnostih celostne mediacije,

povečati ozaveščenost o uspehih celostne mediacije,

organizirati usposabljanje o mediaciji in možnostih za njeno uporabo na različnih področjih,

izvajati študije in raziskave.

Združenje IMLV združuje različne strokovnjake, tudi poklicne mediatorje, ki si prizadevajo za vključevanje mediacijskih veščin v svoje delovanje in povečanje ozaveščenosti javnosti o mediaciji kot ustrezni možnosti za reševanje sporov.

Vključevanje v družbo (Center za pomoč žrtvam)

 Center za pomoč žrtvam združenja Vključevanje v družbo je začel delovati leta 2003. Njegov glavni cilj je podpora žrtvam kaznivih dejanj. Od leta 2004 njegovo osebje vključuje 20 mediatorjev, ki dobro poznajo postopke mediacije ter so jih sposobni uporabljati za reševanje civilnih in upravnih sporov.

Na katerih področjih je mediacija dopustna in/ali se najpogosteje uporablja?

Mediacija je dopustna na mnogih področjih. Področje, na katerem bi jo bilo mogoče največ uporabljati, je področje civilnih sporov v okviru družinskega in gospodarskega prava.

Ali je treba upoštevati posebna pravila?

Uporaba mediacije je povsem prostovoljna.

Mediacija ni predpogoj za začetek določenih vrst sodnih postopkov ali nadaljevanje sodnih postopkov.

Mediacija v Latviji ni urejena z zunanjimi zakoni in predpisi.

Informacije in usposabljanje

Spletišče o mediaciji: <http://www.mediacija.lv/>.

Vodje usposabljanj iz združenj Mediacija in ARS ter Vključevanje v družbo nudijo osnovno usposabljanje na področju mediacije, namenjeno bodočim mediatorjem, ter tečaj o veščinah reševanja sporov za uporabo v poklicnem in zasebnem okolju.

Kakšni so stroški mediacije?

Reševanje civilnih sporov z mediacijo ni na voljo brezplačno. Na stroške mediacije vpliva več dejavnikov: mediatorjeva usposobljenost in izkušnost, zapletenost spora, število potrebnih mediacijskih srečanj in drugi dejavniki.

Toda za zadeve, ki se nanašajo na koristi in pravice otrok, senat za zunanje zadeve in spravo družinskega sodišča v Rigi (*Rīgas Bāriņtiesas Ārlietu un samierināšanas pārvalde*) te storitve za prebivalce Rige zagotavlja brezplačno. Spori zadevajo predvsem ureditev preživnine, dogovor o prebivališču otroka, pravico do obiskov, skrbništvo ter varstvo in vzgojo otroka.

Ali je sporazum, dosežen z mediacijo, izvršljiv?

 Direktiva 2008/52/ES omogoča strankam v sporu, da zahtevajo razglasitev izvršljivosti pisnega dogovora, doseženega v mediaciji. Države članice obvestijo Komisijo o sodiščih in drugih organih, ki so pristojni za takšne zahtevke.

Latvija teh informacij še ni sporočila.

Povezave

 Mediacija.lv

Zadnja posodobitev: 08/12/2014

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zaradi izstopa Združenega kraljestva iz Evropske unije države članice posodablajo strani z nacionalno vsebino na tem spletišču. Če spletna stran vključuje vsebino, ki še ne odraža izstopa Združenega kraljestva, je nenamerna in jo bomo ustrezno odpravili.

Mediacija v državah članicah - Litva

Zakaj ne bi namesto pred sodiščem svojega spora rešili s pomočjo mediacije? Mediacija je postopek alternativnega reševanja sporov (ARS), v katerem mediator pomaga strankama v sporu, da se sporazumeta. V Republiki Litvi se vlada in pravosodni delavci zavedajo prednosti mediacije.

Na koga se obrniti?

V Litvi ni centraliziranega ali vladnega organa, ki bi se ukvarjal z mediacijo (*tarpininkavimas*), Litva ustanovitve takega telesa tudi ne načrtuje.

Na katerih področjih je mediacija dopustna in/ali se najpogosteje uporablja?

Spravna mediacija (*taikinamasis tarpininkavimas*) se lahko uporabi v civilnih sporih (t.j. sporih, ki jih sodišče splošne pristojnosti obravnava v civilnih postopkih).

Ali je treba upoštevati posebna pravila?

Mediacijo ureja **Zakon o spravi mediaciji v civilnih sporih** (*Civilinių ginčių taikinamojo tarpininkavimo įstatymas*). Znotraj tega okvirja je možna prostovoljna mediacija. Posebnih pravil, kot so kodeksi ravnanja mediatorjev, ni.

Informacije in usposabljanje

Trenutno ni nikakršnega nacionalnega programa usposabljanja. Usposabljanje ponujajo center za usposabljanje **ministrstva za pravosodje** (*Teisingumo ministerija*) in zasebne institucije, ki niso zakonsko urejene.

Kakšni so stroški mediacije?

V skladu z Zakonom o spravi mediaciji v civilnih sporih je pravna mediacija možna proti plačilu nagrade ali brezplačno. V primeru plačljive mediacije se postopek lahko začne šele, ko se mediator z obema strankama v sporu pisno dogovori o znesku in načinu plačila.

Ali je sporazum, dosežen z mediacijo, izvršljiv?

 Direktiva 2008/52/ES omogoča strankama v sporu, da zahtevata razglasitev izvršljivosti z mediacijo doseženega sporazuma. Države članice to sporočijo sodiščem in drugim organom, pristojnim za reševanje takih zahtev.

V skladu z Zakonom o spravi mediaciji v civilnih sporih pristojno sodišče izbereta stranki v sporu. To je lahko okrožno sodišče, pristojno na območju stalnega prebivališča ali sedeža ene izmed strank v sporu.

Zadnja posodobitev: 18/02/2019

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zaradi izstopa Združenega kraljestva iz Evropske unije države članice posodablajo strani z nacionalno vsebino na tem spletišču. Če spletna stran vključuje vsebino, ki še ne odraža izstopa Združenega kraljestva, je nenamerna in jo bomo ustrezno odpravili.

To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Opozarjamo, da so že na voljo naslednje jezikovne različice.

Mediacija v državah članicah - Luksemburg

Zakaj ne bi poskušali rešiti spora z mediacijo, namesto da greste na sodišče? To je način alternativnega reševanja sporov, pri katerem mediator pomaga strankam v sporu, da dosežejo dogovor. Vlada in pravosodni delavci v Velikem vojvodstvu Luksemburg se zavedajo prednosti mediacije.

Na koga se obrniti?

Luksemburg nima osrednjega organa, pristojnega za urejanje dejavnosti mediatorjev.

Poleg mediacije v posamičnih sektorjih (bančnem, zavarovalniškem, itd.) in poleg **Ombudsmana**, ki je pristojen za mediacijo na upravnem področju, ter Odbora za varovanje pravic otrok (**Ombudskomitee fir t'Rechter vun de Kanner** – *Comité pour la défense des droits de l'enfant*), se z mediacijo ukvarjajo še naslednja pravna združenja:

Luksemburško združenje za mediacijo in akreditirane mediatorje (**Association luxembourgeoise de la médiation et des médiateurs agréés** – ALMA asbl).

Center za mediacijo luksemburške odvetniške zbornice (**Centre de médiation du Barreau du Luxembourg** – CMBL),

Center za mediacijo (**Centre de médiation** (asbl),

Center za socialno-družinsko mediacijo (**Centre de médiation Socio-Familiale** (ki jo upravlja sklad Pro Familia),

Na katerih področjih je mediacija dopustna in/ali se najpogosteje uporablja?

Mediacija je dopustna pretežno v:

- upravnih zadevah,
- kazenskih zadevah,
- družinskih zadevah,
- poslovnih zadevah,
- sosedskopravnih sporih.

Glavne značilnosti **mediacije v civilnih in gospodarskih zadevah** so: njena soglasnost, zaupnost postopka ter neodvisnost, nepristranskost in usposobljenost mediatorja. Mediacija se lahko nanaša na celoten spor ali zgolj na del spora. Govorimo o običajni (konvencionalni) mediaciji in mediaciji na sodišču, posebno mesto pa je namenjeno družinski mediaciji.

V okviru **običajne mediacije** (médiation conventionnelle) lahko vsaka stranka v kateri koli fazi sodnega postopka predlaga drugi oziroma drugim strankam, neodvisno od vsakega sodnega ali arbitražnega postopka, da uporabijo postopek mediacije, vendar le dokler v zadevi ni odločeno.

V okviru **mediacije na sodišču** oziroma „sodne mediacije“ (médiation en justice, médiation judiciaire) o sporu v civilnih, gospodarskih ali družinskih zadevah že odloča sodišče in lahko kadarkoli tekom postopka predlaga mediacijo, dokler v zadevi ni bilo odločeno, razen pred kasacijskim sodiščem in glede začasnih odredb. Sodišče lahko na svojo pobudo ali na skupni predlog strank stranke pozove k mediaciji, vendar se morajo stranke v vsakem primeru strinjati. Če sodišče odloča o sporu na področju družinskega prava, lahko v točno določenih primerih strankam predlaga ukrep mediacije in določi brezplačni informativni sestanek, na katerem pojasni načela, postopek in učinke mediacije.

V kazenskih zadevah lahko državni tožilec pod določenimi pogoji in pred vložitvijo obtožnice odloči o uporabi mediacije, če:

je verjetno, da bo z mediacijo mogoče zagotoviti povrnitev škode, ki je nastala žrtvi kaznivega dejanja ali

da se bodo s tem rešile težave, ki izhajajo iz tega kaznivega dejanja ali

da se s tem prispeva k rehabilitaciji storilca kaznivega dejanja.

Uporaba mediacije ne preprečuje naknadne odločitve za uporabo sodnega postopka, zlasti če niso bili upoštevani pogoji mediacije.

Ali je treba upoštevati posebna pravila?

Uporaba mediacije je popolnoma prostovoljna.

Mediacijo na upravnem in kazenskem področju ter t.i. „sektorske“ mediacije urejajo posebni predpisi.

Informacije in usposabljanje

Mediator v kazenskih zadevah

Z Zakonom z dne 6. maja 1999 in Uredbo Velikega vojvode z dne 31. maja 1999 je bila opredeljena ureditev mediacije v kazenskih zadevah. Državni tožilec se lahko pred vložitvijo obtožnice odloči za uporabo mediacije, če meni, da bi tak ukrep lahko zagotovil povrnitev škode, povzročene žrtvi, ali bi bile s tem odpravljene težave, nastale zaradi kaznivega dejanja oziroma bi to prispevalo k rehabilitaciji storilca kaznivega dejanja. Če se državni tožilec odloči za uporabo mediacije v kazenski zadevi, lahko določi kot mediatorja vsako osebo, ki je akreditirana v ta namen.

Akreditacija

Oseba, ki želi biti akreditirana kot mediator v kazenskih zadevah, vloži prošnjo pri Ministru za pravosodje, ki na podlagi mnenja generalnega državnega tožilca odloči o ugoditvi tej prošnji.

Mediator v civilnih in gospodarskih zadevah

Z zakonom z dne 24. februarja 2012 je bil določen nacionalni zakonodajni okvir za mediacijo na civilnem in gospodarskem področju, in sicer v okviru novega zakonika o civilnem postopku. Luksemburg je s tem zakonom prenesel Direktivo 2008/52/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2008 o nekaterih vidikih mediacije v civilnih in gospodarskih zadevah, pri čemer je povzel v njej navedena načela za reševanje čezmejnih in nacionalnih sporov. Zakon je dopolnjen z Uredbo velikega vojvode z dne 25. junija 2012, ki določa postopek akreditacije za opravljanje funkcij akreditiranega sodnega in družinskega mediatorja, zahtevano posebno usposabljanje o mediaciji ter vsebino brezplačnega informacijskega sestanka.

Mediator je tretja oseba, katere naloga je, da zasliši obe strani hkrati oziroma posebej, z namenom, da bi stranki prišli do rešitve za njun spor. Mediator ne vsiljuje rešitve strankam, ampak jih pozove k soglasju glede izpogajane in mirne rešitve.

Sodno in družinsko mediacijo lahko izvaja akreditiran ali neakreditiran mediator. Akreditiran mediator je fizična oseba, ki jo Minister za pravosodje pooblasti v ta namen.

V primeru običajne mediacije in v primeru čezmejnega spora lahko stranke uporabijo neakreditiranega mediatorja.

Več o akreditaciji:

Za akreditacijo mediatorjev je pristojen Minister za pravosodje. Za običajno mediacijo na civilnem in gospodarskem področju ni nujno, da je mediator akreditiran.

Za akreditacijo lahko zaprosi vsaka fizična oseba, če izpolnjuje pogoje iz Zakona z dne 24. februarja 2012 o uvedbi mediacije v civilnih in gospodarskih zadevah v novi zakonik o civilnem postopku, ter pogoje iz Uredbe Velikega vojvode z dne 25. junija 2012, s katero so bili določeni postopek akreditacije za funkcije sodnega in družinskega mediatorja, posebni program usposabljanja o mediaciji ter vsebina brezplačnega informativnega sestanka.

Na podlagi zgoraj navedene direktive 2008/52/CE in člena 1251-3 (1), pododstavek 3, Zakona z dne 24. februarja 2012 o mediaciji, izvajalec storitev mediacije (mediator), ki izpolnjuje podobne ali primerljive akreditacijske zahteve v drugi državi članici Evropske unije, ne potrebuje akreditacije v Velikem vojvodstvu Luksemburg.

Akreditacija se podeli za nedoločen čas.

V členu 1251-3 (2) novega zakonika o civilnem postopku in zgoraj navedeni Uredbi Velikega vojvode z dne 25. junija 2012 so določeni kumulativni pogoji, ki jih mora za akreditacijo izpolnjevati fizična oseba:

mora biti ugledna, kompetentna, usposobljena, neodvisna in nepristranska;

predložiti mora izpisek iz luksemburškega sodnega registra ali podobno listino, ki jo izdajo pristojni organi države, v kateri je prosilec stalno prebival zadnjih pet let;

mora biti nosilec državljanstvih in političnih pravic;

mora biti ustrezno usposobljena o mediaciji, z ustreznimi dokazili:

bodisi diplomo o magistrskem študiju iz mediacije, ki jo je izdala Univerza v Luxemburgu, ali univerza, višješolska izobraževalna ustanova ali druga izobraževalna ustanova enake ravni, določena z zakoni ali drugimi predpisi države članice Evropske unije;

bodisi ustrezne triletno delovne izkušnje, ki jih dopolnjuje „posebno usposabljanje o mediaciji“, kot je določeno v členu 2 zgoraj navedene Uredbe Velikega vojvode z dne 25. junija 2012;

bodisi z izobrazbo o mediaciji, ki je priznana v državi članici Unije.

Univerza v Luxembourggu ponuja **poseben program usposabljanja (magisterij) na področju mediacije.**

Kakšni so stroški mediacije?

Mediacija je pogosto brezplačen postopek. Če je plačljiva, mora biti to jasno navedeno.

Za **običajne mediacije** se honorarji mediatorjev prosto določijo. Stroške in honorarje v takem primeru nosijo stranke v enakih delih, razen če se odločijo drugače.

Za **sodne in družinske mediacije** honorarje določa Uredba Velikega vojvode.

Ali je sporazum, dosežen z mediacijo, izvršljiv?

Treba je opozoriti, da imajo sporazumi na podlagi **civilne in gospodarske mediacije** enako dokazno moč kot sodna odločba. Na podlagi zgoraj navedene Direktive 2008/52/CE so ti mediacijski sporazumi izvršljivi v Evropski uniji, ne glede na to, ali so sklenjeni v drugi državi Evropske unije ali na nacionalni ravni. Ko pristojno sodišče prizna mediacijski sporazum ali del sporazuma, ta postane izvršljiv.

Navedena direktiva je bila v nacionalno pravo prenesena z Zakonom z dne 24. februarja 2012. Z njim je mediacija postala enakovredna že veljavnim sodnim postopkom.

Sorodne povezave

[Ministrstvo za pravosodje \(Ministère de la Justice\)](#)

[Luksemburško združenje za mediacijo in akreditirane mediatorje \(Association luxembourgeoise de la médiation et des médiateurs agréés – ALMA asbl\).](#)

[Center za mediacijo luksemburške odvetniške zbornice \(Centre de médiation du Barreau du Luxembourg – CMBL\),](#)

[Center za mediacijo \(Centre de médiation\)](#)

[Center za socialno-družinsko mediacijo \(Centre de médiation Socio-Familiale\)](#)

Zadnja posodobitev: 20/12/2018

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zaradi izstopa Združenega kraljestva iz Evropske unije države članice posodablajo strani z nacionalno vsebino na tem spletišču. Če spletna stran vključuje vsebino, ki še ne odraža izstopa Združenega kraljestva, je nenamerna in jo bomo ustrezno odpravili.

To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Opozarjamo, da so že na voljo naslednje jezikovne različice.

Mediacija v državah članicah - Madžarska

Zakaj ne bi namesto pred sodiščem svojega spora rešili s pomočjo mediacije? Mediacija je postopek alternativnega reševanja sporov (alternatív vitarendezés) (ARS) (ADR), v katerem mediator(közvetítő) pomaga strankama v sporu, da se sporazumeta. Na Madžarskem se vlada in pravosodni delavci zavedajo prednosti mediacije.

Na koga se obrniti?

V skladu z Zakonom LV o mediaciji iz leta 2002 (a közvetítői tevékenységéről szóló 2002. évi LV. törvény) je **ministrstvo za javno upravo in pravosodje** odgovorno za registracijo mediatorjev in pravnih oseb, ki zaposlujejo mediatorje.

Register mediatorjev in pravnih oseb, ki zaposlujejo mediatorje, je na voljo na [spletni strani ministrstva za javno upravo in pravosodje](#).

Na njej lahko uporabniki najdejo splošne informacije ter iščejo po registru mediatorjev po imenu, izvedenskem področju, znanju jezikov in okrožju sedeža.

Pravne osebe se iščejo po imenu, okrožju in skrajšanem imenu.

Na isti [spletni strani](#) so na voljo tudi obrazci za registracijo za mediatorje in pravne osebe, ki zaposlujejo mediatorje.

Nevladne organizacije, ki delujejo na področju mediacije, vključujejo:

nacionalno združenje za mediacijo ([Országos Mediációs Egyesület](#)) ter

oddelek za mediacijo in pravno usklajevanje gospodarske zbornice v Budimpešti (Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara Mediációs és Jogi Koordinációs Osztálya).

Na katerih področjih je mediacija dopustna in/ali se najpogosteje uporablja?

Zakon LV o mediaciji iz leta 2002 zajema civilne spore, izključuje pa mediacijo v postopkih zaradi obrekovanja, upravnih postopkih, postopkih v zvezi s skrbništvom, postopkih v zvezi s prenehanjem starševske odgovornosti, postopkih izvršbe, postopkih za ugotavljanje očetovstva ali sorodstvenega razmerja in ustavnih pritožbah.

Ali je treba upoštevati posebna pravila?

Uporaba mediacije je prostovoljna, ima pa nekatere prednosti glede na **zakon o dolžnostih** (az illetékekről szóló törvény) in **zakonik o civilnem postopku** (polgári perrendtartás).

Če stranki sodelujeta v mediaciji po prvem zaslišanju in dosežen sporazum potrdi predsednik senata, se plača le polovica sodnih taks. Celo znesek, ki se plača mediatorju z DDV-jem (HÉA) (toda ne več kot 50 000 HUF), se lahko odšteje od tega že znižanega zneska. Edina omejitev je, da končni znesek sodne takse ne sme biti nižji od 30 % začetnega zneska. Znižanja ni, če v določeni zadevi mediacija po zakonu ni dovoljena.

Če stranki sodelujeta v mediaciji pred začetkom civilnega postopka, se znesek sodne takse, ki jo je treba plačati, zmanjša za mediatorjev honorar z DDV, toda za največ 50 000 HUF, pri čemer plačana sodna taksa ne sme biti manjša od 50 % prvotnega zneska. Zmanjšanje se ne uporabi, če v konkretni zadevi mediacija z zakonom ni dovoljena ali če se stranki obrneta na sodišče kljub sporazumu, doseženemu z mediacijo (razen z namenom izvršitve sporazuma, če te ni mogoče doseči prostovoljno).

Nacionalnega kodeksa ravnanja mediatorjev ni, toda večina mediacijskih združenj upošteva evropski kodeks ravnanja mediatorjev (közvetítők európai magatartási kódexet).

Obstaja posebni kodeks ravnanja v delovnih sporih, ki ga je pripravila služba za spravo in mediacijo v delovnih sporih (Munkaügyi Közvetítői és Döntőbírói Szolgálat).

Nekatera sodišča strankam omogočajo brezplačno mediacijo za tekoče postopke. Podrobna pravila in seznam sodišč so na voljo na glavni spletni strani madžarskih sodišč (http://birosag.hu/engine.aspx?page=Birosag_showcontent&content=Birosagi_kozvetites).

Informacije in usposabljanje

Posebne spletne strani z informacijami v angleščini o mediaciji ali organih za nacionalno usposabljanje mediatorjev ni.

[Spletna stran o mediaciji](#) je na voljo samo v madžarščini.

Kakšni so stroški mediacije?

Mediacija je plačljiva. **Plačilo** se določi z dogovorom med mediatorjem in zadevnima strankama.

Ali je sporazum, dosežen z mediacijo, izvršljiv?

V skladu z [Direktivo 2008/52/ES](#) lahko stranki zahtevata razglasitev izvršljivosti vsebine pisnega sporazuma, doseženega z mediacijo. Države članice Komisiji sporočijo imena sodišč ali drugih organov, ki so pristojni za obravnavo takih zahtev.

Stranki lahko dosežeta, da se vsebina sporazuma, doseženega z mediacijo, razglasi za izvršljivo. Od sodišča ali notarja lahko zahtevata, naj sporazum vključi v rešitev, ki jo potrdi sodišče, ali overjeno listino, ki se lahko nato izvrši.

Sorodne povezave

[Spletna stran registra madžarskih mediatorjev](#)

Zadnja posodobitev: 06/04/2017

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zaradi izstopa Združenega kraljestva iz Evropske unije države članice posodablajo strani z nacionalno vsebino na tem spletišču. Če spletna stran vključuje vsebino, ki še ne odraža izstopa Združenega kraljestva, je nenamerna in jo bomo ustrezno odpravili.

Mediacija v državah članicah - Malta

Zakaj ne bi namesto pred sodiščem svojega spora rešili s pomočjo mediacije? To je oblika alternativnega reševanja sporov, pri katerih mediator strankam pomaga doseči dogovor. Vlada in pravni strokovnjaki na Malti se zavedajo prednosti mediacije.

Na koga se obrniti?

Vladni organ, pristojen za mediacijo na Malti, je Center za mediacijo Malte, ki je bil ustanovljen v skladu s poglavjem 474 [Zakona o mediaciji iz leta 2004](#). Center za mediacijo zagotavlja forum, na katerega se lahko obrnejo ali napotijo stranke v sporu, da bi ob pomoči mediatorja rešile spor.

S centrom lahko navežete stik prek sodnega tajnika **Centra za mediacijo Malte**, Palazzo Laparelli, South Street, Valletta VLT 1100.

Lahko tudi pokličete na telefonsko številko +356 21251110 ali pišete na e-naslov: mediation.mjha@gov.mt

Center strankam posreduje seznam mediatorjev, ki jih je ustrezno pooblastil, in jih zaprosi, da s seznama izberejo mediatorja, ki je sprejemljiv za vse stranke v sporu.

Na katerih področjih je mediacija dopustna in/ali se najpogosteje uporablja?

Mediacija je dopustna v sporih, ki zadevajo civilne, družinske, socialne in gospodarske zadeve ter zadeve v zvezi z delovnimi razmerji.

Ali je treba upoštevati posebna pravila?

Mediacija je prostovoljen postopek. Stranke v katerem koli postopku lahko skupaj zaprosijo sodišče, da ustavi postopek, medtem ko poskušajo rešiti spor z mediacijo. Poleg tega lahko sodišče na lastno pobudo ustavi postopek za toliko časa, dokler traja mediacija, in usmeri stranke, da poskusijo rešiti spor z mediacijo. Poudariti je treba, da je mediacija v družinskih zadevah obvezna, zlasti v zadevah, povezanih z ločitvijo, stiki z otroki, varstvom in vzgojo otrok ter preživnino za otroke in/ali zakonskega partnerja.

Center za mediacijo Malte ima svoj **kodeks ravnanja**, v skladu s katerim morajo mediatorji ravnati med mediacijskimi postopki.

Kodeks vsebuje tudi zavezujoče ukrepe. Tako na primer določa, da je **svet guvernerjev** centra pooblaščen, da sprejme disciplinske ukrepe zoper katerega koli mediatorja, ki ni ravnal v skladu z načeli kodeksa ali jih ni izpolnjeval, ter da se ime katerega koli mediatorja, za katerega se ugotovi, da je kršil katere koli določbe kodeksa ali neprimerno ravnal, umakne s seznama mediatorjev za tako dolgo, kot se svetu guvernerjev zdi primerno.

Informacije in usposabljanje

Center za mediacijo Malte občasno organizira tečaje usposabljanja za mediatorje. Prvi tak tečaj o mediacijskih veščinah je potekal julija 2008. Drugi tečaj, namenjen usposabljanju na področju mediacijskih veščin s poudarkom na psiholoških, socialnih in pravnih vidikih ločitve, je potekal od 16. do 18. aprila 2009.

Kakšni so stroški mediacije?

Taksa je določena v predpisih 2 in 4 okrožnice št. 309 iz leta 2008.

Pri družinski mediaciji lahko stranke same izberejo mediatorja (s seznama pooblaščenih mediatorjev) in nosijo s tem povezane stroške ali pa **sodni tajnik** po načelu rotacije imenuje enega izmed mediatorjev s seznama, ki ga predloži Center za mediacijo. V zadnjem primeru stroške nosijo sodišča.

Ali je sporazum, dosežen z mediacijo, izvršljiv?

V skladu z [Direktivo 2008/52/ES](#) je treba zagotoviti, da se lahko zahteva izvršljivost vsebine pisnega dogovora, doseženega v mediaciji. Države članice sporočijo imena sodišč ali drugih organov, ki so pristojni za sprejemanje takih zahtev.

Trenutno so v pripravi spremembe malteškega Zakona o mediaciji iz leta 2004, s katerimi naj bi se vključile zgoraj navedene določbe.

Sorodne povezave

[Center za mediacijo Malte](#)

[Malteški Zakon o mediaciji iz leta 2004](#)

[Direktiva 2008/52/ES](#)

Zadnja posodobitev: 19/08/2015

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zaradi izstopa Združenega kraljestva iz Evropske unije države članice posodablajo strani z nacionalno vsebino na tem spletišču. Če spletna stran vključuje vsebino, ki še ne odraža izstopa Združenega kraljestva, je nenamerna in jo bomo ustrezno odpravili.

Izvirna jezikovna različica te strani [nl](#) je bila pred kratkim spremenjena. To

jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Mediacija v državah članicah - Nizozemska

Zakaj ne bi poskušali rešiti spora z mediacijo, namesto da greste na sodišče? To je ukrep alternativnega reševanja sporov, pri katerem mediator strankam pomaga doseči dogovor. Vlada in pravni strokovnjaki na Nizozemskem se zavedajo prednosti mediacije.

Na koga se obrniti?

Nizozemski inštitut za mediacijo (Netherlands Mediation Institute – NMI) je neodvisen inštitut, katerega namen je povečati ozaveščenost o mediaciji na Nizozemskem in izboljšati standard razpoložljivih storitev. V ta namen je oblikoval različne modele in pravila.

NMI tudi vodi nacionalni register mediatorjev, v katerega so vpisani samo kvalificirani mediatorji. Ti mediatorji so končali osnovno mediacijsko usposabljanje, ki ga priznava NMI, nato pa opravili preverjanje znanja in teoretični izpit. Pri NMI registrirani mediatorji morajo osveževati svoje znanje in spretnosti ter skrbeti, da so seznanjeni z novostmi, NMI pa to preverja. Iskanje po registru je mogoče na naslednji spletni strani: [register mediatorjev NMI](#).

Ta spletna stran vsebuje tudi neodvisne informacije o mediaciji in mediatorjih na Nizozemskem. Informacije lahko iščete v skladu s svojim zanimanjem in željami, pri čemer lahko uporabljate prilagojena merila. Iščete lahko na primer mediatorja s posebnim strokovnim znanjem in izkušnjami na nekem področju.

NMI ima sedež na naslovu Westblaak 150, 3012 KM Rotterdam. Njegov **poštni naslov** je P.O. Box 21499, 3001 AL Rotterdam. Nanj se lahko obrnete tudi po telefonu: 010 2012344, telefaksu: 010 2012345 ali epošti: info@nmi-mediation.nl.

Mediatorji se lahko registrirajo pri NMI in morajo nato upoštevati kodeks ravnanja mediatorjev. Registracija je prostovoljna (kot tudi upoštevanje kodeksa ravnanja), toda če želi mediator delati znotraj nizozemskega sistema subvencionirane pravne pomoči ali napotitev s strani sodišč, se mora registrirati pri NMI, pridobiti akreditacijo in opraviti preverjanje znanja.

Nizozemska je tudi začela izvajati pobudo za s sodišči povezano mediacijo, imenovano „Mediation naast rechtspraak“. To pomeni, da vas okrožno ali pritožbeno sodišče, ki obravnava vašo zadevo, opozori na možnost mediacije. To lahko stori pisno, pri čemer obe stranki prejmeta dopis z informativnim

letakom, preizkusom za samoocenjevanje primernosti za mediacijo in obrazcem za odgovor. Lahko pa tudi sodnik na obravnavi navede, da je vaša zadeva primerna za mediacijo, ter vam in nasprotni stranki predlaga to možnost.

Poleg tega se lahko sami obrnete na mediatorskega pooblaščenca. Vsako okrožno in pritožbeno sodišče ima takega pooblaščenca, ki lahko odgovori na vaša vprašanja, posreduje predlog za mediacijo nasprotni stranki, strankam pomaga najti primernega mediatorja in organizira prvo srečanje.

Za več informacij o mediaciji se obrnite na:

[okence za pravne storitve](#) (*Het Juridisch Loket*), P.O. Box 487, 3500 AL Utrecht. Telefon: 0900 8020 (0,10 EUR na minuto);

[svet za pravno pomoč](#) (*Raad voor Rechtsbijstand*) v Utrechtu, Jaarbeursplein 15, 3521 AM Utrecht, P.O. Box 24080, 3502 MB Utrecht. Telefon: 088 7871012 (Registracijski oddelek).

Na katerih področjih je mediacija dopustna in/ali se najpogosteje uporablja?

Mediacija je vedno dovoljena, najpogosteje pa se uporablja v civilnem in javnem pravu.

Ali je treba upoštevati posebna pravila?

Uporaba mediacije je popolnoma prostovoljna. Mediatorji imajo kodeks ravnanja.

Informacije in usposabljanje

[Nizozemski inštitut za mediacijo](#) (NMI) zagotavlja informacije o mediaciji in registrira mediatorje.

NMI ponuja neodvisno zagotavljanje kakovosti glede mediacije in mediatorjev po vsej državi ter vzdržuje javni [register mediatorjev](#).

Pri NMI registrirani mediatorji so usposobljeni in kvalificirani za opravljanje dela mediatorja v skladu z mediatorskimi predpisi NMI. Obvezali so se **sistemu zagotavljanja kakovosti NMI**.

Za vpis v register mediatorjev NMI mora kandidat izpolnjevati dva osnovna pogoja:

uspešno mora končati mediatorsko usposabljanje, ki ga prizna NMI,

uspešno mora opraviti preverjanje znanja.

NMI je pooblastil več institutov za mediatorsko usposabljanje. Njihovi programi usposabljanja se gibljejo od šestdnevnega osnovnega tečaja do tečajev, ki trajajo 20 dni ali več. Uspešen zaključek enega od teh tečajev usposabljanja je eden izmed dveh osnovnih pogojev za vpis v register mediatorjev NMI.

Drugi osnovni pogoj za vpis je uspešno opravljen izpit potrebnega znanja. Nizozemska vlada pripravlja [statistične podatke](#) o mediaciji (s povzetkom v angleščini).

Kakšni so stroški mediacije?

Mediacija pri reševanju civilnih sporov ni na voljo brezplačno.

Stroški so odvisni od vrste zadeve. Nekateri postopki so zapleteni in dolgotrajni ter zato dražji. Poleg tega je v nekaterih zadevah priporočljivo, da stranke v mediacijo vključijo specializirane odvetnike. Včasih lahko napotitev na mediacijo stranki spodbudi, da sami razrešita nesoglasja, kar nakazuje, da lahko mediacija pomaga preprečiti stopnjevanje spora.

Če imajo stranke dovolj finančnih sredstev, morajo same poravnati stroške mediacije. Prag prihodka za kvalifikacijo za uporabo državnega odvetnika ali mediatorja je:

za poročene pare, registrirane partnerje ali osebe, ki živijo skupaj: 35 200 EUR na leto;

za samske osebe: 24 900 EUR na leto.

Poleg teh finančnih omejitev pravna pomoč ni na voljo strankam s premoženjem, katerega vrednost presega določeni prag in ki ga je treba prijaviti davčnim organom. To vključuje sekundarno prebivališče, druge nepremičnine, prihranke, gotovinska sredstva, imetje itd. Natančna vrednost za poročene pare, registrirane partnerje ali osebe, ki živijo skupaj, je določena na podlagi podatkov davčnih organov.

Če sredstva strank ne presegajo veljavnih pragov, država prispeva k stroškom odvetnika ali mediatorja, vendar nikoli ne plača celotnega zneska. Vsaka stranka mora plačati finančni prispevek. Ta znaša 51 EUR za do štiri ure ter 102 EUR za pet ur in več (na mediacijo, ne na stranko). Prispevek, ki se plača za odvetnika, je višji. Te številke so okvirne in niso pravno zavezujoče. Natančni zneski so na voljo na spletni strani [sveta za pravno pomoč](#).

Ali je sporazum, dosežen z mediacijo, izvršljiv?

[Direktiva 2008/52/ES](#) določa, da lahko stranke v sporu zahtevajo razglasitev izvršljivosti pisnega dogovora, doseženega v mediaciji. Države članice obvestijo Komisijo o sodiščih in drugih organih, ki so pristojni za sprejem takšnih zahtev. Informacije o trenutnem stanju izvajanja te direktive so na voljo pri svetu za pravno pomoč.

Povezave

[Nizozemski inštitut za mediacijo](#)

Zadnja posodobitev: 11/04/2013

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zaradi izstopa Združenega kraljestva iz Evropske unije države članice posodablajo strani z nacionalno vsebino na tem spletišču. Če spletna stran vključuje vsebino, ki še ne odraža izstopa Združenega kraljestva, je nenamerna in jo bomo ustrezno odpravili.

Mediacija v državah članicah - Avstrija

Zakaj ne bi poskušali rešiti spora z mediacijo, namesto da greste na sodišče? Mediacija je način alternativnega reševanja sporov, pri katerem mediator pomaga strankam v sporu pri rešitvi spora.

Na katere organe se je mogoče obrniti?

Zvezno ministrstvo za pravosodje vodi [seznam registriranih mediatorjev](#). Na tem seznamu so samo mediatorji, ki so opravili ustrezno usposabljanje.

Ni osrednjega organa, ki bi bil pristojen za storitve mediacije.

Obstajajo poklicna in nepoklicna združenja, ki nudijo storitve mediacije, ter nekatere nevladne organizacije, ki podpirajo mediatorje.

Kdaj bi bilo treba uporabiti mediacijo?

Mediacija v civilnopravnih zadevah služi reševanju sporov, za reševanje katerih so pristojna redna sodišča. Sodelovanje v postopku mediacije je prostovoljno in strankam v sporu omogoča, da najdejo lastno rešitev.

V nekaterih sporih med sosedi je pred vložitvijo tožbe potreben poskus izvensodnega reševanja sporov pred spravnim odborom, pred sodiščem (postopek se imenuje „prätörischer Vergleichsversuch“ ali z mediacijo).

Ali je treba upoštevati posebna pravila?

Ni nobenega posebnega predpisa ali kodeksa ravnanja za mediatorje.

Mediatorji niso registrirani po področjih, na primer kot mediatorji na področju družinskega, medicinskega ali gradbenega prava; področja delovanja registriranih mediatorjev se posebej navedejo.

Vsakdo, ki je opravil ustrezno usposabljanje, se lahko v skladu z veljavnimi [predpisi](#) vnese na seznam „registriranih mediatorjev“. Vendar „mediator“ ni zakonsko zavarovan poklicni naziv.

Informacije in usposabljanje

[Tukaj](#) so dodatne informacije o usposabljanju in pogojih za registracijo mediatorja v Avstriji. Informacije so na voljo samo v nemškem jeziku.

Kakšni so stroški mediacije?

Mediacija ni brezplačna.

Višina honorarja za mediacijo je predmet dogovora med zasebnim mediatorjem in strankami v sporu.

Ali je sporazum, dosežen z mediacijo, izvršljiv?

[Direktiva 2008/52/ES](#) omogoča strankam v sporu, da zahtevajo razglasitev izvršljivosti pisnega sporazuma, doseženega z mediacijo. Države članice sporočijo imena sodišč ali drugih organov, ki so pristojni za sprejemanje takih zahtev.

Sporazum, dosežen z mediacijo, je izvršljiv samo, če je sklenjen s poravnavo pred sodiščem ali v obliki notarske listine pred notarjem.

Zadnja posodobitev: 28/01/2020

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zaradi izstopa Združenega kraljestva iz Evropske unije države članice posodablajo strani z nacionalno vsebino na tem spletišču. Če spletna stran vključuje vsebino, ki še ne odraža izstopa Združenega kraljestva, je nenamerna in jo bomo ustrezno odpravili.

Izvirna jezikovna različica te strani [pl](#) je bila pred kratkim spremenjena. To

jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Mediacija v državah članicah - Poljska

Spore je bolj kot na sodišču smiselno reševati prek mediacije. Gre za obliko alternativnega reševanja sporov (v nadaljevanju: ARS), s katero mediator pomaga sprotim stranem doseči sporazum. Tako vlada kot pravni strokovnjaki na Poljskem se zavedajo prednosti, ki jih prinaša mediacija.

Na koga se je potrebno obrniti?

Leta 2010 je bila v okviru ministrstva za pravosodje ustanovljena sekcija za mediacijo, ki trenutno deluje znotraj **oddelka za žrtve kaznivih dejanj in spodbujanja mediacije (Wydział ds. Pokrzywdzonych Przystępstwem i ds. Promocji Mediacji)** v sklopu oddelka za mednarodno sodelovanje in človekove pravice. Osnovne informacije o dejavnostih mediacije so dosegljive na [spletni strani ministrstva za pravosodje \(Ministerstwo Sprawiedliwości\)](#).

V zadnjih letih je ministrstvo za pravosodje posvečalo posebno pozornost vprašanem, ki so povezana z razvojem in spodbujanjem mediacije in drugih oblik ARS na Poljskem, ter povečanju učinkovitosti pravosodnega sistema in njegove dostopnosti za državljane.

Leta 2010 je bila na pobudo ministrstva imenovana **mreža koordinatorjev za mediacijo**.

Trenutno deluje 120 koordinatorjev (sodnikov, varstvenih nadzornikov in mediatorjev) na osmih pritožbenih sodiščih, vseh regionalnih sodiščih in na šestih območjih okrajnih sodišč.

Ministrstvo za pravosodje na podlagi spoštovanja mnenj in predlogov sodeluje s **socialnim svetom za alternativno reševanje sporov in konfliktov (Społeczna Rada ds. Alternatywnych Metod Rozwiązywania Konfliktów i Sporów)** („Svet ARS“ – elektronski naslov: adr_rada@ms.gov.pl), ki igra pomembno vlogo pri spodbujanju mediacije in sodelovanja med vlado, pravosodnim sistemom in okoljskimi mediatorji.

Svet je bil prvič imenovan z odlokom ministra z dne 1. avgusta 2005 kot organ, ki ministru svetuje glede vprašanj o alternativnem reševanju sporov in konfliktov v najširšem smislu. Dosežki prvega mandata sveta vključujejo naslednje dokumente:

[Kodeks etike poljskih mediatorjev \(Kodeks Etyczny Mediatorów Polskich\)](#) (maj 2008).

[Standardi poklicnega usposabljanja mediatorjev \(Standardy Szkolenia Mediatorów\)](#) (oktober 2007).

[Standardi vodenja mediacije in postopkov mediacije \(Standardy Prowadzenia Mediacji i Postępowania Mediacyjnego\)](#) (junij 2006).

Svet ARS je bil za svoj drugi mandat imenovan z odlokom ministra za pravosodje z dne 3. aprila 2009 (spremenjen z odlokom ministra za pravosodje z dne 1. julija 2011). Najpomembnejši dokument, ki ga je Svet sprejel v tem mandatu, je [Vzpostavitev sistemskih sprememb \(Założenia do zmian systemowych\)](#) (marec 2012).

Svet trenutno sestavlja 23 predstavnikov s področja stroke in izkušenih strokovnjakov mediatorjev ter predstavnikov nevladnih organizacij, akademskih ustanov in vladnih oddelkov.

V pristojnosti sveta je predvsem priprava priporočil glede pravil o delovanju nacionalnega sistema alternativnega reševanja sporov in:

prilagajanje sistema ARS zahtevam zakonodaje EU;

razvoj enotnega modela mediacije v poljskem pravosodnem sistemu;

spodbujanje standardov pri postopkih mediacije;

spodbujanje mehanizmov ARS kot metode reševanja konfliktov med sodniki in zaposlenimi na sodišču, službami kazenskega pregona in državljani;

ustvarjanje institucionalnega okolja, v katerem se lahko razvijejo posebne oblike ARS;

priprava drugih projektov, namenjenih razvoju mediacije na Poljskem.

Obstaja tudi veliko število nevladnih organizacij in podjetij, ki igrajo pomembno vlogo pri spodbujanju mediacije in določanju notranjih standardov. Te organizacije določijo svoje standarde glede usposabljanja, zahtev za kandidate, ki želijo postati mediatorji, metod mediacije, etičnih standardov in dobre strokovne prakse. Ta pravila so notranje narave in veljajo le za mediatorje, ki so člani teh organizacij.

Največja združenja so:

[Poljski center za mediacijo \(Polskie Centrum Mediacji\);](#)

[Združenje družinskih mediatorjev \(Stowarzyszenie Mediatorów Rodzinnych\);](#)

[Poljsko združenje mediatorjev \(Krajowe Stowarzyszenie Mediatorów\);](#)

[Center za mediacijo med partnerji Poljska \(Centrum Mediacji Partners Polska\);](#)

[Poljsko združenje za arbitražo \(Polskie Stowarzyszenie Sądownictwa Polubownego\);](#)

Center za mediacijo spodnje Šlezije (Dolnośląski Ośrodek Mediacji).

Poleg tega strokovni organi opravljajo institucionalizirane dejavnosti za spodbujanje mediacije. Te vključujejo:

[Center za mediacijo pri odvetniški zbornici \(Centrum Mediacyjne przy Naczelnej Radzie Adwokackiej\);](#)

[Center za gospodarsko mediacijo nacionalnega združenja odvetnikov \(Centrum Mediacji Gospodarczej przy Krajowej Izbie Radców Prawnych\);](#)

Centri za mediacijo nekaterih regionalnih združenj odvetnikov (Okręgowa Izba Radców Prawnych);

Centri za mediacijo nekaterih regionalnih svetov notarjev (Okręgowa Rada Notarialna).

Nevladne organizacije v okviru svojih zakonskih obveznosti in univerze imajo lahko sezname stalnih mediatorjev (*staly mediator*). Informacije glede seznamov in centrov imajo predsedniki okrajnih sodišč. Sezname mediatorjev v kazenskih zadevah in zadevah, ki vključujejo mladoletne osebe, posredujejo predsedniki okrajnih sodišč.

Na katerih področjih je mediacija dopustna in/ali se najpogosteje uporablja?

Spori se lahko rešujejo s pomočjo mediacije na številnih področjih. V skladu s poljsko zakonodajo se mediacija lahko uporablja za naslednje zadeve: civilne; gospodarske; zaposlovanja; družinske; mladoletniške; kazenske; sodno-upravne.

Podrobne informacije o mediaciji so na voljo v [brošurah in letakih, ki jih pripravlja in deli ministrstvo za pravosodje](#).

Mediacija se danes najbolj pogosto uporablja v kazenskih in civilnih zadevah. V obdobju 2011–2012 je najhitrejšo rast zabeležila mediacija pri družinskih in gospodarskih zadevah.

Ali je treba upoštevati posebna pravila?

Mediacija je prostovoljen način reševanja sporov in konfliktov ter se vodi na podlagi:

sporazuma o mediaciji (**mediacija izven sodišča**);

odločitve sodišča za napotitev na mediacijo (**sodišču pridružena mediacija**).

Če stranke ne izberejo mediatorja, ima sodišče pravico imenovati mediatorja s seznama oseb, ki imajo ustrezne kvalifikacije. V kazenskih zadevah in zadevah, ki vključujejo mladoletne osebe, sodišče določi mediatorja.

Mediacijo med drugim urejajo zakon o kazenskem in civilnem postopku, zakon o postopku v zadevah, ki vključujejo mladoletne osebe, ter zakon o stroških v civilnih zadevah. Uzakonjeni so bili prav tako instrumenti sekundarne zakonodaje, ki podrobno urejajo postopek mediacije v zvezi s posebnimi vrstami zadev.

V zvezi z **mladoletniki** predpisi urejajo:

pogoje, ki jih morajo izpolnjevati institucije in osebe, pooblaščenice za vodenje postopkov mediacije;

prijava institucij in oseb, ki so pooblaščenice za vodenje postopkov mediacije;

usposabljanje mediatorjev;

obseg in pogoje o dostopu mediatorjev do spisov;

obliko in obseg poročila o napredku in izidu postopkov mediacije.

Predpisi o **kazenskih zadevah** določajo:

pogoje, ki jih morajo izpolnjevati institucije in osebe, pooblaščenice za vodenje postopkov mediacije.

Imenovanje in odpoklic institucij in oseb, pooblaščenih za vodenje postopkov mediacije.

Obseg in pogoji o dostopu do spisov institucij in oseb, pooblaščenih za vodenje postopkov mediacije.

Načini in postopki, ki se uporabljajo v postopkih mediacije.

V **družinskih zadevah** veljajo dodatne zahteve za mediatorje v zvezi z njihovo izobrazbo in izkušnjami (psihologija, usposabljanje za učitelje, sociologija in pravo ter praktične spretnosti pri vodenju mediacije v družinskih zadevah).

Izvedbeni predpisi določajo višino honorarja in povračljivih stroškov mediatorjev v civilnih postopkih (glej spodaj – Kolikšni so stroški mediacije?).

Informacije in usposabljanje

Na Poljskem je osnovne informacije o mediaciji mogoče najti na spletni strani [ministrstva za pravosodje](#), vključno z odlomki iz pravnih instrumentov glede mediacije in mednarodne mediacije ter [dokumenti in priporočili, ki jih je sestavil svet ARS](#), kot tudi elektronskimi različicami posterjev, ki spodbujajo uporabo mediacije. [Objavljajo se prav tako najnovejše informacije o dejavnostih, namenjenih za spodbujanje mediacije](#), ter o dejavnostih na nacionalni in regionalni ravni v povezavi z mednarodnim dnevom reševanja konfliktov. Spletna stran prav tako združuje [informacije, prevode pravnih instrumentov in primere dobrih praks iz drugih držav](#).

Vprašanja o mediaciji se obravnavajo v okviru splošnega pravnega usposabljanja in usposabljanja tožilcev in sodnikov ter so prav tako vključena v programe usposabljanja sodnikov in tožilcev na [Nacionalni šoli za sodnike in tožilce \(Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury\)](#).

Pooblaščenico usposabljanje ministrstva za pravosodje za koordinatorje mediacije je bilo izvedeno na naslednjih področjih: komunikacija, vodenje ekipe in delo z mediatorji.

Mediatorji sami izberejo tečaje, ki jih ponujajo centri za mediacijo, univerze in drugi subjekti.

Ministrstvo za pravosodje vodi statistiko o mediaciji, vključno s:

številom napotitev na mediacijo s strani sodišča;

številom doseženih poravnav;

pogoji poravnav (za mediacijo v kazenskih zadevah in zadevah, ki vključujejo mladoletne osebe);

številom postopkov mediacije izven sodišča (za mediacijo v civilnih zadevah).

V sklopu projektnih dejavnosti so se v letih 2010–2011 razdelili vodniki, letaki in brošure z informacijami o različnih vrstah mediacije in njene praktične uporabe na sodiščih, policijskih uradah in centrih za mediacijo. Splošno javnost se je o mediaciji obveščalo prek televizije, radia in reklamnih panojev.

Ministrstvo za pravosodje redno posodablja in deli brošure, letake in opozorila, ki so priloženi postopkovnim dokumentom, ter plakate, ki so brezplačno na voljo tudi na spletni strani ministrstva.

Poljska praznuje mednarodni dan reševanja konfliktov že peto leto zapored in minister za pravosodje organizira nacionalno konferenco na to temo. Poleg tega poteka na desetine manjših konferenc, prireditev, seminarjev in razprav v številnih mestih na regionalni in lokalni ravni, s katerimi se obeležuje ta dogodek.

Kolikšni so stroški mediacije?

Informacije o mediaciji brezplačno posreduje ministrstvo za pravosodje. [Raziskava](#) je pokazala, da je mediacija stroškovno ugodnejša kot sodni postopki.

V kazenskih zadevah in zadevah, ki vključujejo mladoletne osebe, **stranke ne plačajo stroškov mediacije** – ti se krijejo z državnimi sredstvi. V drugih vrstah zadev velja **splošno pravilo**, da je **plačilo** predmet dogovora med mediatorjem in strankami. Mediator se lahko dogovori, da bo brezplačno vodil postopke mediacije.

V civilnih zadevah stroške krijejo stranke. Vsaka od strank ponavadi plača polovico stroškov, razen če se stranki ne dogovorita drugače. Glede postopkov mediacije, sproženih na podlagi odločitve sodišča, znaša honorar mediatorja v nepremoženjskih sporih za prvo mediacijsko srečanje 60 PLN (približno 15 EUR) in 25 PLN (približno 6 EUR) za vsako naslednje srečanje. Če se postopek nanaša na nepremičnine, znaša honorar mediatorja v višini 1 % vrednosti

predmeta spora (ne manj kot 30 PLN (približno 7,5 EUR) in ne več kot 1 000 PLN (približno 250 EUR)). Posrednik je upravičen tudi do povračila stroškov (ki zajemajo na primer stroške korespondence in telefona ter najema sobe). Stroškom se doda tudi DDV.

Če se doseže poravnava, ki je rezultat mediacije, se 75 % sodnih taks povrne osebi, ki je vložila zadevo na sodišče. V primeru razveze in ločitve se povrne 100 % sodnih taks.

V primeru izvensodne poravnave honorar in povračilo stroškov mediatorja obračuna center za mediacijo ali pa se stranke o tem dogovorijo z mediatorjem pred samim začetkom mediacije. Stranke ne morejo biti oproščene stroškov mediatorja, čeprav so oproščene plačila sodnih taks. Mediator se lahko pri obeh vrstah mediacije (sodišču pridružena mediacija in mediacija izven sodišča) odpove honorarju.

Ali je sporazum, dosežen z mediacijo, izvršljiv?

Če v **civilnih zadevah** stranke dosežejo poravnavo, je ta priložena k zapisniku. Mediator stranke obvesti, da s podpisom soglašajo, da se dogovor predloži sodišču v potrditev. Mediator zapisnik s poravnavo posreduje sodišču in kopijo zapisnika pošlje strankam. Sodišče nemudoma odobri oziroma potrdi izvršljivost poravnave z mediacijo. Sodišče v celoti ali deloma zavrne poravnavo ali njeno izvršljivost, če je poravnava v nasprotju z zakonom, proti dobrim navadam, se z njo želi zaobiti zakon, je nejasna ali vsebuje protislovja, ki so v nasprotju z legitimnimi interesi zaposlenega. Poravnava z mediacijo, ki je odobrena s strani sodišča in razglašena za izvršljivo, ima pravno veljavnost sodne poravnave in je izvršljiva.

Družinske zadeve, ki jih vključuje poravnava, se lahko nanašajo na poravnavo zakoncev, določitev pogojev ločitve, vprašanja glede starševske avtoritete, stike z otroki, preživnino, skrbništvo otrok, vprašanja glede lastnine in prebivališča. Po ločitvi staršev ali zakoncev se lahko dogovarja tudi o zadevah, kot so izdaja potnega lista, izbira šolanja otrok, stiki z drugimi družinskimi člani in upravljanje premoženja otrok.

V civilnih zadevah začetek postopkov mediacije prekine zastaralni rok.

V **kazenskih zadevah in zadevah, ki vključujejo mladoletne osebe, poravnava, dosežena v času mediacije, ne nadomešča sodne odločbe in za sodišče ni obvezujoča, vseeno** pa sodišče mora spoštovati vsebino odločitve po koncu postopka. Pogoji poravnave lahko zajemajo naslednje: formalno opravičilo, odškodnino za materialno in nematerialno škodo, delo v korist skupnosti, obveznosti do stranke, ki je utrpela izgubo, obveznosti do družbe kot celote in tako naprej.

Zadnja posodobitev: 26/09/2014

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zaradi izstopa Združenega kraljestva iz Evropske unije države članice posodablajo strani z nacionalno vsebino na tem spletišču. Če spletna stran vključuje vsebino, ki še ne odraža izstopa Združenega kraljestva, je nenamerna in jo bomo ustrezno odpravili.

To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Opozarjamo, da so že na voljo naslednje jezikovne različice.

Mediacija v državah članicah - Portugalska

Zakaj ne bi namesto pred sodiščem svojega spora rešili s pomočjo mediacije? Mediacija je postopek alternativnega reševanja sporov (ARS), v katerem mediator pomaga strankama v sporu, da se sporazumeta. Portugalska vlada in pravosodni delavci se zavedajo prednosti mediacije.

Na koga se obrniti?

Portugalska ima centraliziran vladni organ, ki je odgovoren za ureditev dejavnosti mediacije – tj. Generalni direktorat za politiko pravosodja (*Direção-Geral da Política de Justiça*).

Ta generalni direktorat je oddelek na Ministrstvu za pravosodje na naslednjem naslovu:

Av. D. João II, Lote 1.08.01-E, Torre H, Pisos 2/3 1990-097 Lisboa.

Kontaktne podatki:

e-naslov: [✉ correio@dgpi.mj.pt](mailto:correio@dgpi.mj.pt)

telefon: (+351) 217924000,

telefaks: (+351) 217924048 ali 217924090.

Spletišče navedenega generalnega direktorata vsebuje večino informacij, ki so na voljo o javnih storitvah mediacije ter drugih načinih alternativnega reševanja sporov.

Ne nudi sicer poimenskih priporočil, nudi pa sezname mediatorjev. Ko je v skladu s pravili o javnih storitvah mediacije sprejeta odločitev o mediaciji, je mediator samodejno izbran.

Na Portugalskem ni nevladnih organizacij, ki bi delovale na področju mediacije. Obstajajo pa zasebna združenja, ki zagotavljajo storitve mediacije in program usposabljanja za mediatorje.

Na katerih področjih je mediacija dopustna in/ali se najpogosteje uporablja?

Mediacija je dopustna na številnih področjih.

Portugalska je sprejela javne ukrepe za pogostejšo uporabo javnih sistemov mediacije na posebnih pravnih področjih, kot so družina, zaposlovanje ter kazenske, civilne in gospodarske zadeve.

Mediacija na področju družinskih zadev, zaposlovanja in kazenskih zadev ima lastne strukture z mediatorji, ki so specializirani na teh področjih. Civilna in gospodarska mediacija potekata kot del sodnega postopka na sodiščih za spore majhne vrednosti – oziroma mirovnih sodiščih (*Julgados de Paz*).

Mediacija lahko poteka tudi izven pristojnosti navedenih sodišč, kar je splošno znano kot zunajsodna mediacija. Vendar pa ta vrsta mediacije ne poteka po enakih postopkih kot zadeve v pristojnosti mirovnih sodišč. Če se namreč med zunajsodno mediacijo ne doseže dogovor, postopka ni mogoče prenesti v odločanje pred sodišče, če gre za primer civilne in gospodarske mediacije, za katere mirovna sodišča niso pristojna.

Ali je treba upoštevati posebna pravila?

Uporaba mediacije je popolnoma prostovoljna.

Ni nacionalnega kodeksa ravnanja za mediatorje. Mediatorji opravljajo svojo dejavnost v skladu z Evropskim kodeksom ravnanja mediatorjev, pri čemer nekatere pravne in upravne zahteve opredeljujejo njihovo delo in osnovne pogoje opravljanja poklica. Za izvajanje mediacije obstajajo smernice ali metode, ki se lahko uporabijo za vzpostavitev konstruktivne komunikacije ali odnosa s strankami ter predstavljajo način, kako lahko mediatorji predlagajo rešitve.

Ravnanje mediatorjev se spremlja prek javnega sistema mediacije. Vrsta sistema, ki se uporabi, je odvisna od področja njihovega dela. Javni sistem ima nadzorni odbor, ki spremlja dejavnost mediacije. Merila, s katerimi se mediatorji seznanijo med usposabljanjem, naj bi jim čim bolj približala etiko in načela iz evropskega kodeksa.

Vsako področje mediacije – družina, zaposlovanje, kazenske, civilne in gospodarske zadeve – ima lasten pravni okvir s smernicami za izvajanje mediacije.

Trenutni cilj javnih sistemov mediacije, vključno s civilno in gospodarsko mediacijo, ki poteka pred mirovnimi sodišči (*Julgados de Paz*), je le reševanje sporov na Portugalskem po postopkih in na podlagi zahtevkov, določenih s portugalsko zakonodajo.

Informacije in usposabljanje

Informacije so na voljo na strani, namenjeni mediaciji, v okviru spletišča generalnega direktorata za politiko pravosodja.

Portugalska hrani statistične podatke o uporabi mediacije. Generalni direktorat za politiko pravosodja hrani informacije o številu začetih mediacij, številu mediacij, v katerih je bil ali ni bil dosežen sporazum, in o trajanju vsake mediacije.

Portugalska nima nacionalnega organa za usposabljanje mediatorjev, ampak mediatorje usposabljuje osebe zasebnega prava. Te tečaje usposabljanja akreditira portugalsko ministrstvo za pravosodje. Za akreditacijo so potrebni določeno število ur učenja, določeni učni postopki in posebne programske vsebine, ki so v skladu z ustrežno zakonodajo.

Osebe zasebnega prava, ki usposabljuje mediatorje, ki kandidirajo za vključitev v sezname, ki jih vodi generalni direktorat za politiko pravosodja, morajo izpolnjevati merila glede usposabljanja. Program usposabljanja zagotavlja sposobnost in poklicno verodostojnost mediatorjev pri reševanju družinskih, delovnih, kazenskih in civilnih sporov z mediacijo.

Kakšni so stroški mediacije?

Če se za uporabo mediacije v družinskih zadevah odloči sodišče v skladu s členom 147.C zakona o skrbništvu nad otroci, se pristojbina ne zaračuna.

Pristojbine je treba brez izjeme plačati v vseh drugih primerih, razen kadar se dodeli pravna pomoč.

Če mediacija poteka na predlog strank, so stroški vsake od strank odvisni od vsebine spora, in sicer:

družinska mediacija: 50 EUR na stranko,

kazenska mediacija: oproščena pristojbin na zahtevo državnega tožilca ali toženca in tožnika,

mediacija na področju zaposlovanja: 50 EUR na stranko,

mediacija v civilnih in gospodarskih zadevah: 25 EUR na stranko (tovrstna mediacija lahko poteka pred mirovnim sodiščem (*Julgados de Paz*); v tem primeru se ta pristojbina plača, če pride do poravnave).

Če imajo stranke, ki morajo plačati stroške postopka mediacije, finančne težave, lahko pri pristojnem organu zaprosijo za pravno pomoč in dosežejo oprostitev plačila stroškov (organi za socialno varnost – *Instituto de Segurança Social*).

Uporabne povezave

[Direktorat za politiko pravosodja](#)

[Nadzorni odbor za sodišča za spore majhne vrednosti](#)

Zadnja posodobitev: 29/12/2017

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zaradi izstopa Združenega kraljestva iz Evropske unije države članice posodablja strani z nacionalno vsebino na tem spletišču. Če spletna stran vključuje vsebino, ki še ne odraža izstopa Združenega kraljestva, je nenamerna in jo bomo ustrezno odpravili.

Mediacija v državah članicah - Romunija

Zakaj ne bi spora rešili preko mediacije namesto na sodišču? To je ukrep alternativne razrešitve spora (ARS), s pomočjo katerega mediator pomaga strankam v sporu, da dosežejo dogovor. Vlada in sodni delavci Romunije se zavedajo prednosti mediacije.

Na koga se obrniti?

[Odbor za mediacijo](#), ki je bil ustanovljen z Zakonom 192/2006 o mediaciji, je odgovoren za nadzor nad mediacije v Romuniji. Je avtonomen pravni subjekt, ki deluje v javnem interesu in ima sedež v Bukarešti.

Zakon 192/2006 je določil pravni okvir za uvedbo mediacije, znotraj katerega deluje stroka za mediacijo.

Člane Odbora za mediacijo izvolijo mediatorji, odobri pa jih [Ministrstvo za pravosodje Romunije](#).

Glavne odgovornosti **Odbora za mediacijo** so sprejeti odločitve na naslednjih področjih:

postaviti **standarde poklicnega usposabljanja** na področju mediacije na podlagi najboljše mednarodne prakse in s strokovnjaki nadzorovati njihovo oprijemljivost,

pooblastiti mediatorje in voditi ter posodobiti seznam mediatorjev,

odobriti izobraževalne programe za mediatorje,

sprejeti Etični in deontološki kodeks za pooblaščen mediatorje, kot tudi predpise o njihovi disciplinski odgovornosti,

sprejeti **predpis** o organizaciji in delovanju Odbora za mediacijo,

sprožiti **predloge** za spremembo ali povezati zakonodajo o mediaciji.

Kontaktne podatke [Odbora za mediacijo](#) so:

Naslov: Cesta Cuza Vodă, 64, sektor 4, Bukarešta

Telefon: 004 021 315 25 28; 004 021 330 25 60; 004 021 330 25 61

Telefaks: 004 021 330 25 28

E-poštna naslova: secretariat@cmediere.ro, Consiliul_de_mediere@yahoo.com

Državni register Poklicnih združenj mediatorjev

[Odbor za mediacijo](#) je ustanovil [Državni register poklicnih združenj mediatorjev](#). Ta register navaja nevladne organizacije, ki spodbujajo mediacijo in predstavljajo poklicne interese mediatorjev.

Spodaj je seznam poklicnih združenj, ki so dejavna pri storitvah mediacije:

[Združenje mediatorjev Bukarešte](#) (*Asociația Mediatorilor București*),

Center za mediacijo Turda (*Asociația Centrul de Mediere Turda*),

Združenje zbornic mediatorjev Vaslui (*Asociația Camera Mediatorilor Vaslui*),

[Center za mediacijo Vaslui](#) (*Centrul de Mediere Vaslui*),

Združenje mediatorjev Galați (*Asociația Mediatorilor Galați*),

Združenje zbornic mediatorjev Iasi (*Asociația Camera Mediatorilor Iași*),

Center za mediacijo in varnost skupnosti Iasi (*Centrul de Mediere și Securitate Comunitară Iasi*),

[Center za mediacijo Craiova](#) (*Centrul de Mediere Craiova*),

[Združenje centra za mediacijo Cluj](#) (*Asociația Centrul de Mediere Cluj*),

[Center za mediacijo Neamt](#) (*Centrul de Mediere Neamt*),

Center za mediacijo Sibiu (*Centrul de Mediere Sibiu*),

[Center za mediacijo Constanta](#) (*Centrul de Mediere Constanta*),

Center za mediacijo Alba (*Centrul de Mediere Alba*),

- ☞ **Center za mediacijo Timisoara** (*Centrul de Mediere Timisoara*),
Center za mediacijo in arbitražo Maramures (*Centrul de Mediere si Arbitraj Maramures*),
☞ **Center za mediacijo Bacau** (*Centrul de Mediere Bacau*),
☞ **Center za mediacijo Călărași** (*Centrul de Mediere Calarasi*),
☞ **Center za mediacijo Ialomița** (*Centrul de Mediere Ialomita*).

Zbor mediatorjev

Skladno s členom 12 Zakona 192/2006 so **pooblaščenimi mediatorji registrirani v „Zboru mediatorjev“**, ki ga ureja ☞ **Odbor za mediacijo** in je objavljen v Uradnem listu Romunije, Delu I.

Zbor mediatorjev je prav tako dostopen na uradnih spletnih straneh ☞ **Odbora za mediacijo** in ☞ **Ministrstva za pravosodje**.

Seznam **pooblaščenih mediatorjev** vsebuje informacije o:

njihovem članstvu v poklicnih združenjih,

instituciji, kjer so diplomirali,

programu izobraževanja za mediacijo, ki so se ga udeležili,

tujih jezikih, v katerih lahko opravljajo storitve mediacije,

njihovih kontaktnih podatkih.

Osebe, ki se zanimajo rešitev spora preko mediacije, lahko stopijo v kontakt z mediatorjem v enem mesecu od datuma objave „Zbora (seznama) mediatorjev“, v poslovnih prostorih sodišča in na spletni strani Ministrstva za pravosodje.

Odbor za mediacijo je zakonsko zavezan, da redno posodablja – vsaj enkrat na leto – **Zbor (seznam) mediatorjev** in dopolnitve sporoča sodiščem, krajevnim vladnim organom in Ministrstvu za pravosodje.

Na katerih področjih je mediacija dopustna in/ali se najpogosteje uporablja?

Člen 2 Zakona 192/2006 določa strankam, da si prizadevajo za mediacijo **v sporih v zvezi s civilnimi ali kazenskimi zadevami, družinskimi zadevami** in drugimi področji zakona ob upoštevanju pravnih določb. **Spori med potrošniki** in **drugi spori na podlagi preklicanih pravic** se rešijo z uporabo mediacije.

Vendar zadeve povezane z osebnimi pravicami in nepreklicnimi pravicami ne morejo biti predmet mediacije.

Ali je potrebno upoštevati posebna pravila?

Uporaba mediacije je **prostovoljna**. Stranke niso dolžne poiskati storitve mediacije in se lahko na kateri koli stopnji odločijo za prekinitev mediacije. Z drugimi besedami, stranke si lahko svobodno poiščejo druga sredstva za rešitev sporov kadar koli: sodni postopki, arbitraža. Zainteresirane stranke lahko stopijo v kontakt z mediatorjem preden pridejo na sodišče in prav tako med samim sodnim postopkom.

Vendar različni državni pravni predpisi na področju mediacije narekujejo sodnikom, da v določenih zadevah **obvestijo stranke o možnosti za mediacijo in o prednostih te odločitve**. V drugih zadevah so strankam, ki izberejo mediacijo ali druge alternativne postopke za reševanje sporov, ponujene številne **finančne spodbude**.

Dne 17. februarja 2007 je ☞ **Odbor za mediacijo** odobril **Etični in deontološki kodeks** za mediatorje. Kodeks je zavezujoč za vse mediatorje vključene v Seznam mediatorjev.

Informacije in usposabljanje

Spletna stran **Odbora za mediacijo** je glavni vir informacij o mediaciji v Romuniji.

Usposabljanje za mediacijo nudi le zasebni sektor, toda ☞ **Odbor za mediacijo** je odgovoren za pooblastitev ponudnikov tečajev usposabljanja z namenom, da zagotovi, da vsi tečajji nudijo enake standarde.

Seznam **ponudnikov programa usposabljanja** je prav tako naveden na uradni spletni strani ☞ **Odbora za mediacijo**.

Tečajji usposabljanja potekajo redno. Trenutno poteka en izobraževalni program, ki se smatra kot **začetni tečaj usposabljanja za mediatorje** (80 ur). Program postavlja učne smotre, spretnosti, ki jih bodo razvili do konca programa in metode ocenjevanja. 8 ponudnikov, ki jih je pooblastil Odbor za mediacijo, je odgovornih za pripravo pomožnega materiala in vaj ob upoštevanju okvirja, ki ga je postavil državni program usposabljanja.

Kakšni so stroški mediacije?

Mediacija ni brezplačna; **višina plačila** je predmet dogovora med zasebnim mediatorjem in strankami.

Trenutno ni dostopna nobena pravna ali finančna pomoč za zagotavljanje mediacije s strani krajevnih ali državnih organov.

Ali je sporazum, dosežen z mediacijo, izvršljiv?

☞ **Direktiva 2008/52/ES** dovoljuje možnost zahtevati, da je pisni sporazum, dosežen z mediacijo, izvršljiv. Države članice Komisijo obvestijo o sodiščih ali drugih organih, ki so pristojni za sprejetje takšnih zahtev.

Romunija teh podatkov še ni posredovala.

Zadnja posodobitev: 10/06/2013

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zaradi izstopa Združenega kraljestva iz Evropske unije države članice posodablajo strani z nacionalno vsebino na tem spletišču. Če spletna stran vključuje vsebino, ki še ne odraža izstopa Združenega kraljestva, je nenamerna in jo bomo ustrezno odpravili.

Mediacija v državah članicah - Slovenija

Zakaj ne bi namesto pred sodiščem svojega spora rešili s pomočjo mediacije? Mediacija je postopek alternativnega reševanja sporov (ARS), v katerem mediator pomaga strankama v sporu, da se sporazumeta. Slovenska vlada in pravosodni delavci se zavedajo prednosti mediacije.

Na koga se obrniti?

Zakon o alternativnem reševanju sodnih sporov (ZARSS, Uradni list RS, št. 97/09 in 40/12 - ZUJF), ki je bil sprejet 19. novembra 2009, uporabljati pa se je začel 15. junija 2010, nalaga prvostopenjskim in drugostopenjskim sodiščem obveznost, da v sporih iz gospodarskih, delovnih, družinskih in drugih civilnopravnih razmerij strankam omogočijo uporabo alternativnega reševanja sporov s tem, da sprejmejo in uveljavijo program alternativnega reševanja sporov. V okviru tega programa so sodišča dolžna strankam omogočiti uporabo mediacije, lahko pa tudi uporabo drugih oblik alternativnega reševanja sporov.

Ministrstvo za pravosodje vodi ☞ **centralno evidenco mediatorjev**, ki delujejo v programih alternativnega reševanja sporov na sodiščih.

Z mediacijo se ukvarja tudi več nevladnih organizacij:

☞ **Društvo mediatorjev Slovenije** (☞ seznam mediatorjev),

☞ **Združenje mediacijskih organizacij Slovenije – MEDIOS** (☞ seznam mediatorjev).

Pod okriljem Ministrstva za pravosodje deluje Svet za alternativno reševanje sporov, ki je bil ustanovljen marca 2009. Svet za ARS predstavlja osrednje, neodvisno, strokovno, usklajevalno in posvetovalno telo ministra.

Na katerih področjih je mediacija dopustna in/ali se najpogosteje uporablja?

Mediacija je dopustna v civilnih, družinskih, gospodarskih, delovnih in drugih premoženjskih zadevah, povezanih z zahtevki, s katerimi lahko stranke prosto razpolagajo ter se glede njih tudi poravnajo. Dopustna je tudi v drugih zadevah, če je zakon ne izključuje.

Mediacija je najpogostejša v civilnih, družinskih in gospodarskih zadevah.

Ali je treba upoštevati posebna pravila?

Uporaba mediacije je prostovoljna. Zakon o mediaciji v civilnih in gospodarskih zadevah (ZMCGZ, Uradni list RS, št. 56/08) se nanaša na mediacijo na splošno - torej tako na mediacijo, ki je pridružena sodnim postopkom, kot tudi na izvensodno mediacijo. Opredeljuje zgolj temeljna pravila postopkov mediacije, ostalo pa prepušča samoregulativnim mehanizmom. Ureja npr. vprašanje kdaj se mediacija prične in kdaj se konča, kdo imenuje mediatorja, katera so temeljna pravila nastopanja mediatorja, kako se oblikuje sporazum o rešitvi spora in kako mu je mogoče zagotoviti izvršljivost itd. Zakonske določbe so dispozitivne, razen določb, ki urejajo načelo nepristranskosti mediatorja in učinek mediacije na prekluzivne in zastaralne roke.

Društvo mediatorjev Slovenije je sprejelo [☞ Kodeks mediatorjev](#), ki pa velja le za njegove člane.

Informacije in usposabljanje

Pomembne informacije o mediaciji in o tem, kako stopiti v stik z mediatorjem, so na različnih spletnih straneh nevladnih organizacij, med drugim:

[☞ Društva mediatorjev Slovenije](#),

[☞ Združenja medijskih organizacij Slovenije – MEDIOS](#) .

Usposabljanje za mediatorje zagotavljajo različne nevladne organizacije, kakor tudi [☞ Center za izobraževanje v pravosodju](#) pri Ministrstvu za pravosodje.

Kakšni so stroški mediacije?

Sodišču pridružena mediacija, ki se izvede po ZARSS, je v sporih iz razmerji med starši in otroki ter v delovnopравниh sporih zaradi odpovedi pogodbe o zaposlitvi za stranke za zdaj brezplačna; stranke plačajo le stroške svojih odvetnikov. V vseh ostalih sporih, razen v gospodarskih sporih, pa sodišče krije nagrado mediatorja za prve tri ure mediacije.

Pravne osebe zasebnega prava zaračunajo različne pristojbine za mediacijo.

Ali je sporazum, dosežen z mediacijo, izvršljiv?

Sporazum, dosežen z mediacijo, sam po sebi ni neposredno izvršljiv. Se pa stranke lahko dogovorijo, da bo sporazum o rešitvi spora sklenjen v obliki neposredno izvršljivega notarskega zapisa, poravnave pred sodiščem ali arbitražne odločbe na podlagi poravnave.

Sorodne povezave

Zadnja posodobitev: 30/03/2018

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zaradi izstopa Združenega kraljestva iz Evropske unije države članice posodablajo strani z nacionalno vsebino na tem spletišču. Če spletna stran vključuje vsebino, ki še ne odraža izstopa Združenega kraljestva, je nenamerna in jo bomo ustrezno odpravili.

Mediacija v državah članicah - Slovaška

Zakaj ne bi namesto, da bi šli na sodišče, svojega spora rešili s pomočjo mediacije? To je ukrep alternativnega reševanja (ARS), kjer mediator pomaga tistim v sporu, da dosežejo dogovor. Vlada in sodni delavci na Slovaškem se zavedajo prednosti mediacije.

Na koga se obrniti?

Na spletišču [☞ slovaškega Ministrstva za pravosodje](#) je [☞ oddelek](#), namenjen mediaciji. Na voljo je le v slovaškem jeziku.

Na katerih področjih je mediacija dopustna in/ali se najpogosteje uporablja?

Mehanizmi mediacije so opisani v Zakonu št. 420/2004 o mediaciji in spremembah nekaterih zakonov, kakor je bil spremenjen. Ta zakon ureja: izvajanje mediacije,

temeljna načela mediacije ter organizacijo in učinke mediacije.

Ta zakon se uporablja za spore v razmerjih na podlagi civilnega prava, družinskega prava, gospodarskih pogodb in delovnega prava.

Mediacija je izvensodni postopek, v katerem želi mediator pomagati strankama pri rešitvi spora, ki izhaja iz pogodbenega ali drugega pravnega razmerja. Je postopek, v katerem mediator pomaga dvema ali več strankam spora, da rešijo svoj spor.

Tretji stavek člena 99(1) Zakona št. 99/1963 o pravilih civilnega postopka, kakor je bil spremenjen, določa: „Če okoliščine zadeve to omogočajo, lahko sodišče pred prvo obravnavo in kadar koli v postopku pozove stranki, naj se udeležita informativnega sestanka z mediatorjem iz Registra mediatorjev in poskusita rešiti svoj spor s pomočjo mediacije.“

Informacije in usposabljanje

V oddelku o [☞ mediaciji](#) na spletišču slovaškega Ministrstva za pravosodje so na voljo informacije o mediaciji v slovaškem jeziku. Več informacij je na voljo na spletišču [☞ Evropske pravosodne mreže](#).

Kakšni so stroški mediacije?

Mediacija je plačljiva storitev. Nagrada mediatorja se določi v vsakem primeru posebej in se ponavadi računa na podlagi urne postavke ali pavšalnega zneska. Mediacija je poslovna dejavnost, za katero ni vnaprej določenih stroškov.

Ali je dogovor, dosežen z mediacijo, izvršljiv?

[☞ Direktiva 2008/52/ES](#) omogoča osebam v sporu, da zahtevajo razglasitev izvršljivosti pisnega dogovora, doseženega v postopku mediacije. Države članice o tem obvestijo sodišča in druge organe, pristojne za prejemanje takšnih zahtev.

Na Slovaškem je mediacija neformalen, prostovoljen in zaupen postopek izvensodnega reševanja sporov ob pomoči mediatorja. Cilj mediacije je doseči dogovor, ki je sprejemljiv za obe stranki.

Dogovor, dosežen v postopku mediacije, mora biti v pisni obliki. Velja za stranki v postopku in je zanju zavezujoč. Na podlagi dogovora lahko upravičena stranka vloži zahtevek za sodno izvršbo odločitve ali za zaplombo premoženja, če:

je dogovor sestavljen v obliki notarskega zapisa,

arbitražni organ potrdi dogovor kot spraven dogovor pred sodiščem.

Če stranki v postopku mediacije ne dosežeta dogovora, se lahko reševanje zadeve nadaljuje pred sodiščem.

Sorodne povezave

[☞ Ministrstvo za pravosodje Slovaške republike](#)

Zadnja posodobitev: 18/03/2019

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali

podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zaradi izstopa Združenega kraljestva iz Evropske unije države članice posodablajo strani z nacionalno vsebino na tem spletišču. Če spletna stran vključuje vsebino, ki še ne odraža izstopa Združenega kraljestva, je nenamerna in jo bomo ustrezno odpravili.

Mediacija v državah članicah - Finska

Zakaj ne bi poskušali rešiti spora z mediacijo, namesto da greste na sodišče? To je način alternativnega reševanja sporov, pri katerem mediator pomaga strankam v sporu, da dosežejo dogovor. Vlada in pravosodni delavci na Finskem se zavedajo prednosti mediacije.

Na koga se obrniti?

Splošno upravljanje, vodenje in nadzor mediacije v kazenskih in določenih civilnih zadevah je v pristojnosti Ministrstva za socialne zadeve. Državni okrožni uradi za zdravje morajo zagotoviti, da so storitve mediacije na voljo in da se pravilno opravljajo v vseh delih države.

Informacije o mediaciji lahko najdete na spletni strani [Nacionalnega inštituta za zdravje in socialno skrbstvo](#) (THL).

Storitve mediacije, ki so povezane s sodiščem, upravljajo okrožna sodišča. Okrožna sodišča lahko odločijo o začetku mediacije v civilnih sporih. Namen mediacije je pomagati strankam v sporu, da najdejo rešitev, sprejemljivo za obe stranki. Rezultati, doseženi v mediaciji, so ponavadi osnovani bolj na tem, kaj je razumno v določenih okoliščinah, kot pa na strogi uporabi prava. Več informacij o okrožnih sodiščih najdete na spletni strani [Ministrstva za pravosodje](#). Na razpolago je tudi [knjižica o sodni mediaciji](#).

Na katerih področjih je mediacija dopustna in/ali se najpogosteje uporablja?

Mediacija se uporablja v civilnih in kazenskih zadevah.

Mediacija se najpogosteje uporablja v civilnih sporih, zlasti v manjših civilnih zadevah. Toda za nekatere civilne spore ni potrebno, da se uporabi mediacija, povezana s sodiščem. Potrošniške spore lahko na primer obravnava svetovalec za potrošnike in **odbor za pritožbe potrošnikov**. Za kazenske zadeve pa je za mediacijo predviden poseben postopek.

Za civilne zadeve in spore, ki so predloženi splošnim sodiščem, se lahko uporabi mediacija, kot je navedeno v Zakonu o sodni mediaciji (zakon 663/2005). Cilj sodne mediacije je prijateljsko reševanje sporov. Predpogoj za sodno mediacijo je ta, da se za zadevo mediacija lahko uporabi in da je mediacija ustreza glede na zahteve strank. Ena ali obe stranki spora lahko vložita pisno vlogo, preden gresta na sodišče. Vlogo je treba izpolniti pisno in navesti predmet spora ter kako se stališča strank razlikujejo. Poleg tega je treba navesti razloge, zakaj se mediacija lahko uporabi.

Poravnava (mediacija) se lahko uporabi tudi v civilnih zadevah, v katerih je vsaj ena stranka fizična oseba. Civilne zadeve (razen tistih, ki vključujejo zahteve za povrnitev škode, ki je nastala zaradi kaznivega dejanja) se lahko rešujejo s poravnavo le, če gre za manjši spor ter ob upoštevanju predmeta in zahtevka, ki se uveljavlja v zadevi. Kar je v zakonu določeno za poravnavo v kazenskih zadevah, se primerno uporablja tudi za poravnavo v civilnih zadevah. Poravnavo je mogoče izvesti s strankami, ki so osebno in prostovoljno izrazile svoje strinjanje z uporabo poravnave. Razumeti morajo njen pomen in rešitve, dosežene v postopku poravnave. Preden se stranke strinjajo z uporabo poravnave, jim je treba razložiti njihove pravice v zvezi s poravnavo in njihovo mesto v postopku poravnave. Vsaka stran ima pravico odstopiti od sporazuma kadar koli med postopkom poravnave.

Mladoletne osebe morajo osebno privoliti v poravnavo. Poleg tega se za sodelovanje mladoletne osebe v poravnavi zahteva dovoljenje njenega skrbnika ali drugega pravnega zastopnika. Poslovno nesposobne odrasle osebe lahko sodelujejo v poravnavi, če razumejo pomen zadeve in osebno privolijo v postopek. Poravnava se lahko uporabi za kazniva dejanja, ki se ocenijo kot sprejemljiva za poravnavo, in sicer ob upoštevanju narave in načina storitve kaznivega dejanja, razmerja med osumljencem in žrtvijo ter drugih vprašanj v zvezi s kaznivim dejanjem kot celoto. Za kazniva dejanja, ki zadevajo mladoletne žrtve, se poravnava ne sme uporabiti, če žrtev potrebuje posebno zaščito zaradi narave kaznivega dejanja ali zaradi starosti.

Uradi za mediacijo sprejmejo vlogo za mediacijo in med postopkom mediacije sodelujejo z različnimi organi. Vsak primer za mediacijo se dodeli prostovoljnemu mediatorju, ki ga izberejo strokovnjaki, zaposleni v uradu za mediacijo. Mediatorji prevzamejo primere za mediacijo in kar je z njimi povezano v sodelovanju z uradom za mediacijo. Osebe urada vodi in nadzira mediatorje pri njihovem delu.

Ali je treba upoštevati posebna pravila?

V kazenskih zadevah se lahko poravnava opravi med strankami, ki so osebno in prostovoljno izrazile strinjanje s poravnavo ter so sposobne razumeti njen pomen in rešitve, dosežene v postopku poravnave. V civilnih zadevah (sodna mediacija) se mediacija lahko začne s privolitvijo vseh strank.

Na Finskem obstaja nacionalni kodeks ravnanja za mediatorje, s sektorskimi kodeksi ravnanja za mediatorje (npr. po področjih specializacije, kot so mediatorji za družinsko pravo, medicinsko pravo, gradbeno pravo).

Informacije in usposabljanje

Na spletni strani [Ministrstva za pravosodje](#) je na voljo knjižica o sodni mediaciji.

Nacionalni inštitut za zdravje in socialno skrbstvo organizira usposabljanja za mediatorje.

Inštitut tudi zbira statistične podatke o mediaciji v kazenskih in civilnih zadevah, spremlja in opravlja raziskave glede dejavnosti mediacije ter usklajuje razvojna prizadevanja na tem področju. Delo podpira **Svetovalni odbor za mediacijo v kazenskih in civilnih zadevah**.

Kakšni so stroški mediacije?

Mediacija v kazenskih zadevah je brezplačna. Žrtvi kaznivega dejanja in storilcu omogoča, da se srečata s posredovanjem nepristranskega mediatorja ter se pogovorita o nematerialni in materialni škodi, ki je bila povzročena žrtvi, ter se sporazumeta o ukrepih za odpravo škode (Zakon 1016/2005).

Mediacija pomeni za zadevne stranke nižje stroške kot pa sojenje. Vsaka stranka plača svoje stroške in ji ni treba plačati še stroškov nasprotne stranke. Če stranki želita, si lahko najmeta pravnega svetovalca. Stranki lahko tudi vložita vlogo za pravno pomoč pri uradu za pravno pomoč.

Pri sodni mediaciji ima sodnik okrožnega sodišča vlogo mediatorja. Mediacija v sporih je ena od običajnih nalog sodnika. Če je za zadevo potrebno posebno znanje na določenem področju, lahko mediator s privolitvijo strank najame pomočnika, katerega honorar plačata stranki.

Za sodno mediacijo se plača taksa, tako kot za vse druge zadeve, ki jih obravnava sodišče.

Ali je sporazum, dosežen z mediacijo, izvršljiv?

[Direktiva 2008/52/ES](#) omogoča strankam v sporu, da zahtevajo razglasitev izvršljivosti pisnega dogovora, doseženega v mediaciji. Države članice bodo Komisijo obvestile, katera sodišča ali drugi organi so pristojni za sprejemanje takih zahtev.

Finska te informacije še ni poslala.

Sorodne povezave

[knjižica o sodni mediaciji](#), [spletna stran o mediaciji \(Nacionalni inštitut za zdravje in socialno skrbstvo\)](#)

Zadnja posodobitev: 09/02/2020

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zaradi izstopa Združenega kraljestva iz Evropske unije države članice posodablajo strani z nacionalno vsebino na tem spletišču. Če spletna stran vključuje vsebino, ki še ne odraža izstopa Združenega kraljestva, je nenamerna in jo bomo ustrezno odpravili.

To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci. Opozarjamo, da so že na voljo naslednje jezikovne različice.

Mediacija v državah članicah - Švedska

Zakaj ne bi civilnopravnega spora poskušali rešiti z mediacijo, namesto da greste na sodišče? To je način alternativnega reševanja sporov, pri katerem mediator pomaga strankama v sporu, da dosežeta sporazum. Vlada in pravosodni delavci na Švedskem se zavedajo prednosti mediacije. V kazenskih zadevah pa se lahko uporabi poravnavanje, ki ni sankcija za kaznivo dejanje in ne more nikoli nadomestiti kazenskega postopka. Namen poravnavanja v kazenskih zadevah je omogočiti storilcu boljši vpogled v posledice kaznivega dejanja, oškodovancu pa dati priložnost za ustrezno ukrepanje na podlagi izkušenj.

Mediacija v civilnih zadevah

Na koga se obrniti?

Osrednjega organa, pristojnega za urejanje poklica mediatorja, ni. Vendar se je mogoče za informacije o mediaciji obrniti na švedsko upravo nacionalnih sodišč ([Domstolsverket](#)). Ta je pripravila tudi seznam oseb, ki so izrazile pripravljenost za izvajanje mediacije na sodiščih. Na voljo je na spletni strani <http://www.domstol.se/>.

V gospodarskih zadevah na področju mediacije delujeta gospodarska zbornica Stockholma ([Stockholms handelskammare](#)) ter industrijska in gospodarska zbornica zahodne Švedske ([Västsvenska industri- och handelskammaren](#)).

Na katerih področjih je mediacija dopustna in/ali se najpogosteje uporablja?

Mediacija je dopustna na številnih področjih, toda najpogosteje se uporablja v civilnopravnih zadevah.

Na mediatorja se je mogoče obrniti tudi v sodnem postopku.

Ali je treba upoštevati posebna pravila?

Uporaba mediacije je popolnoma prostovoljna. Posebnih predpisov, kot so kodeksi ravnanja mediatorjev, ni.

Informacije in usposabljanje

Posebnih informacij o usposabljanju za mediacijo in nacionalnega organa za usposabljanje mediatorjev ni.

Kakšni so stroški mediacije?

Mediacija ni brezplačna; plačilo je odvisno od dogovora med zasebnim mediatorjem in strankama. Stranki si stroške mediacije delita.

Poravnavanje v kazenskih zadevah

Na koga se obrniti?

Od 1. januarja 2008 morajo vsi organi švedskih lokalnih skupnosti zagotavljati storitve poravnavanja, kadar kaznivo dejanje stori oseba, mlajša od 21 let.

Policija ali organ lokalne skupnosti lahko storilca vprašata, ali želi sodelovati v postopku poravnavanja.

Na katerih področjih je poravnavanje dopustno in/ali se najpogosteje uporablja?

Postopek poravnavanja se lahko uporabi za vse storilce, ne glede na starost in fazo sodnega postopka. Zakon o poravnavanju ne določa zgornje starostne meje, vsi organi švedskih lokalnih skupnosti pa morajo od 1. januarja 2008 zagotavljati storitve poravnavanja, kadar kaznivo dejanje stori oseba, mlajša od 21 let.

Ali je treba upoštevati posebna pravila?

Poravnavanje ni del kazni. Izpolnjeni morajo biti naslednji pogoji:

poravnavanje mora biti prostovoljno za obe stranki,

kaznivo dejanje je bilo prijavljeno policiji in storilec je priznal krivdo,

poravnavanje mora biti primerno glede na dane okoliščine.

Informacije in usposabljanje

Zakon določa, da morajo biti poravnalci usposobljeni, pošteni in nepristranski.

Za dodatne informacije o poravnavanju se lahko obrnete na organe lokalnih skupnosti ali nacionalni svet za preprečevanje kriminala (Brottsförebyggande rådet).

Kakšni so stroški poravnavanja?

Poravnavanje je za oškodovanca in storilca brezplačno.

Zadnja posodobitev: 18/03/2013

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zaradi izstopa Združenega kraljestva iz Evropske unije države članice posodablja strani z nacionalno vsebino na tem spletišču. Če spletna stran vključuje vsebino, ki še ne odraža izstopa Združenega kraljestva, je nenamerna in jo bomo ustrezno odpravili.

Izvirna jezikovna različica te strani [en](#) je bila pred kratkim spremenjena. To

jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Mediacija v državah članicah - Anglija in Wales

Zakaj ne bi poskušali rešiti spora z mediacijo namesto pred sodiščem? Mediacija je postopek alternativnega reševanja sporov, v katerem nepristranski mediator pomaga strankama v sporu, da se sporazumeta. Delavci v državni upravi in pravosodju na območju Anglije in Walesa se zavedajo prednosti mediacije ter si prizadevajo, da v ustreznih primerih obveščajo javnost o mediaciji in spodbujajo uporabo mediacije kot sredstva za alternativno reševanje sporov namesto uporabe sodnih postopkov. Lahko ste upravičeni, da za reševanje vaše zadeve prejmete pravno pomoč (če izpolnjujete običajna izbirna merila).

Na koga se obrniti?

Ministrstvo za pravosodje je pristojno za politiko mediacije v civilnih in družinskih zadevah, vključno z njeno promocijo, ki je vezana izključno na Anglijo in Wales.

Mediacija v civilnih zadevah

Da bi zagotovila kakovost mediacije v civilnih sporih, na katero napoti sodišče (razen v družinskih sporih v jurisdikciji Anglije in Walesa), sta ministrstvo za pravosodje in sodna služba njenega veličanstva (Her Majesty's Courts and Tribunals Service) uvedla dve možnosti procesa mediacije v civilnih zadevah (glede na vrednost zahtevka), na podlagi katerih lahko stranki rešita svoj spor. Storitve mediacije v sporih majhne vrednosti je interna storitev sodne službe njenega veličanstva, namenjena reševanju sporov majhne vrednosti (običajno so to spori, v katerih je vrednost zahtevka nižja od 10 000 GBP). V sporih večje vrednosti (sporih, v katerih je vrednost zahtevka višja od 10 000 GBP) je ministrstvo za pravosodje skupaj s [svetom za mediacijo v civilnih zadevah](#) (Civil Mediation Council) uvedlo akreditacijsko shemo, na podlagi katere lahko ponudniki mediacije zaposijo, da se jih vpiše v spletni imenik za mediacijo v civilnih zadevah in da sodišča v ustreznih zadevah napotijo stranke k njim. Svet za mediacijo v civilnih zadevah je organizacija, ki predstavlja ponudnike mediacije v civilnih in gospodarskih zadevah.

Družinska mediacija

Področje mediacije v družinskih sporih urejajo organizacije, v katere so včlanjeni mediatorji, in akreditacijski organi, ki izdajajo akreditacije mediatorjem. Ti organi so se združili v [svet za družinsko mediacijo](#) (Family Mediation Council), da bi uskladili standarde na področju družinske mediacije. Funkcija sveta za družinsko mediacijo je tudi zastopanje ustanovnih organizacij članic in delavcev v stroki družinske mediacije na splošno v postopkih v zvezi s poklicem pred organi državne uprave.

Svet za družinsko mediacijo je nevladna organizacija, ki ima osrednjo vlogo med svojimi organizacijami članicami, ki so vse nevladne organizacije oziroma združenja in ustanovni člani sveta za družinsko mediacijo. Njegovi najvidnejši člani so:

skupina za alternativno reševanje sporov (ADR Group),
združenje družinskih mediatorjev (Family Mediators Association),
nacionalna družinska mediacija (National Family Mediation),
kolegij družinskih mediatorjev (College of Family Mediators),
organizacija Resolution,
pravniška zbornica (Law Society).

Vlada trenutno ne namerava ustanoviti regulativnega organa na področju mediacije v civilnih ali družinskih zadevah.

Akreditiranega mediatorja v civilnih zadevah lahko najdete v spletnem imeniku za mediacijo v civilnih zadevah, ki je na voljo na [spletnem mestu justice](#). V spletnem imeniku lahko poiščete ponudnika mediacije v vaši bližini; stroški mediacije so fiksni, odvisni pa so od vrednosti spora. Strankam, ki so do mediacije upravičene, pa si stroškov zanjo ne morejo privoščiti, je na voljo brezplačna storitev mediacije, ki jo zagotavlja nevladna organizacija LawWorks. Z nevladno organizacijo LawWorks lahko stopite v stik prek telefona **01483 216815** ali prek [spletišča LawWorks](#).

Iskalnik po storitvah družinske mediacije je na voljo na spletišču GovUK (prej znanim pod imenom DirectGov): [Family Mediation Service Finder](#).

Opozarjamo vas, da spletna stran za pomoč pri družinski mediaciji (Family Mediation Helpline) ne deluje več.

Več informacij o pravni pomoči (vključno s tem, ali ste do nje upravičeni) je na voljo na novi spletni strani Legal Aid Information Service na spletišču Gov.UK [check-legal-aid](#) <https://www.gov.uk/check-legal-aid>

Na katerih področjih je mediacija dopustna in/ali se najpogosteje uporablja?

Mediacijo je mogoče uporabiti za reševanje raznolikih vsakodnevnih sporov v civilnih in gospodarskih zadevah – tudi vprašanj na področju stanovanjskega gospodarstva, poslovnih sporov, sporov na delovnem mestu, sporov majhne vrednosti, dolžniških sporov, mejnih sporov, sporov iz delovnih razmerij, pogodbenih sporov, zahtevkov zaradi osebnih poškodb in malomarnosti ter kršitev javnega reda (kot sta motenje javnega reda in miru ter nasilje).

Mediacijo je mogoče uporabiti tudi v zvezi z družinskimi spori, vključno z različnimi oblikami razveze zakonske zveze, prenehanjem civilnega partnerstva ter uporabo Zakona o otrocih (Children Act), tudi glede stikov z otroki in prebivališča otrok. Mediacija ni omejena na bivše partnerje ali zakonce. Na primer: stari starši lahko uporabijo družinsko mediacijo kot pomoč pri sklepanju dogovorov o svojih nadaljnjih stikih z vnuki.

Ali je treba upoštevati posebna pravila?

Postopek mediacije v civilnih zadevah

Civilne mediacije zakonodaja ne ureja niti ni nujna v sodnih postopkih. Vendar morajo stranke v civilnih zadevah, preden začnejo postopek pred sodiščem, o mediaciji resno razmisliti.

Pravila civilnega postopka urejajo prakso in postopek, ki ju morajo upoštevati civilni oddelki pritožbenega sodišča, višjega sodišča in grofijskih sodišč. Pravila civilnega postopka vsebujejo procesna pravila, katerih bistveni cilj je pomagati sodiščem, da zadeve obravnavajo pravično. Del tega bistvenega cilja je zahteva, da sodišča aktivno upravljajo zadeve, kar vključuje spodbujanje strank v postopku, naj uporabijo postopek alternativnega reševanja sporov, če sodišče meni, da je to primerno, in omogoča uporabo takšnega postopka.

Mediacija je sicer popolnoma prostovoljna, vendar pravila civilnega postopka določajo merila, ki jih je treba upoštevati pri odločanju o višini stroškov. Sodišče mora upoštevati morebitna prizadevanja strank pred in med postopkom, da bi se spor razrešil. Tako lahko sodnik odloči, da stranki, ki v postopku ni uspela, ne bo treba plačati stroškov stranke, ki je v postopku uspela, če je slednja predhodno zavrnila razumno ponudbo mediacije.

Postopek družinske mediacije

Trenutno je družinska mediacija popolnoma prostovoljen postopek. Od aprila 2011 morajo vsi vložniki (ne le tisti, ki prejmejo javna sredstva) preučiti možnost uporabe mediacije tako, da se udeležijo informativnega srečanja o mediaciji in njenem vrednotenju (Mediation Information and Assessment Meeting), preden lahko vložijo vlogo pri sodišču v skladu s [protokolom predsednika sodišča o opravilih pred vložitvijo vloge](#) (President's Pre Application Protocol).

Informativnega srečanja se morajo udeležiti tudi predvideni toženci, če so k temu pozvani. Če vložnik vloži vlogo pri sodišču, ji mora priložiti obrazec FM1, s katerim izkaže, da je oproščen udeležbe na informativnem srečanju o mediaciji in njenem vrednotenju, da se je srečanja udeležil in se mediacija ni štela za primeren način reševanja spora ali da je sodeloval v postopku mediacije in je bil ta bodisi neuspešen bodisi v njem ni bilo možno rešiti vseh spornih vprašanj. Vlada se je odzvala na priporočilo pregleda na področju družinskega sodstva (Family Justice Review) tako, da je v zvezi s tem v predlog Zakona o otrocih in družinah (Children and Families Bill) februarja 2013 vnesla določbo o obvezni udeležbi na informativnem srečanju o mediaciji in njenem vrednotenju (in predvidela maloštevilne izjeme, npr. če obstajajo dokazi o nasilju v družini).

V predlogu zakona je določena tudi obveznost priložitve izpolnjenega obrazca FM1 vlogi, kot je navedeno zgoraj. Predlog zakona naj bi bil sprejet in njegove določbe uveljavljene spomladi 2014.

Tako kot **pravila civilnega postopka** tudi **pravila postopka v družinskih zadevah** (Family Procedure Rules – izčrpen niz pravil v zvezi s sodnim postopkom) spodbujajo uporabo metod alternativnega reševanja sporov.

Ohranjanje poklicnih standardov

Anglija in Wales nimata posebnega nacionalnega kodeksa ravnanja mediatorjev. Vendar morajo ponudniki mediacije v civilnih zadevah (če želijo, da jih svet za mediacijo v civilnih zadevah akreditira) ravnati v skladu s kodeksom ravnanja – kot model se uporablja [kodeks ravnanja mediatorjev v EU](#). Poklic urejajo stanovske organizacije same in državna uprava nima nobene vloge pri spodbujanju upoštevanja kakršnega koli prostovoljnega kodeksa.

Vse ustanovne organizacije članice sveta za družinsko mediacijo morajo zagotavljati, da njihovi člani (delavci v stroki družinske mediacije) ravnajo v skladu s [kodeksom ravnanja sveta za družinsko mediacijo](#).

Obveščanje in usposabljanje

Informacije o mediaciji v civilnih zadevah, storitvah in njihovih cenah so na voljo na vladnem spletišču, točneje na [spletni strani ministrstva za pravosodje: mediacija v civilnih zadevah](#).

V spletnem imeniku za mediacijo v civilnih zadevah je na voljo iskalnik, s pomočjo katerega lahko stranki najdeti ponudnika mediacije v kraju, ki ustreza obema. Več informacij o mediaciji in storitvah mediacije je na voljo na spletišču sveta za mediacijo v civilnih zadevah in spletiščih organizacij ponudnic mediacije, ki so akreditirane pri svetu za mediacijo v civilnih zadevah.

Iskalnik po storitvah družinske mediacije ponuja orodje za iskanje mediatorja v bližini uporabnika. Več informacij o storitvah mediacije je na voljo na spletiščih organizacij članic sveta za družinsko mediacijo.

V Angliji in Walesu ni nacionalnega organa za usposabljanje mediatorjev v civilnih zadevah. Usposablja jih le zasebni sektor, ki ima svojo lastno ureditev na tem področju. Poklic urejajo stanovske organizacije same in organizirajo usposabljanje svojih članov.

Družinski mediatorji prihajajo iz različnih poklicev, tudi iz pravnih, terapevtskih in socialnih služb. Zakonodaja zanje ne določa obvezne specializacije. Vendar različne stanovske/akreditacijske organizacije vzdržujejo svoje lastne standarde usposabljanja in poklicne standarde, ki določajo obvezno raven usposobljenosti. Od mediatorjev, ki so pogodbeno zavezani k zagotavljanju mediacije in so za to financirani iz javnih sredstev, se pričakuje, da dosegajo še posebej visok standard akreditiranosti in usposobljenosti za izvajanje informativnih srečanj o mediaciji in njenem vrednotenju ter mediacije same.

Kakšni so stroški mediacije?

Stroški mediacije so odvisni od ponudnika in običajno niso urejeni z zakonodajo. V civilnih zadevah so stroški mediacije povezani z vrednostjo spornega zahtevka in časom, ki je potreben za postopek mediacije. Cene storitev mediacije, ki se zagotavljajo preko spletnega imenika za mediacijo v civilnih zadevah, so na voljo na spletni strani *justice*. Dobrodelna organizacija LawWorks omogoča brezplačno mediacijo tistim posameznikom, ki si je ne morejo privoščiti. Z nevladno organizacijo LawWorks lahko stopite v stik prek telefona 01483 216815 ali prek [spletišča LawWorks o mediaciji](#).

Ali je dogovor, dosežen v mediaciji, izvršljiv?

[Direktiva 2008/52/ES](#) je bila prenesena v nacionalno zakonodajo Združenega kraljestva z uredbami o čezmejni mediaciji (The Cross-Border Mediation (EU Directive) Regulations 2011 (SI 2011 št. 1133)) in strankama v čezmejnem sporu omogoča, da v primeru, ko ima ena od njiju stalno prebivališče v državi članici v času spora, zahtevata razglasitev izvršljivosti pisnega dogovora, doseženega v mediaciji. Države članice obvestijo Komisijo, katera sodišča ali drugi organi so pristojni za sprejemanje vlog za razglasitev izvršljivosti.

Podatki o pristojnih sodiščih v Angliji in Walesu so na volji na spletišču [sodne službe njenega veličanstva](#).

Stranki v civilnem sporu pred sodiščem, ki sta v mediaciji dosegli dogovor, lahko sodišče zaprosita, naj njun dogovor potrdi sodnik. Dogovor, ki ga potrdi sodnik, postane pravno zavezujoč izvršilni naslov (consent order), če sodišče meni, da je doseženi dogovor pravičen.

Stranke v družinskih sporih, ki so sklenile dogovor preko svojih pravnih svetovalcev ali v postopku mediacije, lahko pri sodišču vložijo vlogo za potrditev njihovega dogovora kot izvršilnega naslova (consent order), če sodišče meni, da je zadevni dogovor pravičen. Bolj verjetno je, da bo sodišče kot izvršilni naslov potrdilo finančni dogovor kot pa dogovor v zvezi z otroki.

Sorodne povezave

[Svet za mediacijo v civilnih zadevah](#), [svet za družinsko mediacijo](#), [spletni imenik za mediacijo v civilnih zadevah](#), [iskalnik po storitvah družinske mediacije](#), [kodeks ravnanja mediatorjev v EU](#) [kodeks ravnanja sveta za družinsko mediacijo](#), [mediacija LawWorks](#)

Zadnja posodobitev: 07/10/2014

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zaradi izstopa Združenega kraljestva iz Evropske unije države članice posodablajo strani z nacionalno vsebino na tem spletišču. Če spletna stran vključuje vsebino, ki še ne odraža izstopa Združenega kraljestva, je nenamerna in jo bomo ustrezno odpravili.

To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Opozarjamo, da so že na voljo naslednje jezikovne različice.

Mediacija v državah članicah - Severna Irsko

Zakaj ne bi poskušali rešiti spora z mediacijo namesto pred sodiščem? To je način alternativnega reševanja sporov, pri katerem mediator pomaga strankam v sporu, da dosežejo dogovor. Vlada in pravosodni delavci Severne Irske se zavedajo prednosti mediacije.

Na Severnem Irskem ni državnega organa, pristojnega za storitve mediacije. Vendar obstajajo organizacije, ki zagotavljajo mediacijo in programe svetovanja.

Na koga se obrniti?

[Odvetniško združenje Severne Irske \(Law Society of Northern Ireland\)](#) je razvilo [službo za reševanje sporov](#) na alternativne načine, ki zagotavlja storitve mediacije pri reševanju sporov. Ta služba ni omejena na spore, ki se predložijo sodišču, ampak se lahko uporablja v vseh fazah spora.

Služba za reševanje sporov deluje v obliki odbora odvetnikov (*solicitors* in *barristers*), ki so usposobljeni za mediacijo med strankami v sporu.

Poleg tega obstajajo dobrodelne organizacije, kot sta [Relate](#) in [Barnardos](#), ki zagotavljajo nekatere svetovalne storitve in storitve mediacije v družinskih sporih. [Agencija za odnose med delodajalci in delojemalci](#) ponuja postopek poravnave v delovnih sporih.

Na katerih področjih je mediacija dopustna in/ali se najpogosteje uporablja?

Glavna področja so civilni/gospodarski spori ter mediacija v družinskih in delovnih sporih ter v premoženjskih skupnostih.

Ali je treba upoštevati posebna pravila?

V pravnem sistemu Severne Irske ni sistema sodišču pridružene mediacije. Vendar bodo sodišča verjetno dovolila odlog zadev, kadar je možna rešitev spora z mediacijo – [Sodna služba Severne Irske](#).

[Odvetniško združenje Severne Irske \(Law Society of Northern Ireland\)](#) določa pravila in postopke za službe za reševanje sporov.

Informacije in usposabljanje

Odvetnike (*solicitors* in *barristers*), ki sestavljajo odbor za reševanje sporov, usposobi in pooblasti Odvetniško združenje Severne Irske.

Kakšni so stroški mediacije?

Stroški mediacije se razlikujejo glede na izvajalca in jih država ne regulira.

Ali je sporazum, dosežen z mediacijo, izvršljiv?

Sporazum, ki je dosežen z mediacijo in ga podpišeta obe strani, sodišča obravnavajo kot sodno poravnavo. Če sodnega spora ni, je lahko izvršljiv tudi kot zavezujoča pogodba, sklenjena med strankama.

Sorodne povezave

[Odvetniško združenje Severne Irske \(Law Society of Northern Ireland\)](#)

[Služba za reševanje sporov](#)

[Relate](#)

[Barnardos](#)

[Agencija za odnose med delodajalci in delojemalci](#)

Zadnja posodobitev: 06/03/2017

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno

obvestilo.

Zaradi izstopa Združenega kraljestva iz Evropske unije države članice posodablajo strani z nacionalno vsebino na tem spletišču. Če spletna stran vključuje vsebino, ki še ne odraža izstopa Združenega kraljestva, je nenamerna in jo bomo ustrezno odpravili.

Izvirna jezikovna različica te strani [en](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Mediacija v državah članicah - Škotska

Zakaj ne bi poskušali rešiti spora z mediacijo namesto pred sodiščem? To je način alternativnega reševanja sporov, pri katerem mediator pomaga strankam v sporu, da dosežejo dogovor. Vlada in pravosodni delavci na Škotskem se zavedajo potencialnih prednosti mediacije.

Znotraj Združenega kraljestva ima Škotska posebno organizacijo in določbe glede mediacije.

Na koga se obrniti?

Direktorat za ustavo, zakone in sodišča (*Constitution, Law and Courts Directorate*) Oddelka za pravni sistem (*Legal System Division*) škotske vlade je odgovoren za mediacijsko politiko na Škotskem.

Pomembni naslovi za mediacijo so:

Scottish mediation network (Škotska mreža za mediacijo), 18 York Place, Edinburgh, EH1 3EP

SACRO (Safeguarding Communities Reducing Offending – Več varnosti v skupnosti z zmanjšanjem kaznivih ravnanj), 29 Albany Street, Edinburgh EH1 3QN

Scottish community mediation network 21 (Škotska mreža za mediacijo v skupnosti) Abercromby Place, Edinburgh EH3 6QE. Relationships Scotland, 18 York Place, Edinburgh, EH1 3EP

Scottish community mediation centre (Škotsko središče za mediacijo v skupnosti): 18 York Place, Edinburgh, EH1 3EP

Na katerih področjih je mediacija dopustna in/ali se najpogosteje uporablja?

Mediacija se uporablja na vseh pravnih področjih. Najpogosteje se uporablja v družinskih in sosedskih sporih. Trgovinski in poslovni spori se vse pogosteje rešujejo z mediacijo. Mediacijo je treba ponuditi v sporih glede **potrebe po dodatni podpori**, poravnava pa mora biti na voljo pri **tožbah zaradi diskriminacije na podlagi invalidnosti**.

Ali je treba upoštevati posebna pravila?

Nastajajoč poklic mediatorja na Škotskem nima obveznega regulativnega okvira. Mediacija ni predpogoj za začetek določenih vrst sodnih postopkov.

Mediacija je popolnoma prostovoljna.

Vendar na Škotskem obstaja **kodeks ravnanja** za mediacijo. Kodeks upošteva različna področja specializacije: na primer družinsko pravo, medicino in gradbeništvo. Škotska vlada je podprla delo Škotske mreže za mediacijo (*Scottish mediation network – SMN*) in razvoj [Škotskega registra mediatorjev](#) (*Scottish Mediation Register – SMR*). Vsi člani SMN morajo upoštevati kodeks ravnanja za mediacijo na Škotskem. Tisti mediatorji in mediacijske službe, ki so vpisani v SMR, lahko imajo tudi višje standarde. Dostop do spletnih strani obeh pobud je brezplačen in se pogosto uporablja, mediatorji pa morajo upoštevati kodeks ravnanja, če želijo biti navedeni na spletnih straneh.

Kako lahko dostopite do informacij o mediaciji

Informacije o mediaciji so na voljo na spletni strani [Škotske mreže za mediacijo \(Scottish mediation network\)](#) (SMN), spletna stran [Škotskega registra mediatorjev \(Scottish Mediation Register\)](#) (SMR) pa vsebuje informacije o tem, kako najti mediatorja na Škotskem. Obe spletni strani sta dostopni javnosti in zagotavljata brezplačen dostop do vseh informacij.

[Škotski register mediatorjev](#) je neodvisen register mediatorjev in storitev mediacije. Ta spletna stran zagotavlja brezplačen dostop do informacij o mediatorjih vseh vrst. Register upravlja [Škotska mreža za mediacijo](#) (SMN).

Mediatorji posodablajo podatke na tej strani vsaj enkrat letno.

Cilj Škotskega registra mediatorjev je strankam zagotoviti strokovno kvaliteto mediatorjev, ki jih izberejo, in sicer z zagotovitvijo, da mediatorji izpolnjujejo minimalne standarde. Te [standarde](#) določa neodvisni [Odbor za standarde \(Standards Board\)](#). Mediatorji, ki so vpisani v SMR, se lahko imenujejo [„Scottish Mediation Registered Mediator“](#) in poleg svojega imena uporabljajo logotip SMR.

Ko [regulativna organizacija](#) potrdi, da mediator izpolnjuje njene dodatne sektorske standarde, se lahko poleg mediatorjevega imena v registru doda „značka“ te organizacije.

Informacije in usposabljanje

Od leta 2004 je na spletni strani mreže SMN **„zemljevid mediacije“**. Predstavljene informacije so bile že večkrat posodobljene – delo, ki ga financira škotska vlada. Spletna povezava je navedena na številnih letakih in spletnih straneh. Na isti strani je tudi Škotski register mediatorjev, s čimer je zagotovljena ena točka za iskanje kvalificiranega mediatorja.

Urad SMN sprejema tudi telefonske poizvedbe, ki jih usmerja na ustrezne službe za mediacijo.

SMR navaja kvalifikacije mediatorjev, tako da imajo stranke pri izbiri mediatorja na voljo boljše informacije.

Na Škotskem obstajajo **programi usposabljanja** za različna področja mediacije. Vsi trajajo vsaj 30 ur in naj bi vključevali usposabljanje na naslednjih področjih:

načela in izvajanje mediacije,

faze postopka mediacije,

etika in vrednote mediacije,

pravni kontekst sporov (če obstaja),

spodobnosti komuniciranja, ki so uporabne v mediaciji,

pogajalske spretnosti in njihova uporaba,

učinki konflikta in načini njegovega obvladovanja,

raznolikost.

Kakšni so stroški mediacije?

Stroški mediacije se razlikujejo glede na izvajalca in jih država ne regulira.

Mediacija je praviloma **brezplačna** za posameznega uporabnika, kadar spor vključuje otroke ter kadar gre za spore med sosedi oziroma v skupnosti, potrebe po dodatni podpori in poravnavo zaradi diskriminacije na podlagi invalidnosti.

Honorarji zasebnih mediatorjev znašajo od 200 do 2 000 GBP ali več na dan.

Ali je sporazum, dosežen z mediacijo, izvršljiv?

[Direktiva 2008/52/ES](#) omogoča strankam v sporu, da zahtevajo razglasitev izvršljivosti pisnega dogovora, doseženega v mediaciji. Države članice bodo sporočile imena sodišč ali drugih organov, ki so pristojni za sprejemanje takih zahtev.

Sorodne povezave

[Škotska mreža za mediacijo](#), [Škotski register mediatorjev](#), [standardi](#), [škotska mediacija: registrirani mediatorji](#), [regulativne organizacije](#)

Zadnja posodobitev: 11/10/2018

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zaradi izstopa Združenega kraljestva iz Evropske unije države članice posodablajo strani z nacionalno vsebino na tem spletišču. Če spletna stran vključuje vsebino, ki še ne odraža izstopa Združenega kraljestva, je nenamerna in jo bomo ustrezno odpravili.